

Branko Tošović (Grac)

Andrićev pripovjedni opus

Andrićev književni opus sastoji se od proznog i stihovnog. Prozni čine velike forme, manji tekstovi i pjesme u prozi. Za oznaku pripovjednih formi kraćih od romana uvodi se termin *pripotekst*. U utvrđivanju pripadnosti žanru pripovijesti, pripovijetke, novele, duže ili kraće priče razmatraju se dva kriterijuma: kvalitativni (struktura i organizacija teksta, fabule, sižea, događaja, prostora, vremena, likova) i kvantitativni (dužina/kratkoća tekstova). U prvom dijelu rada nudi se tumačenje Andrićevih malih pripovjednih žanrova na osnovu kvantitativnog kriterijuma i prezentira njihova diferencijacija. Rezultati takve kompleksne analize dati su u 23 priloga. Drugi dio donosi periodizaciju pripovjednog stvaralaštva i pregled zbirke pripotekstova objavljenih od 1924. do danas.

0. Književni opus Iva Andrića čine prozni i stihovni kompleksi: romani (2), manji pripovjedni tekstovi – pripotekstovi (130) i poezija u prozi (2).¹ Pripovjedni opus Iva Andrića (pripovijesti, pripovijetke, novele, duže, kraće i najkraće priče) može se posmatrati sa više aspekata: žanrovskog, fabularnog, sižejnog, hronološkog, tematskog, strukturnog, kompozicionog, jezičko-stilskog i dr. S tim u vezi postavlja se nekoliko pitanja: 1. može li se, zbog žanrovske razuđenosti bez jasnih granica i taksonomijske neodređenosti jedinica književnog opusa Iva Andrića, reći koliko je tačno ovaj pisac napisao pripovjednih tekstova (pripotekstova), 2. da li se mogu u njegovom umjetničkom stvaralaštvu objektivno razgraničiti žanrovi kao što su roman, pripovijest, pripovijetka, novela, (kratka) priča i sl., 3. koji bi romani mogli biti kandidati za pripovijetke, novele, odnosno zbirke pripovijedaka i koje bi pripovijetke i zbirke pripovijetki mogle biti kandidati za roman – konkretno: (a) da li su romanoidi („rekonstruisani“ romani) *OMERPAŠA LATAS (1976) i *NA SUNČANOJ STRANI (1994)² zbirke pripovijedaka (a ne nezavršeni, rekonstruisani romani), (b) da li je pripotekst ZEKO (1948) roman.

1. Ivo Andrić imao je dvije dominantne stvaralačke orijentacije: romanopisnu i pripovjednu te nekoliko sporednih: stihovnu, esejističku, književnokritičku, putopisnu i epistolarnu. Objavio je 386 tekstova, od toga najviše

¹ U daljem izlaganju kvalifikator *romanopisni* označava ono što se tiče romana, *pripovjedni* ono što se odnosi na male prozne forme, a *pripovjedački* ono što je vezano za pripovjedača.

² Označavamo ih zvjezdicom.

publicističkih (136 ili 35,05%),³ nešto manje pripotekstova (130 ili 33,51%), znatno manje pjesničkih (113 ili 29,12%), a najmanje (ako ne računamo jedini pokušaj pisanja drame)⁴ romanopisnih (šest ili 1,55%, od toga dva nezavršena).⁵ Od šest romana koji se obično spominju u literaturi: NA DRINI ČUPRIJA (1945), TRAVNIČKA HRONIKA (1945), PROKLETA AVLIJA (1954), GOSPODICA (1945), *OMERPAŠA LATAS (1976), *NA SUNČANOJ STRANI (1994) dva nisu završena: *NA SUNČANOJ STRANI i *OMERPAŠA LATAS⁶ pa ih stoga nazivamo konstruktoidima (šire) i romanoidima (uže).

Što se tiče pripotekstova, u brojku 130 nisu uračunati tekstovi (šest) koji su kao fragmenti uključeni u romanoid *NA SUNČANOJ STRANI, iako se daju u SABRANIM PRIPOVETKAMA (Andić 2008): **Zanos i stradanje Tome Galusa** (SRPSKI KNJIŽEVNI GLASNIK, 1931),⁷ **Na sunčanoj strani** (BORBA, 1952), **Postružnikovo carstvo** (Sunce),⁸ **U ćeliji broj 115**, **Iskušenje u ćeliji broj 38**, **Jelena, žena koje nema**⁹ (Galusov zapis) – Andrić 1994. Tom cifrom nisu obuhvaćene ni

³ Razumljivo je da ne može biti jednak kvantitativni odnos između narativnih žanrova i da je mnogo teže napisati više romana nego objaviti više pripovijedaka.

⁴ KONAC KOMEDIJE (1914–1918), jednočinka (Lični fond Ive Andrića br. 543, kutija 21, više v.: Palavestra 1992: 303).

⁵ Kasnije ćemo vidjeti da je i taj broj sporan na nivou diferencijacije žanrova.

⁶ V. Prilog 1.

⁷ Kapitalnim slovima obilježavaju se pripotekstovi (npr. ŽENA NA KAMENU), kapitalno-masnim slovima zbirke pripotekstova (recimo PRIPOVETKE II), a masnim fragmenti uključeni u romanoide (npr. **Zanos i stradanje Tome**).

⁸ „U vencu ‘tamničkih’ prirovedaka, priča SUNCE zauzima specifično mesto. Pre svega, osnovni tekst pripovetke, u stvari predstavlja uvodni deo poglavlja POSTRUŽNIKOVO CARSTVO“ (Đukić Perišić 2017: 125). „[...] u drugom poglavlju, naslovljenom **Postružnikovo carstvo**, postoji i deo teksta koji je objavljen kao zasebna pripovetka pod nazivom SUNCE“ (Đukić Perišić 2017: 55).

⁹ U ovaj romanoid inkorporisan je jedan od triju fragmenta JELENE, ŽENE KOJE NEMA: OD SAMOG POČETKA (izostavljeni su NA PUTOVANJU i DO DANA DANAŠNJEG, koje mi ubrajamo u pripovijetke). Tekstovi objedinjeni u njemu nastajali su u periodu od 36 godina (1924–1960): 1924 – ISKUŠENJE U ĆELIJI BROJ 38, 1931 – ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA, 1933 – **Postružnikovo carstvo** (SUNCE), 1934 – JELENA, ŽENA KOJE NEMA (GALUSOV ZAPIS), 1933/1934 – **Prokleta istorija**, 1952 – NA SUNČANOJ STRANI^P, 1960 – U ĆELIJI BROJ 115. Ovaj „rekonstruisani“ roman izašao je prvi put 1994, a onda je tri puta izdavan 2011. i jednom 2017 (Andrić 2011^a, Andrić 2011^b, Andrić 2011^c, Andrić 2017). Postoji i njegova zvučna, CD verzija (Andrić 1996^b). Pored pomenutih fragmenata *NA SUNČANOJ STRANI sadrži još dva koje ne nalazimo u SABRANIM PRIPOVETKAMA: **Od samog početka** – objavljen pod naslovom: JELENA, ŽENA KOJE NEMA (GALUSOV ZAPIS) – SRPSKI KNJIŽEVNI GLASNIK, n. s., knj. 43, Beograd: 1934, s. 305–310, **Prokleta istorija**. Pet je tekstova bilo prethodno publikovano u periodici: ISKUŠENJE U ĆELIJI BROJ 38 [JUGOSLAVENSKA NJIVA, 1924], ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA [SRPSKI KNJIŽEVNI GLASNIK, 1931], JELENA, ŽENA KOJE NEMA (GALUSOV ZAPIS) [SRPSKI KNJIŽEVNI GLASNIK, 1934], NA SUNČANOJ STRANI [BORBA, 1952], U ĆELIJI BROJ 115 [ŽIVOT, 1960]. Dva teksta u rukopisu, napisana prije rata (1933–1934), nađena su u Andrićevoj zaostavštini:

tekstualne cjeline (17) iz rekonstruisanog romana OMERPAŠA LATAS¹⁰, odlomak SAN iz romana GOSPOĐICA (Andrić 1947^a) te PRIČA IZ JAPANA (2008),¹¹ koje (selektivno) neki priređivači uključuju u zbirke pripovijedaka (Đukić Perišić 2008: 11–12). Romanoid *SUNČANA STRANA, onako kako je sklopljen, mogao bi se okvalifikovati i kao zbirka pripotekstova jer je takvoj kolekciji od sedam proznih formi u nekim aspektima (posebno u aksiološkom), prirodniji kontekst tematski strukturiranih zbirki pripotekstova nego kontekst velikih romana kao što su NA DRINI ČUPRIJA i TRAVNIČKA HRONIKA, pogotovo kada se uzme u obzir kvalitet: *NA SUNČANOJ STRANI vrednosno zaostaje za romanima finalizovanim od strane Andrića. Da su priređivači konačni proizvod nazvali zbirkom pripovijetki, vjerovatno, ne bi dobili ozbiljnije prigovore. Naziv romana po jednom od istoimenih fragmenata više sugerise da je u pitanju zbirka pripotekstova, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da se, uopšte, dati postupak objedinjavanja primjenjuje kada se radi o proznim zbirkama, sabranim i izabranim djelima. Fragmenti (integrisani u konstruktoidno izdanje *NA SUNČANOJ STRANI vrlo su slabo predstavljani u zbirkama pripovijetki – u svega tri: **PRIČE O GRADOVIMA** (ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA, PROKLETA ISTORIJA; Andrić 2011^d), **PRIČE O MORU** (ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA; Andrić 2012^d), **ŽENSKÉ PRIČE** (JELENA, ŽENA KOJE NEMA; Andrić 2012e).

2. Naš konačni spisak sadrži 130 pripotekstova¹² i izgleda ovako: ALIPAŠA (1976), ANIKINA VREMENA (1931), ASKA I VUK (1953), AUTOBIOGRAFIJA (1951), BAJRON U SINTRI (1935), BARON (1975), BIFE „TITANIK“ (1950), BONVALPAŠA (1976), BUNA (1952), CIRKUS (1976), CRVEN CVET (1949), ČAŠA (1940), ČUDO U OLOVU (1926), ČILIM

Postružnikovo carstvo (SUNCE) [1933], **Prokleta istorija** [1933–1934]. Nekoliko dijelova iz arhivskog materijala izašlo je u KNJIŽEVNIM NOVINAMA (Andrić 1985: 1), BORBI (Andrić 1952^a: 9) i JEDINSTVU (NN 1986: 11). Odlomak PRE NESREĆE pročitao je na Radio Zagrebu 1952 (i odštampan u toj ustanovi: RADIO ZAGREB, 1952, god. 8, br. 27, s. 6; Andrić 1952^b). Znatno kasnije (1966) pojavio se i u sarajevskom OSLOBODENJU. Tekst sa istim naslovom (i napomenom iza njega: *Odlomak*) publikovan je u Sabranim delima 1981/14 („Kuća na osami i druge pripovetke“, 397–402).

¹⁰ [1] „Dolazak“, [2] „Vojska“, [3] „Kod Sjenovitog hana“, [4] „U večernjim časovima“, [5] „Na lancu“, [6] „Vino zvano žilavka“, [7] „Audijencija“, [8] „To što se zove slikar“, [9] „Slika“, [10] „Saida i Karas“, [11] „Istorija Saida-hanume“, [12] „Kostake Nenišanu“, [13] „Posle“, [14] „Muhsin Efendija i Nikola“, [15] „Leto“, [16] „Vetar“, [17] „Laž“, [18] „Februar mesec“, [19] „Odlazak“. Glave o konzulu Atanackoviću („Leto“, „Vetar“, „Laž“) nađene su u fascikli pod natpisom *Glave iz OMERA koje su pod pitanjem i nemaju mesta* (Beleška 1981: 329). Neobjavljeni su u periodici dijelovi „Audijencija“, „Istorija Saidehanume“, „Muhsin-efendija i Nikola“, „Odlazak“.

¹¹ To je dio NEMIRA DANA, iz kojih kao pripotekst nismo svrstali: NOĆ U VOZU, IZNAD POBJEDA, DJECA, POGREBNA PJESMA, iako one dolaze u SABRANIM DELIMA 2011 u okviru zbirke NEMIRI DANA (tom 1, s. 212–213).

¹² Dodatni podaci o broju znakova i procentu nalaze se u Prilogu 2 (pripotekstovi su sortirani po abecednom redu).

(1948), ČORKAN I ŠVABICA (1921), DAN U RIMU (1920), DECA (1935), DEDIN DNEVNIK (1948), DO DANA DANAŠNJEG (1962), DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA (1963), ĐORĐE ĐORĐEVIĆ (1960), EKSKURZIJA (1955), ELEKTRO BiH (2011), GEOMETAR I JULKA (1976), IGRA (1956), ISPOVIJED (1928), IZLET (1953), JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA (1976), JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928] (2011), KNEZ SA TUŽNIM OČIMA (1920), KNJIGA (1946), KOD LEKARA (1964), KOD KAZANA (1930), KOSA (1950), KUĆA NA OSAMI [UVOD] (1976), KULA (1960), LEGENDA O POBUNI (1968/69), LETOVANJE NA JUGU (1959), LICA (1937), LOV NA TETREBA (1959), LJUBAV U KASABI (1923), LJUBAVI (1976), MARA MILOSNICA (1926), MILA I PRELAC (1936), MOST NA ŽEPI (1925), MRAK NAD SARAJEVOM (2011), MUSTAFA MADŽAR (1923), NA DRUGI DAN BOŽIĆA (1924), NA DRŽAVNOM IMANJU (1959), NA LAĐI (1932), NA LATINSKOJ ČUPRIJI (1929), NA OBALI (1952), NA PUTOVANJU (1962), NA STADIONU (1956), NASTUP (1936), NEMIR (1981), NEMIRNA GODINA (1953), NOĆ U ALHAMBRI (1924), OLUJACI (1936), OSATČANI (1958), O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA (1948), PAKAO (1926), PANORAMA (1958), PEKUŠIĆI (1971), PISMO IZ 1920. GODINE (1946), POBEDNIK (2008), POPODNE (1914), PORODIČNA SLIKA (1950), PORUČNIK MURAT (1938), PRAZNIČNO JUTRO (1950), PREDAJA (RIGA OD FERE) (1948), PREDVEČERNJI ČAS (1961), PRE NESREĆE (1952), PRIČA (1976), PRIČA O KMETU SIMANU (1948), PRIČA O SOLI (1960), PRIČA O VEZIROVOM SLONU (1947), PROBA (1954), PROZOR (1953), PRVI DAN U RADOSNOM GRADU (1926), PRVI SUSRETI (1950), PUT ALLJE ĐERZELEZA (1920), RANJENIK U SELU (1971), RAZARANJA (1960), RAZGOVOR (1948), RAZGOVOR SA GOJOM (1925), RAZGOVOR PRED VEČE (1966), REČI (1954), ROBINJA (1976), RUĐANSKI BREGOVI (1935), RZAVSKI BREGOVI (1924), SAN BEGA KARČIĆA (1925), SAN I JAVA POD GRABIĆEM (1946), SARAČI (1967), SJEME IZ KALIFORNIJE (2011), SLEPAC (1975), SLUČAJ STEVANA KARAJANA (1949), SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI (1936), SNOPIĆI (1948), STVORENJE (1925), SUSEDI (1946), SUSRET (1965), SVADBA (1936), SVEČANOST (1960), S LJUDIMA (1947), ŠALA U SAM-SARINOM HANU (1946), ŠETNJA (1934), ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA (1950), TAJ DAN (1946), TRI DEČAKA (1935), TRUP (1937), U MUSAFIRHANI (1923), U VODENICI (1941), U ZAVADI SA SVETOM (1958), U ZINDANU (1924), VEJAVICA (1968), VELETOVCI (1928), VELIKI RASPUST (1966), ZA LOGOROVANJA (1922), ZATVORENA VRATA (1951), ZEKO (1948), ZIMI (1960), ZLOSTAVLJANJE (1946), ZMIJA (1948), ZNAKOVI (1951), ZUJA (1976), ŽED (1936), ŽENA NA KAMENU (1954), ŽENA OD SLONOVE KOSTI (1922), ŽIVOTI (1976).

3. Za razgraničenje proznih žanrova i nalaženje bitnih zakonitosti u pripovijedanju važno je da se utvrde kvantitativne vrijednosti svakog pripoteksta i da se dovedu u vezu sa drugim žanrovima (prije svega romanima), njihovom tematikom, hronologijom nastajanja i načinom oblikovanja.

4. Ako se objedine šest romana u jednu cjelinu, dobiće se cifra od 2,292.500 znakova (bez razmaka, praznih mjesta), a ako se spoje 130 pripotekstova, ispašće gotovo ista brojka: 2,291.355 znaka (razlika je svega 1.145 u korist romana), što znači da se opus pripotekstova po obimu gotovo potpuno podudara sa opusom romana. Među romanima redoslijed je: TRAVNIČKA HRONIKA (30,66% od ukupnog broja znakova iz svih romana), NA DRINI ČUPRIJA (23,44%), OMERPAŠA LATAS* (18,33%), GOSPOĐICA (12,38%), *NA SUNČANOJ STRANI (9,96%) PROKLETA

AVLIJA (5,23%) – Prilog 1. Naravno, u procjeni vrijednosti nekog teksta važnija je ona druga strana – kvalitativna, koja može biti u velikoj suprotnosti sa kvantitativnom. Recimo, možda ponajbolji Andrićev roman PROKLETA AVLIJA nalazi se po obimu na posljednjem mjestu (5,23%). Sliku usložnjava TRAVNIČKA HRONIKA koja je i velika (stoji na prvom mjestu sa 30,66%) i kvalitetna.

5. Naša analiza otvara i pitanje šta se može smatrati romanom, a šta pripovijetkom te da li tradicionalni i uglavnom prihvaćeni Andrićev sistem romana sastavljen od četiri završena djela (TRAVNIČKA HRONIKA, NA DRINI ČUPRIJA, GOSPODICA i PROKLETA AVLIJA) i dva nezavršena (*OMERPAŠA LATAS i *NA SUNČANOJ STRANI) treba redukovati izostavivši PROKLETU AVLIJU i *NA SUNČANOJ STRANI i/ili proširiti dodavši, prije svega, ZEKA. Šest navedenih proznih struktura smatraju se romanima (Vučković 2009: 217, 2018). Za prva tri djela kaže se da su i romani-hronike (Boškov 1999: 126). Kao oznaka žanra nezavršenog romana *NA SUNČANOJ strani koristi se izraz *romaneskna proza* (Đukić Perišić 2018: 434). Neki PROKLETU AVLIJU nazivaju romanom (npr. Jeremić 1999 [1962]: 298, Lovrenović 2008: 404, Radulović 2013: 63, Vladušić 2018: 542), drugi kratkim romanom (Valjo 2010: 129, 131, 143), treći pripoviješću (Vučković 2006: 366), a četvrti pripovijetkom (Rajs 1981: 800). PROKLETA AVLIJA smatra se najnekonvencionalnije komponovanim žanrovskom strukturom u Andrićevom književnom stvaralaštvu (Nedić 2014: 307).

Ukoliko romane i pripotekstove dovedemo u količinsku interakciju, zapažamo da je ZEKO (1948) ne samo najveći pripotekst nego je izrazito veći od najmanjeg romana – PROKLETE AVLIJE (odnos je 166.506 : 119.936). Dodamo li činjenicu da je ZEKO nastao 1948. na vrhuncu Andrićeve romanopisne karijere (tri godine prije toga, 1945. kada je objavio TRAVNIČKU HRONIKU, NA DRINI ČUPRIJU i GOSPODICU, a šest kasnije, 1954, PROKLETU AVLIJU), postavljaju se dva pitanja: (1) da li se ZEKO može svrstati u romane, iako ga je i sam autor objavljivao kao pripovijetku u nizu zbirki (prvi put 1948. godine), (2) da li je Andrić u jednom „nalletu“ (1945–1954) napisao ne četiri, već pet romana – TRAVNIČKU HRONIKU, NA DRINI ČUPRIJU, GOSPODICU, PROKLETU AVLIJU i ZEKA. Ovaj problem analizirao je Kornelije Kvas i došao do zaključka da prisustvo hronotopa u pripovijetki ZEKO potvrđuje njenu bliskost sa romaneskom strukturom, jer Bahtin hronotope, prije svega, razumije kao osnovne strukturalne elemente romana, pa tek onda kao dijelove drugih epskih pripovjednih formi.¹³ Autor se osvrće na činjenicu da (a) jedni istraživači ovo Andrićevo prozno djelo svrstavaju u žanr romana,¹⁴ dok

¹³ I dodaje: „U skladu sa Bahtinovim teorijskim stavovima polazimo od pretpostavke da u pripovetki ZEKO dnevni ili društveno-politički kontekst i precizno određeni prostorno-vremenski nizovi učestvuju u građenju realističkog pripovednog sižea i osobenog književnog sveta koji predstavlja borbeni duh Beograda za vreme nemačke okupacije“ (Kvas 2022: 306).

¹⁴ „Tako, na primer, Maćej Červinski (Maciej Czerwiński) tvrdi da ZEKO nije pripovetka, već 'kraći roman u kojemu se daju osjetiti utjecaji socrealizma, ali i prisutnost

(b) drugi (Jovan Deretić) smatraju da ZEKO spada u pripovijetke-hronike u kojima su individualne sudbine date na pozadini porodične, lokalne ili nacionalne istorije te da se ova Andrićeva duža pripovijetka širinom zahvata i opsegom približava njegovim romanima. Kornelije Kvas zastupa stav da je u pitanju (duža) pripovijetka, jer su, osim glavnog lika Isidora Katanića zvanog Zeko, ostali likovi samo naznačeni i nedovoljno razvijeni da bi se djelo moglo svrstati u žanr romana; takođe ne postoje sporedne niti paralelne fabule, već samo jedna, a i ona je data isprekidano, kao skica najvažnijih dijelova života junaka, što je posljedica prisustva većeg broja mikrohronotopa (četiri), a samo jednog makrohronotopa – hronotopa susreta koji ostaje nedovoljno razvijen.¹⁵ Autor zapaža da mogućnosti makro hronotopa susreta i mikro hronotopa rastanka nisu potpuno ostvarene, što dodatno svrstava djelo u žanr pripovijetke, a ne romana. Kvas ističe da je postojanje osobina obrazovnog romana (*Bildungsromana*)¹⁶ nedovoljno teorijski utemeljeno jer je u središtu takve vrste romana kompromis u odnosu junaka i svijeta, a ne sukob koji se završava nečijim porazom, pri čemu je po prirodi stvari to poraz (smrt) junaka.¹⁷ Kvas izvlači konačan zaključak da ZEKO ostaje u žanrovskim okvirima (duže) pripovijetke ističući pretpostavku da je Andrić pošao od drugačijih poetičkih¹⁸ krenuvši ka novom cilju – od prirođenije poetike

nekih modernističkih narativnih tehnika (unutarnjega monologa, naglašene psihologizacije) te tipično andrićevskih poetskih osvrta na svijet i na ljude' (Czerwiński 2018: 110)“ i da je kompozicija tog Andrićevog djela smještena u 'žanrovske okvire *Bildungsromana*“ (Czerwiński 2018: 112) – Kvas 2022: 306.

¹⁵ „Radnja se organizuje oko četiri mikrohronotopa (u suštini četiri motiva), koji su povezani jednim likom, a ne jednom fabulom, što ne dozvoljava kompoziciono širenje pripovetke u roman“ (Kvas 2022: 306).

¹⁶ Žanr *Bildungsromana* razmatra Robin-Cerović 2014.

¹⁷ „Naime, pokušavajući da promeni svet junak se i sam menja, sazreva, stižući bolji uvid u društvene zakonitosti sveta. Književni junak obrazovnog romana postaje zreo čovek, jer ga svet ne uništava, a on uspeva da sačuva posebnost svoje ličnosti. Obrazovni roman podrazumeva i sukob i prilagođavanje; pri tome i jedno i drugo imaju svoju unutrašnju meru, a njihov izostanak vodi ili do potpunog isključenja junaka iz društva ili čak njegovog uništenja (sukob izveden do kraja) ili potpunog gubitka ličnog identiteta (potpuno prilagođavanje). □ Junak Andrićeve pripovetke ne uspeva da se prilagodi (malo)građanskom, buržoaskom svetu, već od njega najpre beži, da bi mu se u ratu suprotstavio. Umesto prilagođavanja, karakterističnog za *Bildungsroman*, ovde imamo bekstvo, otpor i na kraju smrt. Karakter junaka razvija se kroz protivljenje starom građanskom poretku, koji simbolizuju njegova supruga i sin; on prvo od njega odlazi na obalu Save, a onda, kada se sa izbijanjem Drugog svetskog rata javlja alternativa starom poretku (koji se savršeno prilagođava nacističkoj okupaciji Beograda), hrabro mu se suprotstavlja. Komunistička ideja obuzima junaka jer ona podrazumeva borbu i protiv starog sistema i protiv okupatora. Sukob se okončava smrću junaka pripovetke“ (Kvas 2022: 307).

¹⁸ „Zato su motivi bekstva, nalaženja i gubitka potpuno razvijeni u odgovarajuće (mikro)hronotope, ostvarujući fabulu zasnovanu na b e k s t v u od građanskog i

modernizma ka pripovjednom cilju predstavljanja života čovjeka kojim vlada patološki strah, vjerovatno bismo umjesto pripovijetke dobili roman – neku vrstu muškog pandana GOSPODICI.¹⁹ Većina istraživača smatra da je ZEKO pripovijetka (npr. Đorđić 2010: 264, Nemec 2006: 190, Šolak 2008: 221, 225). Neki autori nazivaju ovaj tekst malim romanom (Boškov 1999: 141), dužom pripoviješću (Đorđić 2010: 239, 242), dužom pripoviješću koja se obimom približava romanesknom obrascu (Đukić Perišić 2007: 165), pričom (Kapon 2015: 129).

Drugi po veličini pripotekst ANIKINA VREMENA (1931) manje se nameće kao kandidat za roman jer je gotovo dvostruko kraći od ZEKA – 94.581, ali je sa 119.936 dosta blizu PROKLETOJ AVLIJI i nije nastao na vrhuncu Andrićeve romanopisne faze, već pripovjedne (1920–1940). Ponekad se djelo ANIKINA VREMENA naziva novelom (Vučković 2011: 46, 249). Ovome je pripotekstu bliska MARA MILOSNICA sa 92.210 znakova ali je vremenski udaljena (1926) od romanopisnog perioda (1945–1954). Oba ta djela neki uključuju u pripovijesti (Nemec 2016: 171, 179). Dužom pripovijetkom smatraju se ANIKINA VREMENA, MARA MILOSNICA i PRIČA O VEZIROVOM SLONU (Nedić 2014: 140). MARA MILOSNICA se u nekim studijama određuje kao kratki roman (o čemu piše Grbić 2018: 346), kao i PROKLETA AVLIJA (Nemec 2016: 179).

6. Ovdje se postavlja pitanje da li je Andrić pripremao roman o susretu Balkanca sa morem, kako to tvrdi S. Igov (1982) na osnovu nekoliko beogradskih razgovara sa piscem u proljeće 1968. Andrić mu je tada kazao da želi napisati roman o susretu Balkanca s morem. Igov je uzalud očekivao da se poslije Andrićeve smrti pojave neobjavljene pripovijetke iz zamišljenog romana, ali je shvatio uzrok svoga razočarenja: „Zato što je Andrić to opisao ne samo u četiri priče o pisaru Dražeslavu²⁰ već i u svim svojim pričama i esejima posvećenim moru, suncu i vodi [...]“ (Igov 2018: 4). Ovaj bugarski istraživač rekonstruisao je „nenapisani roman o moru“ objedinjavanjem svih piščevih tekstova (priča, proznih skica, pjesama i eseja) o moru, suncu, vodi i transcendentnim snovima (Andrić 1989). Ta konstrukcija sastavljena od 15 tekstova (NA OBALI, ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA, PISMO IZ 1920. GODINE, PORTUGAL, ZELENA ZEMLJA, BAJRON U SINTRI,

buržoaskog društva (koji simbolizuju njegova žena Margita i prostor centra grada), n a - l a ž e n j a prostora slobode među savskim ribarima i u kući komunista i g u b i t k a života glavnog junaka radi ostvarenja ideala socijalističke revolucije i narodnooslobodilačke borbe. Iz istog razloga makro hronotop susreta i mikro hronotop rastanka nedovoljno su razvijeni“ (Kvas 2022: 317).

¹⁹ Drugi istraživači smatraju ZEKA *odužom pripoviješću* (Nemec 2016: 190), a u kategoriju pripovijesti uključuju MARU MILOSNICA (Nemec 2016: 171) i ANIKINA VREMENA (Nemec 2016: 172).

²⁰ Sporna je ideja o tome da se četiri objavljena fragmenta o pisaru Dražeslavu (DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA, PREDVEČERNJI ČAS, SUSRET, VEJAVICA) objedine u cjelovit tekst i nazovu romanom. Možda se Andrić zanosio mišlju da napiše neku vrstu bosansko-dubrovačkog romana.

JELENA, ŽENA KOJE NEMA, ŽENA NA KAMENU, ŽEKO, PREDVEČERNJI ČAS, DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA, SUSRET, ŽIVOTI, IGRA, LETOVANJE NA JUGU, LETEĆI NAD MOREM), sa pogovorom istog autora BALKANAC I MORE, ILI NENAPISANI ROMAN IVA ANDRIĆA, izašla 1989. godine pod nazivom LETOVANJE NA JUGU, dosta je vještačka jer objedinjuje književnoumjetničke tekstove (pripovijetke) i publicističke tekstove (eseje, putopise) te više liči na zbirku kratke proze nego na roman. Igova knjiga „morskih“ tekstova započinje pričom o rijeci i obalama NA OBALI, u kojoj se „jasno vide korijeni ‘mora’ i ‘vodna’ problematika kod Andrića“ (Igov 2012: 179).²¹ U njoj, smatra autor, osim dvojnika Andrića – Toma Galusa postoje i drugi autobiografski junaci – Marko iz pripoteksta NA OBALI, Lazar iz IGRE, „a i sam Dražeslav može biti prihvaćen kao Andrićev autobiografski dvojnik, jer dijeli njegova shvatanja o susretu balkanskog čovjeka s morem“ (Igov 2018: 5).²² To da je Andrić zamislio ovakav roman uvjerava Igova činjenica da je pisac na kraju 1968. dao tradicionalni prilog novogodišnjem izdanju novina POLITIKA u obliku novog fragmenta iz ciklusa o pisaru Dražeslavu. Međutim, od 1961. nisu se pojavili drugi dijelovi, niti su u Andrićevoj zaostavštini pronađeni novi fragmenti (u radovima Andrićevih istraživača ovaj bugarski autor nije našao dokaz o zamisli navedenog romana). Iako je „morski“ roman formalno-umjetnički ostao nezaokružen, Igov tvrdi da to djelo postoji (Igov 2012: 177).²³ On smatra da je nakon rata Andrić napisao svoje najbolje „morske priče“ – ŽENU NA KAMENU (1954) i LETOVANJE NA JUGU (1959). Andrićeva proza s morskom temom predstavlja za Igova jedno od jezgara na njegovoj kasnoj „svijetloj“ pozornici – za razliku od „tmurne“ rane proze s temom bosanskog života pod turskim ropstvom (Igov 2012: 178) pa mu se čini zakonomjernim to što je Andrićeva posljednja zamisao o romanu bilo „more“ (koje je u semantici cjelokupnog Andrićevog opusa bilo završni simbol-sklonište za njegove transcendentale osjećaje; v. npr. LETOVANJE NA JUGU)²⁴ i što

²¹ Ovaj sadržaj odudara od onoga koji nalazimo u zbirci **Priče o moru** (Andrić 2012^d) koja ima devet književnih tekstova: LETEĆI NAD MOREM, LETOVANJE NA JUGU, ŽENA NA KAMENU, ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA, BAJRON U SINTRI, ROBINJA, PREDVEČERNJI ČAS, DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA, SUSRET, DUBROVAČKA VEJAVICA I TRI PUBLICISTIČKA RADA: SAN O GRADU, TRENUTAK U TOPLOJ, PORTUGAL ZELENA ZEMLJA. KOD IGOVA NE NALAZIMO ČETIRI TEKSTA IZ OVE ZBIRKE: ROBINJA, DUBROVAČKA VEJAVICA, SAN O GRADU, TRENUTAK U TOPLOJ.

²² „Odjeke“ ovog romana Igov nalazi u piščevoj ranoj prozi s autobiografskim junakom Tomom Galusom (ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA), u nekoliko pripovijedaka s Lazarom, u velikoj mjeri piščevim autobiografskim dvojnikom (Igov 2012: 178), u eseju PORTUGAL, ZELENA ZEMLJA i LETEĆI NAD MOREM te u priči BAJRON U SINTRI.

²³ Igov konstatuje da je u rukopisu ostala i knjiga priča – KUĆA NA OSAMI, među kojima je i MORSKA PRIČA.

²⁴ Igov smatra da je posljednja konceptualna faza u Andrićevom kreativnom razvoju čista transcendentala čežnja, da je to faza svjetlosnog mističizma, s kojim se (ne toliko hronološki koliko konceptualno) završava njegova kreativnost (Igov 2012: 181) te konstatuje da je Andrić smjestio još nekoliko djela i ciklusa sa morskom i vodenom problematikom između dva pola – (a) „odplivavanja“ od siromašne obale tegobnog balkanskog

je ovaj „morski“ roman ostao nenapisan (Igov 2012: 179). Igov tvrdi da Andriću nije bilo potrebno dalji rad na datu temu jer samo četiri fragmenta o Dražeslavu ocrtavaju ovaj „roman“ koji svako u svojoj mašti može nastaviti, odnosno morske novele, priče i eseji jasno nagovještavaju Andrićevo djelo. Po mišljenju ovog istraživača more je krajnja instanca pišćevog slikovitog utjelovljenja slike rijeke, vode. Igov smatra da mali „arhipelag“ prozaičnih skica fragmenata o Dražeslavu i njegovom susretu s Dubrovnikom zauzima središnje mjesto u djelima s „morskim“ i „vodenim“ temama u pišćevom opusu (Igov 2012: 182).

7. Postoje i drugi prozni tekstovi za koje se može pretpostaviti da su pripremani kao dijelovi pojedinih romana. Imamo u vidu tzv. Sarajevsku hroniku,²⁵ Beogradsku hroniku,²⁶ roman o fratrima, porodični roman o Pekušićima²⁷ i dr.

8. Niz Andrićevih tekstova ne uklapa se potpuno u kanonsku žanrovsku determinaciju. U kategoriji većih proznih cjelina ne izaziva sumnju da NA DRINI ČUPRIJA i TRAVNIČKA HRONIKA spadaju u romane. GOSPODICA se zbog svog nevelikog obima može problematizovati i svrstati u pripovijest.²⁸ Pripadnost romanu PROKLETE AVLLJE signalizira činjenica da je zamišljena kao obiman roman koji je i bio napisan (imao je više od 200 strana), ali ga je autor na kraju upola skratio tako da se može govoriti o kraćem ili još bolje skraćenom romanu.²⁹ Sporno je da li se rekonstruisano djelo *NA SUNČANOJ STRANI može smatrati romanom – mi smo mišljenja da zbog načina finalizacije (neautorske) spada u poseban žanr, koji nazivamo romanoidom, međutim u analizama u okviru Andrićevog projekta svrstavamo ga, radi jednostavnosti kazivanja i unificiranosti, u romane ali sa zvjezdicom ispred naslova, što upućuje na to da se radi o djelu bez autorove „završne ruke“ (romanoidu). To se odnosi i na *OMERPAŠU LATASA.

9. U kategoriji manjih epskih cjelina najveći je problem kako razgraničiti novelu od pripovijetke i da li je uopšte to potrebno.

kopnenog postojanja (NA OBALI, PISMO IZ 1920. GODINE) i (b) „doplivanja“ do svijetlog erotskog misticizma (JELENA, ŽENA KOJA NIJE, BAJRON U SINTRI, ŽENA NA KAMENU), čistog transcendentnog leta, čežnje za eutanazijom (LETOVANJE NA JUGU, LET IZNAD MORA) – Igov 2012: 181.

²⁵ O njoj stoji zapis u Andrićevoj Crnoj knjizi (svesci zabilježaka tako nazvanoj) u obliku napomene: *za Sarajevsku hroniku: Küçük keklik gölgelikte gürliyor. Mala jarebica u hladovini se smeje. (Za Sarajevsku hroniku)* – Andrić 1981¹: 28.

²⁶ V. Kapon 2015, Raičević 2018.

²⁷ PEKUŠIĆI predstavljaju zametak ambicioznog ali nerealizovanog porodičnog genealoškog romana (Andrić 2014/7: 278).

²⁸ Termin *pripovijest* koristi se rijetko za oznaku nekog Andrićevog djela. Tako nešto ne registruje ni Andrićeva bibliografija (Vuksanović 2011). Međutim Nemec neke Andrićeve tekstove naziva *pripovijestima*: O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA (za to djelo na istoj strani kaže da je *nedovršena novela*, Nemec 2014^a: 278), ZEKO (Nemec 2016: 190), ANIKINA VREMENA (Nemec 2016: 172).

²⁹ U literaturi se susreće za ovaj roman i odrednica *kratki roman* (Nemec 2016: 179).

S ovim problemom susretali su se istraživači Andrićevog pripovjednog opusa i priređivači zbirki proznih tekstova te su zauzimali različitu poziciju, koja se uglavnom svodi na tri rješenja: **a)** *pripovijetka* se koristi kao oznaka za sve prozne tekstove koji nisu ranga romana i koji nisu poezija u prozi, **b)** pravi se razlika između *novele* i *pripovijetke*, **c)** oba se termina koriste kao sinonimi.

Najviše zbirki odnosi se na prvu kategoriju pa se Andrićevi tekstovi koji ne spadaju u navedenih šest (uslovno) romana, nazivaju pripovijetkama. Vrlo rijetko vrši se pokušaj da se razgraniče novela i pripovijetka i na toj osnovi formira zbirka novela. Tako nešto uradili su priređivači zbornika NOVELA O MUTNIM VREMENIMA (Andrić 2012^a) u koju je svrstan jedan tekst koji se uglavnom smatra romanom (PROKLETA AVLIJA) i tri teksta koji se obično vezuju za pripovijetku (PRIČA O VEZIROVOM SLONU, ZEKO, BIFE TITANIK).

U zbirci kraće proze i proze u stihu *EX PONTO. NEMIRI. NOVELE* (Andrić 2007^b) priređivač se ne osvrće na ovo teoretsko pitanje pa u novele uključuje tekstove bez ukazivanja na kriterije po kojima to čini.

Priređivač DJELA IVE ANDRIĆA (Školska knjiga, Zagreb) Krešimir Nemec izvuкао je u naslov dviju zbirki (u okviru 6. i 7. toma) *novelu: PRIČA O VEZIROVOM SLONU I DRUGE NOVELE* (svezak 6, 2014) i *KUĆA NA OSAMI I DRUGE NOVELE* (svezak 7, 2014). On u pogovoru za obje upotrebljava kao osnovni pojam novelu i unosi ga i u naslov prvog pogovora: NA SUNČANOJ STRANI – NEKI ASPEKTI ANDRIĆEVE PORATNE NOVELISTIKE (Nemec 1914^a: 441–477), a poslije ga uključuje u monografiju GOSPODAR PRIČE: POETIKA IVE ANDRIĆA sa modificovanim naslovom: NA SUNČANOJ STRANI (ANDRIĆEVA PORATNA NOVELISTIKA, Nemec 2016: 188–210). U drugom izdanju pogovor ima, za ovo pitanje, neutralan naslov: PRAVO NA PRIČU (Nemec 2014^b: 475–300). Ovdje treba dodati da je Krešimir Nemec jedan od onih koji je kompleksno analizirao i predstavljao Andrićev pripovjedni opus: 2007. priredio je zbirku NEMIR OD VIJEKA sastavljenu od lirske proze (iz EX PONTA, NEMIR OD VIJEKA), dvaju romana (TRAVNIČKA HRONIKA i PROKLETA AVLIJA) te deset novela (ČORKAN I ŠVABICA, MUSTAFA MADŽAR, LJUBAV U KASABI U MUSAFIRHANI, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, KOD KAZANA, TRUP, ČUDO U OLOVU, MOST NA ŽEPI, PISMO IZ 1920. GODINE)³⁰ a 2014. u okviru višetomnih DJELA IVE ANDRIĆA objavio dvije zbirke sa ovakvim naslovom: PRIČA O VEZIROVOM SLONU I DRUGE NOVELE (svezak 6)³¹ i KUĆA NA OSAMI I DRUGE NOVELE (svezak 7)³². Međutim, iako se radi o sistemskom pristupu, u analizi ne nalazimo sistemsko razgraničenje osnovnih žanrovskih pojmova kao što su, prije svega, pripovijetka i novela. Pošto u nizu slučajeva isti Andrićev tekst Nemec naziva čas pripovijetkom čas novelom, stiče se utisak da on ta dva termina koristi kao sinonime, ali sa izrazitim preferiranjem *novele* u odnosu na *pripovijetku*, što potvrđuje činjenica da ni u jednoj spomenutoj zbirci on *pripovijetku* ne izvlači u

³⁰ Andrić 2007.

³¹ Andrić 2014/6.

³² Andrić 2014/7.

naziv zbirke ili naziv njenog odjeljka, već isključivo koristi *novelu*. Posebno je indikativno to što se autor ne izjašnjava o tome šta je pripovijetka a šta novela. Samo na jednom mjestu nalazimo važnu konstataciju da „veliki“ Andrićev opus kratke proze (više od sto tekstova) varira (1) od *kratke priče* koja obuhvata tek dvije-tri stranice, (2) preko klasično oblikovanih *novela*, (3) do fabularno razvijenih *srednje dugih* ili (4) *dugih pripovijesti* od kojih su (5) neke već na donjoj granici romana (MARA MILOSNICA, ANIKINA VREMENA) – Nemec 2016: 159. Dakle, autor razlikuje kraću priču, novelu, pripovijest i roman (ne eksplicira pripovijetku) i diferencira ih dosta uopšteno, čas kvantitativno čas kvalitativno: *priča* je kraći tekst, *novela* je klasično oblikovan tekst (ne kaže se šta se pod time podrazumijeva), *pripovijest* je fabularno razvijen tekst srednje dužine ili dug tekst na granici romana (ali ne uvijek), pri čemu se ne navodi koje tačno vrijednosti podrazumijeva uopšteni pojam dužina/kratkoća. Ali autor se ni ovoga oskudnog razgraničenja ne pridržava jer u kategoriju novela uključuje i kraće priče, pa čak i one najkraće, one sa dna našeg spiska koji čini 130 tekstova: KNEZ SA TUŽNIM OČIMA stoji kod nas na 124, POPODNE na 125, a KUĆA NA OSAMI (UVOD) na 126. mjestu – sva tri teksta autor navodi kao novele: Nemec 2016: 159, Nemec 2014^a: 276 (prvi tekst), Nemec 2014^b: 275, 298), Nemec 2016: 159 (drugi tekst), Nemec 2014^b: 295 (treći tekst). Autor koristi izraz *brojne Andrićeve novele* (Andrić 2007: 18, 20), što takođe implicira da se radi o sinonimskoj upotrebi *novele* i *pripovijetke*. Čak se za zbirke sa *pripovijetkom* u naslovu (tri zbirke Srpske književne zadruge: *Pripovetke I* 1924, *Pripovetke II* 1931, *Pripovetke III* 1936) ističe da su to zbirke *novela* (Nemec 2016: 190, Nemec 2016: 190f). Termin *pripovijetka* autor ulančava u kontekst tipa: „Među pripovijetkama objavljenim prvih poratnih godina posebno se ističe PRIČA O VEZIROVOM SLONU [...]“ (Nemec 2016: 193). On pripovijetkom naziva JELENU, ŽENU KOJE NEMA (Nemec 2016: 208, 210); to se odnosi i na tekstove iz fratarskog ciklusa (Nemec 2016: 157). Ponekad se u istoj rečenici koristi *novela* i *pripovijetka*: (a) „U prvu Andrićevu poratnu zbirku NOVE PRIPOVETKE (1948) ušle su **novele** napisane između 1944. i 1948. godine; iznimka je **novela** DECA koja je bila objavljena još 1935. godine“ (Nemec 2016: 190), (b) „Zbirka NOVE PRIPOVETKE sadrži sljedeće **novele** [...]“ (Nemec 2016: 190f) ili (c) u dvije susjedne rečenice: „Andrićeve **pripovijetke** često se svrstavaju u manje ili veće cjeline [...] „ Slično je i sa **novelama** o Turcima i bosanskim muslimanima [...]“ (Nemec 2016: 157). Neki Andrićevi tekstovi koje Nemec označava kao *novela* nemaju bitnu odrednicu toga žanra (u klasičnom tumačenju): više sižejnih linija i centralnih likova, cikličnost i paralelnu organizaciju, na primjer (a) MOST NA ŽEPI (koji, uzgred, nije ni veliki i stoji na tek 64. mjestu po broju znakova u našem spisku, ako se ide od najvećeg teksta ka najmanjem) – Andrić 2007: 14, 16, 18, 20, Nemec 2016 166, Nemec 2016: 183, 189, (b) SJEME IZ KALIFORNIJE (78. mjesto) – Nemec 2016: 189, SARAČI (102. mjesto) – Nemec 2016: 175, RAZARANJA (108. mjesto) – Nemec 2016: 204 i dr. Nemec takođe koristi izraze *novelistička stvarnost* (Nemec 2016: 188), *novelistička zbirka* (Andrić 2007: 14), *poratna*

novelistika (Nemec 2016: 198), *novelistički opus* (Nemec 2016: 167), *alegorijska novela* (Nemec 2016: 168) i dr.

Beogradski priređivač (Zadužbina Ive Andrića) zbirke sa *novelom* u naslovu – NOVELE O MUTNIM VREMENIMA (2012)³³ pokušao je da se izjasni o onome što je Krešimir Nemec izbjegao (ili nije smatrao bitnim): da razgraniči novelu od pripovijetke (Andrić 2012^a). Polazni stav u tome pristupu glasi: granice između pripovijetke i novele su fluidne i teško razlučive, kao što su to granice između novele i kratkog romana, pa se na planu forme i obima između pripovijetke i novele ne mogu povući jasne linije razgraničenja (Andrić 2012^a: 351). Kao najočigledniji primjer navodi se PROKLETA AVLIJA koja nije dobila NIN-ovu nagradu za najbolji roman 1954. zato što je žiri smatrao da se ne radi o romanu nego o noveli. Tu se priređivač, svjesno ili nesvjesno, udaljava od navedenog problema (razlikovanja pripovijetke i novele) i skreće problem na drugu dihotomiju: na odnos između *novele* i *priče* te daje dosta detaljno objašnjenje – pored razlike u obimu (pri čemu se ne preciziraju tačni okviri) ukazuje na razliku u organizaciji teksta: **a)** priča ima mali broj likova i jedan centralni događaj, **b)** novela ima razuđeniju radnju, višedjelnu strukturu (sa pričom u priči), više likova i događaja, **c)** novelu odlikuje ciklična struktura, prstenasto pripovijedanje i paralelnost tokova radnje.³⁴ Priređivači ističu da se u Andrićevom proznom opusu može izdvojiti jedan broj dužih proznih formi koje složenošću strukture i razvijenošću radnje prelaze okvir kratke priče ali nemaju ambiciju da dosegnu obim i polifoničnu strukturu romana. Zatim se dodaje da se ciklus kao privlačan oblik kompozicije zbirke novela pokazao pogodan i u Andrićevom slučaju da se na jednom mjestu objedine novele o velikim temama koje su opsjedale pisce od davnina:

³³ *Novele o mutnim vremenima*: PROKLETA AVLIJA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, ZEKO, BIFE TITANIK (Andrić 2012^a).

³⁴ „Kako bismo mogli opisati novelu i razlikovati je od priče? Jedno od spoljašnjih obeležja razlikovanja proznih formi jeste veličina, odnosno mera sažetosti prozne građe. Upravo od obima, odnosno kompresije forme, s jedne strane, i rasporeda proznog materijala unutar komprimovane forme, s druge strane, od tipa organizacije sižea i fabule, od modela umrežavanja tema i motiva, zavisi hoćemo li jednu formu razumeti kao novelu ili kao priču. Dok priča počiva na kategorijama selekcije i sažimanja, svedenosti književnih likova na mali broj karaktera, na jedan centralni događaj, novela je celina većeg obima, dozvoljava razuđeniju radnju, višedelnu strukturu, umetanje priča, multiplikovanje likova, pluralizaciju događaja u okviru kojih su na planu forme mogući eksperimenti u vidu ciklizacije radnje, prstenaste strukture pripovedanja, paralelnih tokova naracije“ (Napomena 2012: 352). Neki prave ovakvu diferencijaciju: „Novela je mali pripovjedački žanr koji se blizak po obimu pripovijetki (što ponekad daje povod da se poistovete) ali se razlikuju od njega genezom, istorijom i strukturom: u noveli je veća koncentracija događaja, fabula je jasnija, jasniji je obrt sižea koji dovodi do raspleta. U odnosu na šire pripovjedačke oblike (pripovijest i roman) u noveli ima malo likova i jedna sižejna linija (rjeđe nekoliko) u karakteristično postojanje nekog jednog problema (Proza-www).

ciklus novela o ženi i ciklus novela o mutnim, nemirnim, prelomnim vremenima (Napomena 2012: 352–353).

Dakle, priređivači navedenih zbirki novela ostali su dužni da objasne u čemu je razlika između novele i pripovijetke, s tim što se beogradski priređivač preorijentisao sa tumačenja razlike između pripovijetke i novele na tumačenje razlike između priče i novele. To se, nažalost, tiče i radova o stvaralaštvu Iva Andrića. Zaziranje od zauzimanja stava o navedenom pitanju tiče se i radova izvan istraživanja njegovog opusa. Čak u priručnicima iz teorije književnosti ne nalazimo zadovoljavajuća objašnjenja. Recimo, definicije proznih žanrova u REČNIKU KNJIŽEVNIH TERMINA (Živković 1992) ne daju jasnu osnovu za striktno razgraničavanje: u njemu se kaže da je roman velika prozna fikcionalna vrsta, pripovijetka srednja prozna pripovjedna forma, priča kratka naracija (ne precizirajući šta se podrazumijeva pod *veliki*, *srednji* i *mali*), za novelu se uopšte ne daje kvantitativna kvalifikacija (o poeziji u prozi izostala je posebna natuknica).³⁵

10. Pošto se kao jedan od najvažnijih kriterijuma za diferenciranje proznih žanrova smatra obim teksta, mi smo pokušali da izvršimo kompleksnu kvantitativnu analizu Andrićevog pripovjednog opusa sa ciljem da na objektivan način dođemo do relevantnih pokazatelja i da na njihovoj osnovi pokušamo naći kvantitativne okvire za svaki prozni žanr koji se spominje u literaturi (pripovijest, novelu, pripovijetku, dužu, kraću i najkraću priču) te da na bazi toga predložimo žanrovsku tipologiju Andrićevih tekstova. Slično cjelovito istraživanje drugih formalno-sadržajnih komponenti i aspekata književnoga djela (organizacija teksta, strukturiranje sižea i kompozicije, monofonija/polifonija likova) traži isto tako široko istraživanje koje prevazilazi okvire ovoga rada pa će to biti urađeno u drugoj studiji. Naše ispitivanje ukazalo je na sljedeće: ako želimo da Andrićev prozni opus uže žanrovski determinišemo na kvantitativnom nivou, svrsishodno je razlikovati (1) pripovijest kao najkrupniju proznu formu poslije romana, (2) novelu kao veći prozni tekst, (3) pripovijetku kao tekst srednje veličine, (4) priču

³⁵ Roman je velika prozna fikcionalna vrsta (Živković 1992: 711–715). ♦ Povijest je 1. srednjovjekovni književni žanr obilježen naracijom, živim i maštovitim izlaganjem istorijskih događaja ili legende, u proznom obliku, kraćeg ili dužeg obima; 2. antičke duže prozne naracije koje ne pripadaju grčkom ljubavno-avanturističkom romanu, 3. svaka duža naracija (Živković 1992: 711–631). ♦ Novela je 1. prozna književna vrsta koja se odlikuje (a) sažetim zbivanjem u trenutku kad je došlo do krizne situacije, (b) prikazivanjem čovjeka u događaju koji podrazumijeva povezanost sudbine i karaktera, (c) odlučujućim obratom, (d) koncentracijom pripovijedanja, 2. narodna pripovijetka realističke sadržine, po strukturi većinom bliska bajci (Živković 1992: 528–531). ♦ Pripovijetka je srednja prozna pripovjedna forma koju je zbog nepostojanih strukturnih osobitosti dosta teško definisati; obično se uzima da je to književni oblik koji po svojim karakteristikama stoji između narodne poezije, s jedne strane, i novele i romana, s druge (Živković 1992: 650–651). ♦ Priča je 1. pripovijetka, 2. parabola – kratka naracija moralno-poučnog karaktera, bliska basni, 3. poslovica, 4. zagonetka, 5. predanje (Živković 1992: 645).

kao manji tekst, (5) kratku priču kao još manji tekst i (6) najkraću priču kao kvantitativni krajnji oblik pripovijedanja u odnosu na drugi pol – roman. Podaci koje smo dobili iz analize obima Andrićevih proznih djela dali su dobar i čvrst temelj da se za svaki pišчев prozni žanr i tekst odredi dijapazon u kome se kreće.

11. Prema broju znakova Andrićevi pripotekstovi obrazuju pet grupa (Prilog 4a). U prvu spadaju tri teksta sa najvećim brojem grafema: od 92.000 do 167.000 (2,26% svih pripovijetki). Druga ima od 31.000 do 66.000 u 12 tekstova (9,2%). Treću odlikuje dijapazon od 20.000 do 30.000 i dolazi u 14 jedinica (15,53%). Manje od 20.000 (10.000 – 20.000) donosi četvrta grupa, ali je zato ona tekstualno najbrojnija sa 48 pripotekstova (35,34%). Peta grupa obuhvata takođe dosta tekstova (46) ali malo znakova: između 5.000 i 10.000. Šesta grupa sadrži najmanje znakova (3.800–5.000) i vrlo malo pripotekstova (7). U skladu s time svaka grupa pokriva jedan pripovjedni žanr naveden u paragrafu 13 i Prilog 5b.

Ako se uzme u obzir broj pripotekstova (Prilog 5), dolazimo do zaključka da ih je Andrić najviše (50 od ukupno 130 ili 33,59%) pisao u minimalnom rasponu od 5.000 do 10.000 znakova, a najmanje (7 od 130 ili 2,26%) u najvećem rasponu od 92.000 do 167.000. Veliki broj (47 od 130 ili 10,53%) kreće se u obimu od 10.000 do 20.000. Srednju poziciju zauzima 14 pripotekstova (9,02%) sa obimom od 20.000 do 30.000 i 12 pripotekstova (9,02%) sa opsegom od 31.000 do 66.000.

Na osnovu tih pokazatelja Andrićevim kanonskim pripovjednim opsegom može se smatrati onaj između 5.000 i 10.000 znakova (peta grupa) jer 50 od 130 (38%) pripotekstova ima takve vrijednosti, drugim riječima Andrić se najviše kreće u tim okvirima. Najmanji broj pripotekstova (3) ima i najviše znakova: 92.000 – 167.000 (2,26%). Ukoliko uzmemo srednju vrijednost (broj tekstova u odnosu na ukupan broj znakova – 2,292.500) i podijelimo je sa 130 tekstova, dobićemo 17.237 znakova kao prosječnu veličinu Andrićeve kratke proze. Tome su prosjeku najbliži SLUČAJ STEVANA KARAJANA (1949) sa 17.272 i ZNAKOVI (1951) sa 17.334 (iz četvrte grupe).

Prvu grupu čine najveći Andrićevi pripotekstovi (3) sa ukupno 353.297 znakova koji daju 15,24% pripovjednog opusa i koji se nalaze u rasponu od 166.506 do 92.210 (Prilog 6). To su: ZEKO (1948) 166.506, (7,27%), ANIKINA VREMENA (1931) 94.581 (4,13%), MARA MILOSNICA (1926) 92.210 (4,02%). Posljednja dva napisana su prije Andrićeve romanopisne faze (1945–1954). ZEKO izrazito kvantitativno odskāče od druga dva. ANIKINA VREMENA i MARA MILOSNICA imaju gotovo jednak broj znakova (94.581 i 92.210). Za sve te velike pripotekstove karakteristično je da u naslovu imaju antroponim: nadimak (*Zeko*), ime (*Anika*) i ime sa kvalifikacijom (*Mara milosnica*). Ovi rezultati analize sugerišu zaključak da se obim od 90.000 do 170.000 znakova može smatrati rasponom najvećeg Andrićevog pripovjednog žanra – pripovijesti i da bi u tu kategoriju spadala tri prozna teksta: ZEKO, ANIKINA VREMENA i MARA MILOSNICA.

U drugu po veličini grupu (Prilog 7) sa dijapazonom 66.571 – 31.941 znakova (ukupno 536.557 grupnih znakova – 23,41% od svih pripotekstova) spada 12 tekstova. Među njima obimom se izdvajaju četiri: PRIČA O VEZIROVOM SLONU (1947) 66.571 – 2,91%, OSATIČANI (1958) 56.214 – 2,45%, NEMIRNA GODINA (1953) 3.246 – 2,32%, BIFE „TITANIK“ (1950) 1.523 – 2,25%. Nešto manje znakova imaju PANORAMA (1958) 4.957 – 1,96%, ZLOSTAVLJANJE (1946) 4.001 – 1,92%, PROBA (1954) 43.431 – 1,90% i PRIČA O KMETU SIMANU (1948) 42.374 – 1,85%. U donjem dijelu nalaze se četiri pripoteksta: NA OBALI (1952) 35.577 – 1,55%, PORUČNIK MURAT (1938) 34.186 – 1,49%, PUT ALIJE ĐERZELEZA (1920) 32.536 – 1,42%, O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA (1948) 31.941 – 1,39%. Za ovu grupu karakteristično je da se u naslovima pojavljuju oznake pojedinaca (PRIČA O VEZIROVOM SLONU, PRIČA O KMETU SIMANU, PORUČNIK MURAT, PUT ALIJE ĐERZELEZA) i kolektiva (OSATIČANI, O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA). Ovo bi bila grupa Andrićevih novela koje bi imale kvantitativne okvire od 50.000 do 90.000 znakova.

U trećoj grupi (Prilog 8) nije velika razlika između tekstova: obim se kreće u rasponu od 29.487 do 20.372 (od 342.751 grupnih znakova ili 14,95% svih pripovijetki). Ona obuhvata 14 jedinica: MILA I PRELAC (1936) 29.487 – 1,29%, RAZGOVOR SA GOJOM (1925) 28.494 – 1,24%, SVADBA (1936) 28.095 – 1,23%, ŠALA U SAMSARINOM HANU (1946) 27.281 – 1,19%, ŽENA NA KAMENU (1954) – 27.037 – 1,18%, KNJIGA (1946) 24.749 – 1,08%, SUSEDI (1946) 23.392 – 1,02%, PORODIČNA SLIKA (1950) 23.088 – 1,01%, MUSTAFA MADŽAR (1923) 22.981 – 1,00%, CRVEN CVET (1949) 22.672 – 0,99%, PISMO IZ 1920. GODINE (1946) 22.327 – 0,97%, ISPOVIJED (1928) 21.611 – 0,94%, KOD KAZANA (1930) 21.165 – 0,92%, CIRKUS (1976) 20.372 – 0,89%. U datoj grupi, u odnosu na prethodnu, nalazimo u naslovima manje oznaka individualnih likova (MILA I PRELAC, RAZGOVOR SA GOJOM, ŽENA NA KAMENU, MUSTAFA MADŽAR) i kolektivnih likova (SUSEDI), ali se u odnosu na prethodnu grupu pojavljuju više spacionema – oznaka prostora (ŠALA U SAMSARINOM HANU, ŽENA NA KAMENU, KOD KAZANA, CIRKUS), dinamonema – oznaka događaja (RAZGOVOR SA GOJOM, SVADBA, ISPOVIJED, ŠALA U SAMSARINOM HANU) i nominacija pojedinih predmeta, artefakata i biljaka (KNJIGA, PISMO IZ 1920. GODINE, PORODIČNA SLIKA, CRVEN CVET). Data grupa bi obuhvatala Andrićeve pripotekstove sa rasponom od 20.000 do 50.000 znakova.

Četvrta je grupa (Prilog 9) najbrojnija sa 48 tekstova ali sa srednjim (ni velikim ni malim) vrijednostima (19.782–10.106, od 669.830 grupnih znakova ili 29,23% svih pripotekstova): ALIPAŠA (1976) 19.782 – 0,86%, ZMIJA (1948) 19.002 – 0,83%, AUTOBIOGRAFIJA (1951) 18.529 – 0,81%, TRUP (1937) 18.150 – 0,79%, SVEČANOST (1960) 17.772 – 0,78%, ĆORKAN I ŠVABICA (1921) 17.728 – 0,77%, ZA LOGOROVANJA (1922) 17.599 – 0,77%, NA DRŽAVNOM IMANJU (1959) 17.367 – 0,76%, ZNAKOVI (1951) 17.334 – 0,76%, SLUČAJ STEVANA KARAJANA (1949) 17.272 – 0,75%, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI (1936) 16.936 – 0,74%, LJUBAV U KASABI (1923) 16.716 – 0,73%, RZAVSKI BREGOVI (1924) 16.746 – 0,73%, JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA (1976) 15.858 – 0,69%, U MUSAFIRHANI (1923) 15.713 – 0,69%, ŽED (1936) 15.393 – 0,67%, ČILIM

(1948) 15.077 – 0,66%, DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA] (1962) 14.849 – 0,65%, ĐORĐE ĐORĐEVIĆ (1960) 15.004 – 0,65%, BARON (1975) 14.199 – 0,62%, GEOMETAR I JULKA (1976) 14.004 – 0,61%, ASKA I VUK (1953) 13.730 – 0,60%, LETOVANJE NA JUGU (1959) 13.700 – 0,60%, ROBINJA (1976) 13.758 – 0,60%, VELETOVCI (1928) 13.664 – 0,60%, ZUJA (1976) 13.767 – 0,60%, OLUJACI (1936) 13.228 – 0,58%, TRI DEČAKA (1935) 13.350 – 0,58%, NAPAST (1936) 13.149 – 0,57%, NOĆ U ALHAMBRI (1924) 12.808 – 0,56%, IZLET (1953) 12.546 – 0,55%, KOD LEKARA (1964) 12.506 – 0,55%, ZATVORENA VRATA (1951) 12.547 – 0,55%, EKSKURZIJA (1955) 12.353 – 0,54%, MOST NA ŽEPI (1925) 11.933 – 0,52%, SNOPIĆI (1948) 11.306 – 0,49%, S LJUDIMA (1947) 11.273 – 0,49%, LOV NA TETREBA (1959) 10.877 – 0,47%, ČAŠA (1940) 10.427 – 0,46%, KULA (1960) 10.565 – 0,46%, DECA (1935) 10.325 – 0,45%, NA PUTOVANJU (1962) 10.248 – 0,45%, U ZAVADI SA SVETOM (1958) 10.367 – 0,45%, VELIKI RASPUST (1966) 10.419 – 0,45%, REČI (1954) 10.106 – 0,44%, ŽIVOTI (1976) 10.137 – 0,44%, DAN U RIMU (1920) 9.901 – 0,43%, DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA (1963) 9.810 – 0,43%. U njihovim naslovima najčešće dolaze spacioneme (NA DRŽAVNOM IMANJU, SMRT U SINANOVOJ TEKJI, LJUBAV U KASABI, RZAVSKI BREGOVI, U MUSAFIRHANI, LETOVANJE NA JUGU, VELETOVCI, OLUJACI, NOĆ U ALHAMBRI, ZATVORENA VRATA, MOST NA ŽEPI, KULA, DAN U RIMU). Manje ima oznaka individualnih likova (ALIPAŠA, ĆORKANI ŠVABICA, SLUČAJ STEVANA KARAJANA, JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA, JELENA ŽENA KOJE NEMA, ĐORĐE ĐORĐEVIĆ, BARON, GEOMETAR I JULKA, ASKA I VUK, ROBINJA, ZUJA, TRI DEČAKA, KOD LEKARA, DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA), pogotovo kolektivnih (S LJUDIMA, DECA, U ZAVADI SA SVETOM). Temporeme – oznake vremena znatno su rjeđe (ZA LOGOROVANJA, DO DANA DANAŠNJEG, LETOVANJE NA JUGU, NOĆ U ALHAMBRI, NA PUTOVANJU, VELIKI RASPUST, DAN U RIMU). Tek se u ovoj grupi pojavljuju zooneme – nazivi životinja i ptica (ZMIJA, LOV NA TETREBA). Postoji nekoliko naslova koji nagovještavaju opis događaja (ZA LOGOROVANJA, LETOVANJE NA JUGU, IZLET, EKSKURZIJA, SVEČANOST, LOV NA TETREBA, NA PUTOVANJU, U ZAVADI SA SVETOM). Rijetke su druge oznake tipa: AUTOBIOGRAFIJA, REČI, ZNAKOVI, ĆILIM, SNOPIĆI, ČAŠA, ŽEB, NAPAST, TRUP, ŽIVOTI. Ovu najveću grupu pripotekstova činile bi Andrićeve priče i imale bi obim od 10.000 do 20.000.

Peta grupa (Prilog 10) odlikuje se još manjim dijapazonom (9.964–5.100), ali gotovo istim brojem tekstova kao i prethodna – 46 (svega dvije manje): SJEME IZ KALIFORNIJE (2002) 9.964 – 0,43%, BONVALPAŠA (1976) 9.521 – 0,42%, PRVI SUSRETI (1950) 9.678 – 0,42%, RUĐANSKI BREGOVI (1935) 9.623 – 0,42%, ŠETNJA (1934) 9.545 – 0,42%, TAJ DAN (1946) 9.667 – 0,42%, ČUDO U OLOVU (1926) 9.467 – 0,41%, U ZINDANU (1924) 9.297 – 0,41%, RAZGOVOR PRED VEČE (1966) 9.086 – 0,40%, NA LADI (1932) 8.920 – 0,39%, PRAZNIČNO JUTRO (1960) 8.951 – 0,39%, RAZGOVOR (1948) 8.996 – 0,39%, ŠTRAJK U TKAONICI ĆILIMA (1950) 9.036 – 0,39%, DEDIN DNEVNIK (1948) 8.568 – 0,37%, PRIČA (1976) 8.511 – 0,37%, KOSA (1950) 8.137 – 0,36%, LJUBAVI (1976) 8.231 – 0,36%, PREDVEČERNJI ČAS (1961) 8.163 – 0,36%, PRIČA O SOLI (1960) 8.156 – 0,36%, RANJENIK U SELU (1971) 8.301 – 0,36%, ELEKTROBIH (1952) 8.082 – 0,35%, PROZOR (1953) 7.954 – 0,35%, JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA

1878. GODINE [JULSKI DAN, (1928) (2011) 7.844 – 0,34%, SAN I JAVA POD GRABIĆEM (1946) 7.768 – 0,34%, SARAČI (1967) 7.801 – 0,34%, U VODENICI (1941) 7.841 – 0,34%, NA DRUGI DAN BOŽIĆA (1924) 7.671 – 0,33%, PEKUŠIĆI (1971) 7.644 – 0,33%, PRE NESREĆE (1952) 7.512 – 0,33%, VEJAVICA (1968) 7.251 – 0,32%, RAZARANJA (1960) 7.119 – 0,31%, SUSRET (1965) 7.103 – 0,31%, BUNA (1952) 6.841 – 0,30%, NA STADIONU (1956) 6.850 – 0,30%, PAKAO (1926) 6.936 – 0,30%, PRVI DAN U RADOSNOM GRADU (1926) 6.798 – 0,30%, MRAK NAD SARAJEVOM (1931) 6.716 – 0,29%, NA LATINSKOJ ČUPRIJI (1929) 6.389 – 0,28%, NEMIR (1981) 6.407 – 0,28%, BAJRON U SINTRI (1935) 6.192 – 0,27%, PREDAJA (RIGA OD FERE) (1948) 6.186 – 0,27%, IGRA (1956) 5.967 – 0,26%, LEGENDA O POBUNI (1968/69) 6.003 – 0,26%, LICA (1953) 6.058 – 0,26%, ŽENA OD SLONOVE KOSTI (1922) 5.599 – 0,24%, ZIMI (1960) 5.100 – 0,22%. U naslovima izrazito prevladavaju spacioneme (SJEME IZ KALIFORNIJE, RUĐANSKI BREGOVI, ČUDO U OLOVU, U ZINDANU, NA LAĐI, ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA, RANJENIK U SELU, PROZOR, JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN], SAN I JAVA POD GRABIĆEM, SARAČI, U VODENICI, NA STADIONU, PRVI DAN U RADOSNOM GRADU, MRAK NAD SARAJEVOM, NA LATINSKOJ ČUPRIJI, BAJRON U SINTRI. Manje ima temporema (PRVI SUSRETI, TAJ DAN, RAZGOVOR PRED VEČE, PRAZNIČNO JUTRO, PREDVEČERNJI ČAS, JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN], NA DRUGI DAN BOŽIĆA, PRE NESREĆE, PRVI DAN U RADOSNOM GRADU, VEJAVICA, ZIMI). Ovu grupu karakteriše smanjen broj oznaka individualnih junaka – šest (BONVALPAŠA, DEDIN DNEVNIK, RANJENIK U SELU, BAJRON U SINTRI, ŽENA OD SLONOVE KOSTI) i kolektivnih junaka – jedan (PEKUŠIĆI). Postoji nekoliko naslova sa nagovještajem događaja kao predmeta pripovijedanja (ŠETNJA, RAZGOVOR, RAZARANJA, SUSRET, BUNA, PREDAJA, IGRA). Rijetki su naslovi sa leksemom *priča* (PRIČA, PRIČA O SOLI), a još rjeđi naslovi tipa KOSA, LJUBAVI, ELEKTROBIH, PAKAO, NEMIR, LEGENDA O POBUNI, LICA. To bi bila grupa Andrićevih kraćih priča sa obimom od 5.000 do 10.000.

Najmanja je šesta grupa (Prilog 11) i po broju znakova (4.544 – 3.804 (od 29.470 grupnih znakova ili 1,3% od svih pripovijetki) i po broju pripotekstova (7): KNEZ SA TUŽNIM OČIMA (1920) 4.544 – 0,20%, POPODNE (1914) 4.525 – 0,20%, KUĆA NA OSAMI [UVOD] (1976) 4.369 – 0,19%, POBEDNIK (1976) 4.028 – 0,18%, SLEPAC (1975) 4.100 – 0,18%, STVORENJE (1925) 4.100 – 0,18%, SAN BEGA KARČIĆA (1925) 3.804 – 0,17%.³⁶ U odnosu na broj tekstualnih jedinica ova skupina ima najviše oznaka individualnih likova – u pet od sedam (KNEZ SA TUŽNIM OČIMA, POBEDNIK, SLEPAC, STVORENJE, SAN BEGA KARČIĆA). Samo jedna od njih donosi spacionemu (KUĆA NA OSAMI) i temporemu (POPODNE). Ova bi skupina obuhvatala najkraće priče sa rasponom do 5.000 znakova.

³⁶ Abecedni redoslijed ijekavskih pripotekstova sa brojem znakova i procentom dat je u Prilogu 12.

12. Kvantitativni kriterij (kratkoća) leži u osnovi jedne zbirke pripotekstova izgrađene po tome principu³⁷ i sa njegovom eksplikacijom: **SUSRET: NAJKRAĆE PRIČE I ZAPISI** (Andrić 2012b).³⁸ U izboru su se našle ne samo „najkraće priče“, nego i najkraći „zapisi“, koji se, s jedne strane, po formalnim odlikama pa i piščevim implicitnim poetičkim shvatanjima ne bi mogli uklopiti u zadatak koji je priređivač preda se postavio, ali koji se, sa druge strane, po njegovom mišljenju, ipak mogu smatrati dovršenim proznim cjelinama, bez obzira na to da li imaju sve elemente ili bar jedan bitan element koji opredjeljuje podžanr najkraće priče (Andrić 2012b: 224–226).³⁹

³⁷ „Kada je reč o kompoziciji ovakve jedne knjige, priređivač je razvrstao najkraće prozne celine Ive Andrića u nekoliko delova, sledeći pomenute odrednice i granice žanra najkraće priče. Po već načinjenom izboru postalo je jasno da se neke celine u tom izboru jednostavno ne mogu bez ostatka svrstati u ‘zadatu temu’. U saradnji sa Zadužbinom Ive Andrića i uz dragocene savete prof. Radovana Vučkovića i Žanete Đukić Perišić, naslov i koncepcija knjige su shodno takvom uvidu izmenjeni [...]“ (Andrić 2012b: 224–226).

³⁸ STAZE, LICA, SAN BEGA KARČIĆA, STVORENJE, SLEPAC, IGRA, ZIMI, MALI GRAD NA DVE REKE, U AMAMU, HARFA IZ JEZERA, PESMA, SUSRET, ZORA, JEDAN NOĆ, POPODNE, PRIČA IZ JAPANA, KNEZ SA TUŽNIM OČIMA, POBEDNIK, ŽENA OD SLONOVE KOSTI. Zapisi: 1 – [DUŠEVNI BOGALJI], NEKADAŠNJI VIŠEGRAD, STARICA IZ PROKUPLJA, [MUKE U IGRI], [NEOBIČAN ČOVEK], [VALCER], [PUNOKRVA ŽENA], [JEDAN SE ČOVEK NAGINJE NADA MNOM], POLICAJAC ŠARIĆ, [PREDSTAVA], [UČITELJ K.], ANITA, LA MEJICANA, [U JEDNOJ MALOJ BERBERNICI], [„SVANULO! A LAMPA GORI!“], [U SLAVI], RAZGOVARAO SA DVA STARCA, [SE LJAK I GRAĐANIN], [HALJINKA], [POSLE VIŠE OD PEDESET GODINA], [PODVALA], [DOCKAN], [DAKLEM], [MLADI PAR], [„DO PRASETA“], RAZGOVORI NA PERIFERIJ I SARAJEVA, [VELIKI ČOVEK], [ADVOKAT SAVA JANKOVIĆ], ČOVEK KOJI STARI, ČUVAR KUPATILA, U SUDNICI, TRGOVAČKI POMOĆNIK U VIŠEGRAU, ČOVEK KOJI JE PRESTAO DA BUDE ONO NEŠTO MALO ŠTO JE PO ROĐENJU I POREKLU BIO, A NIJE POSTAO NIŠTA DRUGO, [STARAC GLEDA KOLO PRED MEHANOM], [DVE STARIJE ŽENE], [REGRUT I POLUGRAĐANIN], [UVREĐENI GRAD], [IBRO I HUSO], U AMBULANTI KLINIKE ZA UŠI-GRLO-NOS, JEDAN GOVORNIK, [MELEZ], U KAFANICI NA PERIFERIJ I BEOGRADA, [OPRAŠTANJE], [BEOGRADSKI PROFESOR UNIVERZITETA], [ODAVANJE U GOVORU], [HVATANJE U LAŽI], [TIT ANDRONIK I CRNI GUSAR], [DEČACI], [LIGENŠTUL], [IGRA SA SAMIM SOBOM], [SUDSKI POZIVAR], [USPOMENA], PREDVEČERNJI SAT, PESMA MLADOSTI, [U SLOVENAČKOJ ŠUMI], [NEVIDLJIVA RUKA], [AVETI], [BAJKA], [PUTNIKI OSA], LEGENDA O MUDRACU, ČOVEKOVA MOLITVA, [JESMO LI TO ZAISTA MI?], [NIŠTA], TIŠINA, NEMCI, [PODANICI I GOSPODARI], [JOŠ IDEŠ...], [NA IVICI NEPREGLEDNOG BLATIŠTA], ČEKANJE, PRAMIČAK MAGLE. 2. [DIJALOG], [STRAH], [PEPEO], [CRNO], [ZAŠTO SE LJUDI RAĐAJU], [MESTO NAD MESTIMA], [NE IDE MU SE], [NA PRŽINI], [PREZIME], [STARA MUSLIMANKA], [ODGOVOR], [BESPRINCIPIJELNO], [ČINJENICA NAD ČINJENICAMA], [U ISPOVEDAONICI], [ZAOSTALOST], [DRAGIČKA], NA SAVI, [GOSPODSKO DETE].

³⁹ „U prvom delu, **NAJKRAĆE PRIČE**, našlo se devetnaest kratkih proznih celina koje je Andrić objavio bilo u periodici, bilo u okviru pojedinih objavljenih zbirki priča. Pojedine naslovljene priče koje je Andrić objavio pod jednim zajedničkim naslovom (**PUTNICI SA ISTOKA**; **NEKAD U ALPIMA**), razdvojene su u skladu sa koncepcijom ove knjige u posebne priče. □ Drugi deo, **Zapisi**, zapravo je izbor iz Andrićevih posthumno objavljenih spisa, objedinjenih u knjigama **ZNAKOVI PORED PUTA** i **SVESKE**. U njih su uvrštene brojne minijature koje smo podelili u dva ciklusa. U prvi spadaju one koje je pisac sačuvao bilo kao dovršenu celinu u žanru kratke priče, bilo kao skicu, podsetnik ili celovit odlomak za neku neostvarenu veću proznu zamisao. U drugi ciklus smo se odlučili da uvrstimo

13. Ako prozu našega nobelovca analiziramo po periodima (koji su dati u Prilogu 21), doći ćemo do sljedećih zaključaka. Andrićev zlatni romanopisni period bilo je vrijeme od 1941. do 1954 (kada je pripremio četiri romana), a pripovjedni od 1946. do 1948 (kada je štampao 16 pripotekstova) – Prilog 22. Poezija je najčešće objavljivana 1919 (22 pjesama od ukupno 113 ili 19,47%), 1918 (10 ili 8,85%), 1914 (9 ili 7,96) i 1920 (8 ili 7,08) ukupno 49 (43,36% od svih pjesama). Najplodniji Andrićev pjesnički period trajao je od 1914. do 1923, kada je sačinio 80 pjesama (ili 71,% od 113). Što se tiče publicistike (književne i društvene kritike, prikaza i eseja), ona je najviše nastajala u periodu između 1914. i 1919 (31 tekst ili 22,79% od 136): 1914 – 12 (8,82%), 1918 – 11 (8,09%) i 1919 – 8 (5,88%). Dakle, razdoblje od 1914. do 1923. jeste najkreativnija pjesnička i publicistička faza. Najproduktivnije godine pisanja pripotekstva bile su 1936, 1946, 1948. i 1960, sa 29 jedinica – najviše 1948 [9], 1946. i 1960 [7] te 1936 [6], Prilog 22. Samo po jedan pripotekst objavljen je 1914, 1921, 1929, 1930, 1932, 1934, 1937, 1938, 1940, 1941, 1955, 1961, 1963, 1964, 1965, 1967, 1968, 1968/1969. Andrić ima ukupno 18 „praznih“ godina (u kojima nije štampao nijedan pripotekst). Bilo je to tokom Prvog svjetskog rata 1915–1919 [5 godina], između dva svjetska rata (1927, 1933, 1939), tokom Drugog svjetskog rata (1942–1945 [4]),⁴⁰ poslije rata (1957) i pred smrt (1970–1974).

14. Ovom analizom dobili smo model pomoću koga bi se Andrićevi pripovjedni tekstovi mogli svrstati po svome obimu u jedan od šest žanrova: pripovijest, novelu, pripovijetku, priču, kraću priču i najkraću priču. To bi moglo bez problema funkcionisati da nije pripovijesti i novele. Posebno je izražen problem sa novelom koja pored kvantitativnog kriterijuma ima jednako relevantan strukturni, kompozicioni i sižejni kriterijum, koji traži kompleksnu analizu sličnu analizi kvantitativnog kriterijuma. Pošto obim ovoga rada, udružen sa složenošću problematike, ne dozvoljava takvo istraživanje, nije svrsishodno da se naš kvantitativni model (kt-model) primijeni u nastavku analize bez kvalitativnog modela (kv-modela), dakle da se model zasnovan na jednom kriteriju, iako je prošao provjeru, primijeni, a da se drugi nevalorizovani kriterijum (kvalitativni, kv-kriterijum) zanemari. Nadamo se da ćemo u nekoj narednoj studiji izvršiti „provlačenje“ svih 130 pripotekstova kroz integralni kvantitativno-kvalitativni model

brojne kratke dijaloge koje je Andrić rado beležio i u kojima je do danas ostao nenadmašan majstor u celokupnoj srpskoj književnosti; kako ti 'dijalozi' takođe imaju karakter bilo zapisa, bilo kratke dijaloške priče sa nekim elementom ovog žanra, a najpre sa poentom, ni oni, po mišljenju priređivača, kao nedvosmisleno dovršene celine, u ovako zamišljenoj knjizi nisu mogli biti zaobiđeni a da se time ne prenebregne jedan značajan segment Andrićevog književnog postupka i pripovedačkog majstorstva. □ Andrić u ogromnoj većini slučajeva nije naslovljavao zapise koje smo preuzeli iz pomenute dve posthumno objavljene knjige“ (Andrić 2012^b: 224–226).

⁴⁰ Tokom drugog svjetskog rata odbio je da štampa bilo kakvo djelo, iako je imao ponude iz Srbije i Hrvatske.

(kv/kt-model) kako bismo dobili konačnu shemu žanrovske strukture Andrićevog proznog opusa.

15. Za izradu takvoga modela važna je i analiza jezičkog izraza kojim se Andrić koristio u kreiranju pripovjednog opusa, a prije svega odnos ijekavice i ekavice.

16. Andrić je, sa rijetkim izuzecima, pisao na ijekavici od 1911. do 1924, a na ekavici od 1924. pa do kraja života (1975). On je počeo sa poezijom, a onda je prešao na pripovijetke i romane. Prve dvije pjesme sačinio je na ekavici 1911 (U SUMRAK, BLAGA I DOBRA MESEČINA), treća je objavljena 1912. i nema nijedan oblik sa refleksom jata (TAMA). Onda je došla ekavska pjesma POTONULO (1912). Godine 1914. počeli su da se nižu stihovi na ijekavici (PRVA PROLJETNA PJESMA 1914, NOĆ CRVENIH ZVIJEZDA 1914, STROFE U NOĆI 1914, JADNI NEMIR 1914. itd.). Te godine pojavio se i prvi pripotekst na ijekavici: POPODNE, koji je otvorio Andrićev ijekavski ciklus sačinjen od 17 jedinica (od 130, 14,64%): ČUDO U OLOVU (1926), ČORKAN I ŠVABICA (1921), DAN U RIMU (1920), ISPOVIJED (1928), KNEZ SA TUŽNIM OČIMA (1920), KOD KAZANA (1930), LJUBAV U KASABI (1923), MARA MILOSNICA (1926), MUSTAFA MADŽAR (1923), NOĆ U ALHAMBRI (1924), POPODNE (1914), PUT ALIJE ĐERZELEZA (1920), RZAVSKI BREGOVI (1924), SJEME IZ KALIFORNIJE (2011), U MUSAFIRHANI (1923), U ZIN-DANU (1924), ZA LOGOROVANJA (1922). Samo je jedan ijekavski pripotekst štampan nakon pišćeve smrti: SJEME IZ KALIFORNIJE (2011).⁴¹ Na ekavici je objavio 113 pripotekstova (85,36% od svih pripotekstova, njih 130), a na ijekavici 17 (14,64%) – Prilog 13. Na ekavici je Andrić sačinio 113 pripotekstova,⁴² od kojih su

⁴¹ Više o kvantitativnim pokazateljima za ijedavicu v. Prilog 14, 15, 16, 17 i 18.

⁴² ALIPAŠA (1976), ANIKINA VREMENA (1931), ASKA I VUK (1953), AUTOBIOGRAFIJA (1951), BAJRON U SINTRI (1935), BARON (1976), BIFE „TITANIK“ (1950), BONVALPAŠA (1976), BUNA (1952), CIRKUS (1976), CRVEN CVET (1949), ČAŠA (1940), ČILIM (1948), DECA (1935), DEDIN DNEVNIK (1948), DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA] (1962), DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA (1963), ĐORĐE ĐORĐEVIĆ (1960), EKSURZLIJA (1955), ELEKTROBIH (1952), GEOMETAR I JULKA (1976), IGRA (1956), IZLET (1953), JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA (1976), JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA (1878. GODINE [JULSKI DAN, (1928) 2011], KNJIGA (1946), KOD LEKARA (1964), KOSA (1950), KUĆA NA OSAMI [UVOD] (1976), KULA (1960), LEGENDA O POBUNI (1968/69), LETOVANJE NA JUGU (1959), LICA (1953), LOV NA TETREBA (1959), LJUBAVI (1976), MILA I PRELAC (1936), MOST NA ŽEPI (1925), MRAK NAD SARAJEVOM (1931), NA DRUGI DAN BOŽIĆA (1924), NA DRŽAVNOM IMANJU (1959), NA LABI (1932), NA LATINSKOJ ČUPRIJI (1929), NA OBALI (1952), NA PUTOVANJU (1962), NA STADIONU (1956), NAPAST (1936), NEMIR (1981), NEMIRNA GODINA (1953), OLUJACI (1936), OSATIČANI (1958), O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA (1948), PAKAO (1926), PANORAMA (1958), PEKUŠIĆI (1971), PISMO IZ 1920. GODINE (1946), POBEDNIK (1976), PORODIČNA SLIKA (1950), PORUČNIK MURAT (1938), PRAZNIČNO JUTRO (1960), PREDAJA (RIGA OD FERJE) (1948), PREDVEČERNJI ČAS (1961), PRE NESREĆE (1952), PRIČA (1976), PRIČA O KMETU SIMANU (1948), PRIČA O SOLI (1960), PRIČA O VEZIROVOM SLONU (1947), PROBA (1954), PROZOR (1953), PRVI DAN U RADO-SNOM GRADU (1926), PRVI SUSRETI (1950), RANJENIK U SELU (1971), RAZARANJA (1960), RAZGOVOR (1948), RAZGOVOR SA GOJOM (1925), RAZGOVOR PRED VEČE (1966), REČI (1954), ROBINJA (1976), RUĐANSKI BREGOVI (1935), SAN BEGA KARČIĆA (1925), SAN I JAVA POD GRABIĆEM (1946), SARAČI

najkrupniji ZEKO (1948) 166.506 (8,51% ekavskih pripotekstova), ANIKINA VREMENA (1931) 94.581 (4,84%), PRIČA O VEZIROVOM SLONU (1947) 66.571 (3,40%), OSATIČANI (1958) 56.214 (2,87%), NEMIRNA GODINA (1953) 53.246 (2,72%), BIFE „TITANIK“ (1950) 51.523 (2,63%) – v. Prilog 19. Najmanji su: KUĆA NA OSAMI [UVOD] (1976) 4.369 (0,22% od svih ijekavskih pripotekstova), SLEPAC (1975) 4.100 (0,21%), STVORENJE (1925) 4.100 (0,21%), POBEDNIK (1976) 4.028 (0,21%), SAN BEGA KARČIĆA (1925) 3.804 (0,19%).⁴³ U 14 od 113 pripotekstova pojavljuju se ekavizmi u naslovu: *cvet, dečak, deca, dedin, lekar, letovanje, pre, reči, slepac, susedi, dečak, svet, tetreb, vejavica* (12,39% svih naslova), što je gotovo jednako procentu ijekavskih pripotekstova (11,76%). Od 2,291.355 znakova u 130 pripotekstova na ekavicu otpada 1,955.844, a na ijekavicu 335.511.⁴⁴

Najviše ijekavskih pripotekstova (6) nastalo je u gračkom periodu (1923–1924): LJUBAV U KASABI (1923), U MUSAFIRHANI (1923), NOĆ U ALHAMBRI (1924), RZAVSKI BREGOVI (1924), U ZINDANU (1924). To razdoblje predstavlja i cezuru između ijekavskog i ekavskog perioda. Prije toga objavljena su tri ijekavska pripoteksta 1920 (DAN U RIMU, KNEZ SA TUŽNIM OČIMA, PUT ALIJE ĐERZELEZA), jedna 1921 (ĆORKAN I ŠVABICA) i 1922 (ZA LOGOROVANJA). Poslije boravka u gradu na Muri dva su ijekavska teksta izašla 1926 (ČUDO U OLOVU i MARA MILOSNICA) te jedan 1928 (ISPOVIJED) i 1930 (KOD KAZANA) – Prilog 13.

Ako se ijekavski opus hronološki podijeli na periode, imaćemo ovakvu sliku (Prilog 15): **a**) šest pripotekstova 1914–1922 (Prvi svjetski rat i prve poslijeratne godine) – POPODNE (1914) 4.525 znakova (0,20% svih pripotekstova), DAN U RIMU (1920) 9.901 (0,43%), KNEZ SA TUŽNIM OČIMA (1920) 4.544 (0,20%), PUT ALIJE ĐERZELEZA (1920) 32.536 (1,42%), ĆORKAN I ŠVABICA (1921) 17.728 (0,77%), ZA LOGOROVANJA (1922) 17.599 (0,77%), **b**) sedam pripotekstova 1923–1924 (dvogodišnji grački period) – LJUBAV U KASABI (1923) 16.716 (0,73%), MUSTAFA MADŽAR (1923) 22.981 (1,00%), U MUSAFIRHANI (1923) 15.713 (0,69%), NA DRUGI DAN BOŽIĆA (1924) 7.671 (0,33%), NOĆ U ALHAMBRI (1924) 12.808 (0,56%), RZAVSKI BREGOVI (1924) 16.746 (0,73%), U ZINDANU (1924) 9.297 (0,41%), **c**) jedan pripotekst 1928 (međuratni period) – ISPOVIJED (1928) 21.611 (0,94%), **d**) jedan pripotekst 2002 (posthumna izdanja) – SJEME IZ KALIFORNIJE (2002) 9.964 (0,43%). Od 17 ijekavskih

(1967), SLEPAC (1975), SLUČAJ STEVANA KARAJANA (1949), SMRT U SINANOVOJ TEKLI (1936), SNOPIĆI (1948), STVORENJE (1925), SUSEDI (1946), SUSRET (1965), SVADBA (1936), SVEČANOST (1960), S LJUDIMA (1947), ŠALA U SAMSARINOM HANU (1946), ŠETNJA (1934), ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA (1950), TAJ DAN (1946), TRI DEČAKA (1935), TRUP (1937), U VODENICI (1941), U ZAVADI SA SVETOM (1958), VEJAVICA (1968), VELETOVCI (1928), VELIKI RASPUST (1966), ZATVORENA VRATA (1951), ZEKO (1948), ZIMI (1960), ZLOSTAVLJANJE (1946), ZMLJA (1948), ZNAKOVI (1951), ZUJA (1976), ŽED (1936), ŽENA NA KAMENU (1954), ŽENA OD SLONOVE KOSTI (1922), ŽIVOTI (1976).

⁴³ Hronološki se ekavske pripovijetke razmatraju u analizi po periodima (prvi ekavski period počinje 1925) – Prilog 20.

⁴⁴ Detaljne podatke nudi Prilog 19, 20 i 21.

pripotekstova samo se u naslovu dvaju pojavljuje ijekavizam: ISPOVIJED (1928) i SJEME IZ KALIFORNIJE (2011), što čini 11,76% ijekavskih pripotekstova.

Najveći ijekavski tekst jeste MARA MILOSNICA (1926) sa 92.210 znakova (3,99% svih pripotekstova – 130). Gotovo trostruko manje ima PUT ALLJE ĐERZELEZA (1920) sa 32.536 (1,41%). Tri su naredna gotovo jednaka: MUSTAFA MADŽAR (1923) 22.981 (0,99%), ISPOVIJED (1928) 21.611 (0,94%), KOD KAZANA (1930) 21.165 (0,92%). Slijede parovi približnih vrijednosti: a) ĆORKAN I ŠVABICA (1921) 17.728 (0,77%) i ZA LOGOROVANJA (1922) 17.599 (0,76%), b) LJUBAV U KASABI (1923) 16.716 (0,72%) i RZAVSKI BREGOVI (1924) 16.746 (0,72%). Još su manji pripotekstovi U MU-SAFIRHANI (1923) 15.713 (0,68%) i NOĆ U ALHAMBRI (1924) 12.808 (0,55%). Četiri sadrže oko 9.000 znakova: DAN U RIMU (1920) 9.901 (0,43%), SJEME IZ KALIFORNIJE (2011) 9.964 (0,43%), ČUDO U OLOVU (1926) 9.467 (0,41%), U ZINDANU (1924) 9.297 (0,40%). Najmanji su KNEZ SA TUŽNIM OČIMA (1920) 4.544 (0,20%) i POPODNE (1914) 4.525 (0,20%).⁴⁵

17. Za tumačenje žanrovske raznovrsnosti Andrićevog proznog stvaralaštva i strukturiranje kv/kt-modela žanrizacije pripovjednog opusa relevantna je analiza zbirke pripovjernih tekstova koji su nastajali od 1924. do danas. Postoje četiri vrste takvih zbirki: (1) zbirke pripotekstova u okviru sabranih ili izabranih djela, (2) zbirke sabranih pripotekstova, (3) zbirke izabranih pripotekstova, (4) zbirke pripotekstova koje je sastavljao, predlagao ili odobravao pisac, eksplicitno ili implicitno.

Što se tiče zbirki pripotekstova u sabranim i izabranim djelima, prva je nastala 1958. u okviru IZABRANIH DELA i sadrži 18 pripotekstova (Andrić 1958^a). Zatim su 1976. došla SABRANE DELA sa 115 pripotekstova (Andrić 1976^a), 1981. SABRANE DELA sa 129 pripotekstova (Andrić 1981) i 2011. SABRANE DELA sa 127 pripotekstova (Andrić 2011^a). Poznata nam je samo jedna zbirka sabranih pripovijedaka, koju je sačinila Žaneta Žukić Perišić (Andrić 2008) i koja obuhvata 136 proznih djela.

Najviše ima zbirki izabranih pripotekstova.⁴⁶ One se mogu podijeliti u pet grupa.

Prvu grupu čine zbirke čiji podnaslovi ekspliciraju da se radi o izboru ovog ili onog kritičara (10). Po dva takva izdanja objavili su Boško Novaković (1966) i Meša Selimović (1967), a po jedno Petar Džadžić (1968), Dragan M. Jeremić (1965), Erih Koš (1960), Juraj Marek (1970), Vuk Milatović (1977) i Branko Popović (1977). Za te zbirke karakteristično je da se obično u njihov naslov izvlači jedan tekst i dodaje [i] *druge pripovetke* (ponekad stoji samo *Pripovetke*). Boško Novaković je napravio izbor lektire za dva razreda osnovne škole. Za 7. razred izabrao je osam pripovjetki: KULA, U ZAVADI SA SVETOM, DECA, PROZOR, KNJIGA, NA

⁴⁵ Više podataka nudi Prilog 16 i 17.

⁴⁶ Za analizu smo izabrali zbirke čiji nam je sadržaj bio dostupan.

OBALI, PANORAMA, IZLET⁴⁷ (Andrić 1966^c), a za 8. razred povećao je broj na devet: MOST NA ŽEPI, ASKA I VUK, KOSA, LOV NA TETREBA, SAN I JAVA POD GRABIĆEM, PRIČA O KMETU SIMANU, VELETOVCI, BIFE „TITANIK“, NA STADIONU (Andrić 1966^d). Izbor Meše Selimovića omeđen je Bosnom kao okvirom (radnja se dešava u Kreševu, Olovu, Sarajevu, Travniku i Višegradu), a u naslov (ispred *Pripovetke*) izvučen je najkrupniji tekst ANIKINA VREMENA: U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, KOD KAZANA, ŠALA U SAMSARINOM HANU, ISPOVIJED, ANIKINA VREMENA, MARA MILOSNICA, ČUDO U OLOVU, PRIČA O VEZIROVOM SLONU (Andrić 1967^a). U drugoj Selimovićevoj zbirci, koja se pojavila iste godine, broj pripovijetki porastao je na deset, ali se nijedna nije ponavljala. U naslov je stavljena jedna od najkraćih pripovijetki (*MOST NA ŽEPI. Pripovetke*): RZAVSKI BREGOVI, ĆORKAN I ŠVABICA, LJUBAV U KASABI, ŽED, MOST NA ŽEPI, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, MUSTAFA MADŽAR, PRIČA O KMETU SIMANU, ZEKO, ZLOSTAVLJANJE (Andrić 1967^b). U ovoj zbirci teško se razaziru kriteriji po kome je izvršen izbor. Petar Džadžić u početni dio naslova stavlja ASKU I VUKA (*Aska i vuk*) i onda dodaje: *Pripovetke*, a izbor svodi na deset tekstova: PUT ALIJE ĐERZELEZA, MUSTAFA MADŽAR, MOST NA ŽEPI, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, NEMIRNA GODINA, ŽED, ŽENA NA KAMENU, NA DRŽAVNOM IMANJU, LETOVANJE NA JUGU, ASKA I VUK (Andrić 1968^a). Dragan M. Jeremić ne uvodi u naslov odrednicu *pripovetke* niti unosi neku konkretnu pripovijetku, već zbirku sa 16 tekstova naslovljava po autoru (*Ivo Andrić. I, II*) i niže ih sljedećim redoslijedom: PUT ALIJE ĐERZELEZA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, MOST NA ŽEPI, MUSTAFA MADŽAR, U MUSAFIRHANI, KOD KAZANA, ANIKINA VREMENA, OLUJACI, ZMIJA, ĆORKAN I ŠVABICA, PRIČA O KMETU SIMANU, ŽED, DECA, SVEČANOST, BIFE „TITANIK“, LETOVANJE NA JUGU (Andrić 1965^a). U zbirci PRIČA O VEZIROVOM SLONU i druge pripovetke Erih Koš je objedinio deset raznorodnih tekstova: PRIČA O VEZIROVOM SLONU, PUT ALIJE ĐERZELEZA, MOST NA ŽEPI, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, U MUSAFIRHANI, MUSTAFA MADŽAR, ISPOVIJED, U ZINDANU, KOD KAZANA, VELETOVCI (Andrić 1960^e). Sadržaj zbirke Juraja Mareka KULA i druge pripovetke predodredila je biblioteka u kojoj je objavljena – poznata sarajevska „Lastavica“ namijenjena djeci: KULA, DECA, PROZOR, KNJIGA, PRIČA O KMETU SIMANU, ĆILIM, ASKA I VUK (Andrić 1970). U zbirci JELENA, ŽENA KOJE NEMA Vuka Milatovića obuhvaćeni su tekstovi sa dominantnim ženskim likovima: JELENA, ŽENA KOJE NEMA, ŽENA NA KAMENU, IGRA, ŽENA OD SLONOVE KOSTI, BAJRON U SINTRI (Andrić 1977^a). U zbirci Branka Popovića MOSTOVI. Izbor pripovijedaka sastavljenoj od osam tekstova jedan nije književni, već publicistički (MOSTOVI): MOST NA ŽEPI, DECA, KNJIGA, KOSA, NA OBALI, ASKA I VUK, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, MOSTOVI (Andrić 1977^b).

Drugu grupu obrazuju zbirke koje imaju priređivača. Najveći izbor nudi Božidar Kovačević u *Odabranim pripovetkama* u dvije knjige (radi se o jubilarnom izdanju povodom šezdesete godišnjice života Iva Andrića). U prvoj se daje 21 tekst: PUT ALIJE ĐERZELEZA, MOST NA ŽEPI, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, U MUSAFIRHANI, MUSTAFA MADŽAR, ISPOVIJED, U ZINDANU, KOD KAZANA, TRUP, ČUDO U OLOVU, ČAŠA, U VODENICI, NAPAST, ŠALA U SAMSARINOM HANU, VELETOVCI, ANIKINA VREMENA, PRIČA O

⁴⁷ Tekstovi (ovdje i u nastavku) daju se u originalnom redoslijedu.

VEZIROVOM SLONU, NEMIRNA GODINA, PROBA, OLUJACI, MARA MILOSNICA, a u drugoj 27: PRIČA O KMETU SIMANU, ČILIM, ŽEĐ, ZMIJA, POD GRABIĆEM, ČORKAN I ŠVABICA, KOSA, LJUBAV U KASABI, MILA I PRELAC, DECA, PROZOR, KNJIGA, NA OBALI, SUSEDI, SVADBA, RZAVSKI BREGOVI, PISMO IZ 1920. GODINE, ŠETNJA, ZNAKOVI, ZLOSTAVLJANJE, ZATVORENA VRATA, ZEKO, BIFE „TITANIK“, PORODIČNA SLIKA, AUTOBIOGRAFIJA, SNOPIĆI, ASKA I VUK (Andrić 1954). Poveći izbor (16) nudi Muharem Pervić, a naziv *ŽENA NA KAMENU*. *Pripovetke* nagovještava glavni motiv – motiv žene, koja se eksplicira u pet naslova: SMRT U SINANOVOJ TEKIJU, MUSTAFA MADŽAR, ČORKAN I ŠVABICA, SUSEDI, MILA I PRELAC, ŽEĐ, ANIKINA VREMENA, ŽENA NA KAMENU, ČAŠA, OSATIČANI, KOD KAZANA, MOST NA ŽEPI, SVEČANOST, NA DRŽAVNOM IMANJU, ZNAKOVI, JELENA, ŽENA KOJE NEMA (Andrić 1962). U ovoj se grupi u naslov dviju zbirki unosi pripovijetka PRIČA O KMETU SIMANU. (a) Voja Carić u zbirci *PRIČA O KMETU SIMANU*. [*Pripovetke*] bira osam tekstova: PRIČA O KMETU SIMANU, MOST NA ŽEPI, VELETOVCI, TRUP, U ZINDANU, KOSA, PROZOR, SNOPIĆI (Andrić 1960^d). (b) Zbirku Miroslava Šicela čine svega dva teksta: PRIČA O KMETU SIMANU, BIFE „TITANIK“, a u naslovu izostaje informacija o tome da se radi o pripovijetkama (stoji samo: PRIČA O KMETU SIMANU) – Andrić 1957². Rijetki su slučajevi kada iza *Pripovetke* dolazi determinator vremenskog perioda (1918–1958), pri čemu veliki razmak od pola stoljeća pokriva samo 15 pripovijetki, iako je Andrić u tom periodu objavio 90: PUT ALIJE ČERZELEZA, SMRT U SINANOVOJ TEKIJU, MUSTAFA MADŽAR, NAPAST, ANIKINA VREMENA, ZMIJA, ZLOSTAVLJANJE, MILA I PRELAC, PROZOR, ZNAKOVI, ŽENA NA KAMENU, ZATVORENA VRATA, EKSKURZIJA, OSATIČANI, PANORAMA (Andrić 1958^b). Zbirka *Izbor*, koju je pripremio i predgovor napisao Petar Džadžić, specifična je po tome što pored dviju pripovijetki sadrži odlomke iz četiri romana: MOST NA ŽEPI, BIFE „TITANIK“, PROKLETA AVLIJA [Odlomak], GOSPOĐICA [Odlomak], NA DRINI ČUPRIJA [Odlomak], TRAVNIČKA HRONIKA [Odlomak] (Andrić 1959).

Treću grupu čine zbirke u kojima se ne eksplicira onaj ko je sačinio izbor⁴⁸ pa se takva zbirka može nazvati hibridnom – u njoj se jedino daje informacija o autoru predgovora (ovdje uključujemo i odrednicu *umesto predgovora*). Najviše pripotekstova (18) nudi zbirka sa predgovorom: (a) Milana Bogdanovića u Andrićevim četvorotomnim *IZABRANIM DELIMA*: MOST NA ŽEPI, U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, KOD KAZANA, ČUDO U OLOVU, ŠALA U SAMSARINOM HANU, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, VELETOVCI, OLUJACI, PRIČA O KMETU SIMANU, ČORKAN I ŠVABICA, DECA, KNJIGA, SVADBA, PISMO IZ 1920. GODINE, ZEKO, SNOPIĆI, ASKA I VUK (Andrić 1958^a) i (b) Petra Džadžića *Pripovetke. Izbor. I–II*: knjiga I (10) – MOST NA ŽEPI, U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, KOD KAZANA, ČUDO U OLOVU, ŠALA U SAMSARINOM HANU, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, VELETOVCI, OLUJACI, PRIČA O KMETU SIMANU, knjiga II (8) ČORKAN I ŠVABICA, DECA, KNJIGA, SVADBA, PISMO IZ 1920. GODINE, ZEKO, SNOPIĆI, ASKA I VUK (Andrić 1961^c). Tri zbirke sadrže po 11 tekstova sa predgovorom (a) Velibora Gligorića – *Odabrane pripovetke*: PUT ALIJE ĐERZELEZA, MOST NA ŽEPI, ISPOVIJED, U ZINDANU, VELETOVCI, ZMIJA, KNJIGA, PRIČA O KMETU SIMANU, BIFE „TITANIK“, SNOPIĆI, ASKA I VUK (Andrić 1956), (b)

⁴⁸ Prema BIBLIOGRAFIJI IVE ANDRIĆA (1911–2011) – Vuksanović 2011.

Dragana M. Jeremića – prva zbirka *LJUBAV U KASABI* [*Pripovetke*]: LJUBAV U KASABI, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, ANIKINA VREMENA, ZMIJA, MILA I PRELAC, ŽENA NA KAMENU, MARA MILOSNICA, ĆORKAN I ŠVABICA, PUT ALIJE ĐERZELEZA, JELENA, ŽENA KOJE NEMA, ZLOSTAVLJANJE (Andrić 1963^b), druga zbirka *LJUBAV U KASABI. Pripovetke*: LJUBAV U KASABI, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, ANIKINA VREMENA, ZMIJA, MILA I PRELAC, ŽENA NA KAMENU, MARA MILOSNICA, ĆORKAN I ŠVABICA, PUT ALIJE ĐERZELEZA, JELENA, ŽENA KOJE NEMA, ZLOSTAVLJANJE (Andrić 1966^b). U zbirci *MOST NA ŽEPI. Pripovetke*, izdatoj povodom osamdesetogodišnjice rođenja Iva Andrića i sa predgovorom Jovana Hristića, nalazi se 14 pripovijetki: MOST NA ŽEPI, TRUP, U MUSAFIRHANI, RZAVSKI BREGOVI, PUT ALIJE ĐERZELEZA, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, MILA I PRELAC, ŽED, KOSA, KNJIGA, LETOVANJE NA JUGU, NA KAMENU, U POČITELJU, PANORAMA (Andrić 1972). Mnogo manje tekstova nude zbirke (a) *Priče iz detinjstva* sa tekstom Gustava Krkleca „Umjesto predgovora“: PRVI PUT U CIRKUSU, PRVI I POSLEDNJI PUT NA POZORNICI, PRVI KORACI NA PUTU U SVET KNJIGE I KNJIŽEVNOSTI (Andrić 1967^c); iza naziva *Priče iz detinjstva* ne kriju se književni, već publicistički tekstovi, (b) *Zapisi o Goji* sa predgovorom Ota Bihalji-Merina GOJA, RAZGOVOR SA GOJOM (Andrić 1961^b).

Malo ima zbirke sa pogovorom (tri). U ovoj kategoriji izdvaja se zbirka sa 28 pripovijetki za koju je pogovor pripremio Dušan Puhalo: MOST NA ŽEPI, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, VELETOVCI, ŠALA U SAMSARINOM HANU, U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, ISPOVIJED, KOD KAZANA, ČUDO U OLOVU, OLUJACI, SLIKANJE, PRIČA O KMETU SIMANU, ZMIJA, DECA, KNJIGA, CRVEN CVET, SUSEDI, KOSA, POD GRABIĆEM, MILA I PRELAC, SVADBA, RZAVSKI BREGOVI, SAN, ZLOSTAVLJANJE, PISMO IZ 1920. GODINE, ĆILIM, BIFE „TITANIK“, ZEKO (Andrić 1951). Zbirka PRIČA O VEZIROVOM SLONU [*Pripovetke*] sa pogovorom Milivoja Ristića sadrži samo tri pripovijetke: PRIČA O VEZIROVOM SLONU, VELETOVCI, PRIČA O KMETU SIMANU (Andrić 1952^d). Posebnu kategoriju čini zbirka *KUĆA NA OSAMI* sa pogovorom Milana Đokovića (Andrić 1976^b). U svakom tekstu pisac prima u goste svoje junake u istome prostoru (na sarajevskom Alifakovcu), a priče (11) o tome daje u sljedećem redoslijedu: BONVALPAŠA, ALIPAŠA, BARON, GEOMETAR I JULKA, CIRKUS, JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA, PRIČA, ROBINJA, ŽIVOTI, LJUBAVI, ZUJA. Pošto je KUĆA NA OSAMI izašla u Srpskoj književnoj zadruzi, koja je objavila Andrićeve *Pripovetke I* (1924),⁴⁹ *Pripovetke II* (1931)⁵⁰ i *Pripovetke III* (1936),⁵¹ možemo je svrstati i u zbirke koje dolaze kao neposredni Andrićev izbor. Ova je zbirka takođe i kandidat za roman.

U četvrtu grupu spadaju zbirke sa informacijom o tome ko ih je opremio: (a) *Pripovetke* Branko Vujanović: MOST NA ŽEPI, PUT ALIJE ĐERZELEZA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, VELETOVCI, PRIČA O KMETU SIMANU, BIFE „TITANIK“, KNJIGA, ASKA I VUK

⁴⁹ U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, ĆORKAN I ŠVABICA, ZA LOGOROVANJA, MUSTAFA MADŽAR, DAN U RIMU, RZAVSKI BREGOVI, LJUBAV U KASABI, NOĆ U ALHAMBRI (Andrić 1924^a).

⁵⁰ MARA MILOSNICA, ISPOVIJED, ČUDO U OLOVU, KOD KAZANA, MOST NA ŽEPI, ANIKINA VREMENA (Andrić 1931^b).

⁵¹ SVADBA, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, NAPAST, OLUJACI, ŽED, MILA I PRELAC (Andrić 1936).

(Andrić 1978^a), **(b)** zbirku *Goja* Nađa Furlan sa dva teksta: ZAPISI O GOJI, RAZGOVOR SA GOJOM (Andrić 1974).

Petu grupu obrazuju zbirke sa nultom anotacijom – u njima se ne ukazuje ko je izvršio izbor, ko je priređivač ili ko je napisao predgovor, pogovor i sl. Najveća je zbirka LICA [*Pripovetke*] koja nudi 21 tekst: LICA, PRIČA O SOLI, RAZGOVOR, BAJRON U SINTRI, LOV NA TETREBA, KOSA, ZIMI, SAN I JAVA POD GRABIĆEM, U ZAVADI SA SVETOM, IZLET, SVEČANOST, ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA, NA SUNČANOJ STRANI, SUNCE, NA DRŽAVNOM IMANJU, REČI, RAZARANJA, ĐORĐE ĐORĐEVIĆ, NA STADIONU, IGRA, LETOVANJE NA JUGU (Andrić 1960^e). Slijede *Pripovetke* sa 14 tekstova: PUT ALIJE ĐERZELEZA, U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, ĆORKAN I ŠVABICA, MUSTAFA MADŽAR. — RZAVSKI BREGOVI, LJUBAV U KASABI, MARA MILOSNICA, KOD KAZANA, MOST NA ŽEPI, SVADBA, OLUJACI, ŽEĐ, MILA I PRELAC (Andrić 1947^c) i *Nove pripovetke* sa 12 tekstova: PRIČA O KMETU SIMANU, ZMIJA, DECA, KNJIGA, SUSEDI, SAN, ZLOSTAVLJANJE, PISMO IZ 1920. GODINE, ČILIM, ZEKO, SNOPIĆI, DEDIN DNEVNIK (Andrić 1948). Manje pripovijetki nude ostale tri zbirke: **(a)** *MUSTAFA MADŽAR i druge priče* (9): PUT ALIJE ĐERZELEZA, MUSTAFA MADŽAR, ANIKINA VREMENA, MOST NA ŽEPI, SMRT U SINANOVOJ TEKLI, KOD KAZANA, U ZINDANU, ZA LOGOROVANJE, RZAVSKI BREGOVI (Andrić 1965^b), **(b)** *Pripovetke* (8): MOST NA ŽEPI, PUT ALIJE ĐERZELEZA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, VELETOVCI, PRIČA O KMETU SIMANU, BIFE „TITANIK“, KNJIGA, ASKA I VUK (Andrić 1968^b), **(c)** *PROZOR. Pripovetke* (8): ASKA I VUK, KULA, IZLET, KNJIGA, PROZOR, DECA, U ZAVADI SA SVETOM, PANORAMA (Andrić 1978^b), **(d)** *Izabrane pripovetke* (4): MARA MILOSNICA, LJUBAV U KASABI, ANIKINA VREMENA, SVADBA (Andrić 1945), **(e)** *MOST NA ŽEPI. Pripovetke* (4): MOST NA ŽEPI, VELETOVCI, SVADBA, U ZINDANU (Andrić 1947^b). Među zbirkama koje smo analizirali najčešće kao njen nosilac (kao tekst u naslovu) dolazi PRIČA O KMETU SIMANU (3 puta). Slijede ASKA I VUK, LJUBAV U KASABI, MOST NA ŽEPI i PRIČA O VEZIROVOM SLONU (2). Jedinični su slučajevi kada tu funkciju preuzimaju: ANIKINA VREMENA, JELENA, ŽENA KOJE NEMA, KULA, LICA, MUSTAFA MADŽAR, PANORAMA, PROZOR i ŽENA NA KAMENU. U tri zbirke štampane za Andrićeva života ponavljaju se sedam pripovetkova (od 113, koliko smo analizirali, ne računajući fragmente inkorporisane u *SUNČANU STRANU).⁵² Veliki broj pripovijetki (74) izašao je samo u jednoj zbirci.⁵³ Takve su PRIPOVETKE I i PRIPOVETKE II. Druge su nastale, pretežno,

⁵² Njih čine ovi tekstovi: ĆORKAN I ŠVABICA, OLUJACI, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, PUT ALIJE ĐERZELEZA, RZAVSKI BREGOVI, VELETOVCI, ZIMI, ANIKINA VREMENA, BIFE TITANIK, BAJRON U SINTRI, BUNA, CRVENI CVET, IGRA, IZLET, JULSKI DAN, KOSA, LOV NA TETREBA, LJUBAV U KASABI, MARA MILOSNICA, MOST NA ŽEPI, MRAK NAD SARAJEVOM, MUSTAFA MADŽAR, NA LAĐI, NA LATINSKOJ ĆUPRIJI, NEMIR, O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA, PEKUŠIĆI, PORUČNIK MURAT, PRIČA O KMETU SIMANU, POPodne, PROBA, PRVI SUSRETI, RUĐANSKI BREGOVI, SAN BEGA KARČIĆA, SAN I JAVA POD GRABIĆEM, STVORENJE, SVADBA, ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA, TRUP, U ZINDANU, VELIKI RASPUST, ZA LOGOROVANJE, ZEKO, ŽENA OD SLONOVE KOSTI.

⁵³ ALIPAŠA, AUTOBIOGRAFIJA, BARON, BIFE TITANIK, ČAŠA, ČUDO U OLOVU, ČILIM, DAN U RIMU, DEDIN DNEVNIK, DUBROVAČKA VEJAVICA, DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA, ĐORĐE ĐORĐEVIĆ, GEOMETAR I JULKA, ISPOVIJED, JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA, JULSKI DAN, KOD KAZANA, KOD LEKARA, KULA, LEGENDA O POBUNI, LETEĆI NAD MOREM, LETOVANJE NA JUGU, LICA, LOV NA TETREBA,

nakon pišćeve smrti i uglavnom po tematskom principu.⁵⁴ U jednom slučaju izbor je napravio kolektiv (Zadužbina I. Andrića, 2015).⁵⁵ Rijetke su zbirke u kojima se riječ *pripov(ij)etka* izostavlja, a daje samo autor i broj tomova: *Ivo Andrić. I, II*.⁵⁶

18. U grupu zbirki pripovijedaka koje je sastavljao, predlagao ili odobravao pisac ubrajamo prve zbirke koje je Andrić objavio 1924, 1931 i 1936. u Srpskoj književnoj zadruzi.

19. U poseban tip dolaze posthumne, neautorizovane zbirke, nastale nezavisno od autorove želje i volje: **BEOGRADSKÉ PRIČE** (2010^a), **BOSANSKE PRIČE** (1996^e), **BUNE I NEMIRI** (2015), **FRATARSKE PRIČE** (2010^b), **LJUBAV U KASABI I DRUGE VIŠEGRADSKÉ PRIČE** (2010^c), **NOVELE O MUTNIM VREMENIMA** (2012^a), **PRIČE O GRADOVIMA** (2011), **PRIČE O MORU** (2011^d), **PRIČE O OSOBNJACIMA I MALIM LJUDIMA** (2010^d), **PRIČE O SELU** (2011^e), **SARAJEVSKÉ PRIČE** (2011^f), **SUSRET: NAJKRAĆE PRIČE I ZAPISI** (2012^b), **TURSKÉ PRIČE** (2013), **ŽENSKÉ PRIČE** (2012^c).

20. Većina zbirki dobijala je, odmah po izlasku ili kasnije, kritičku ocjenu koja može pomoći u sagledavanju Andrićevih proznih žanrova i u izradi njihove naučno utemeljene taksonomizacije.⁵⁷

21. Andrićevi pripotekstovi mogu se razmatrati sa aspekta tematske pripadnosti, obrade motiva, fokusiranja prostora, vremena i oblikovanje likova. Dok žanrizacija podrazumijeva razlikovanje romana, novela, kraćih i dužih pripovijetki, kraćih i dužih priča te poezije (u prozi), tematizacija podrazumijeva uzimanje u obzir teme, motiva kao što su: tišina; put/ovanje; ljepota; dobro; zlo;

LJUBAVI, MILA I PRELAC, NA DRŽAVNOM IMANJU, NA OBALI, NAPAST, NEMIRNA GODINA, NOĆ U ALHAMBRI, OSATIČANI, PANORAMA, PISMO IZ 1920. GODINE, POPODNE, PORODIČNA SLIKA, PRAZNIČNO JUTRO, PREDVEČERNJI ČAS, PRIČA, PRIČA IZ JAPANA, PRIČA O SOLI, PRVI DAN U RADOSNOM GRADU, RANJENIK NA SELU, RAZARANJA, RAZGOVOR, RAZGOVOR PRED VEČE, REČI, ROBINJA, S LJUDIMA, SARAČI, SLEPAC, SLUČAJ STEVANA KARAJANA, SMRT U SINANOVOJ TEKLI, SNOPIĆI, SUSEDI, SUSEDI, SUSRET, SVEČANOST, ŠALA U SAMSARINOM HANU, ŠETNJA, TAJ DAN, TRENUTAK U TOPLOJ, TRI DEČAKA, U MUSAFIRHANI, U VODENICI, U ZAVADI SA SVETOM, UVOD (IZ KUĆE NA OSAMI), ZATVORENA VRATA, ZLOSTAVLJANJE, ZMIJA, ZNAKOVI, ZUJA, ŽENA NA KAMENU, ŽIVOTI.

⁵⁴ Iako prvi tip zbirki (verifikacioni, autorizovani) dolazi u periodu od 1924. do 1978, nijedan od fragmenata konstruktoidnog romana *NA SUNČANOJ STRANI nije do 1960. bio uključen u bilo kakvu zbirku – jedan je od njih (ISKUŠENJE U ČELJI BROJ 38) izašao još 1924, a drugi tada začeo, možda i uobličen (ZNAČAJ I STRADANJE TOME GALUSA).

⁵⁵ *Bune i nemiri* (Andrić 2015).

⁵⁶ PUT ALIJE ĐERZELEZA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, MOST NA ŽEPI, MUSTAFA MADŽAR, U MUSAFIRHANI, KOD KAZANA, ANIKINA VREMENA, OLUJACI, ZMIJA, ČORKAN I ŠVABICA, PRIČA O KMETU SIMANU, ŽED, DECA, SVEČANOST, BIFE „TITANIK“, LETOVANJE NA JUGU (Andrić 1965^a).

⁵⁷ Aleksić 2018, Bogdanović 1981 [1920], Blagojević 2018, Boškov 1999 [1949], Glić 1999 [1951], Đurić 1999 [1962], Džadžić 1999 [1960], Grbić 2018, Jaćimović 2018, Nestorović 2018, Novaković 1981 [1936], Radović 1999 [1960], Rizvić 1995, Vučković 1981 [1974], 2006, 2009, 2011^a.

strah; mržnja; osveta; laž; smrt; java; san; nesanica; vlast; igra; sudar svjetova; konflikt domaćih ljudi i stranaca, starosjedioca i došljaka; odnos prema ratu i miru; interakcija Istok ↔ Zapad ↔ „Treći svijet“; dijalog kultura, civilizacija, religija i ideologija; identitet, moral i sl. Tematski zbirke se mogu podijeliti na nekoliko grupa (sa uslovnim nazivima): spacijalne zbirke, temporalno markirane zbirke, ženske zbirke, fratarske zbirke i zbirke karaktera i dr.

22. Spacijalne zbirke nastaju na osnovu dominantnog, preovladajućeg, relevantnog ili karakterističnog prostora. Kod Andrića razlikujemo „urbane“ zbirke, „ruralne“ zbirke i regionalno obojene zbirke. „Urbane“ zbirke imaju kao stožer neki grad – najviše Sarajevo,⁵⁸ Višegrad⁵⁹ i Beograd⁶⁰. Fabularni i sižejni prostor „ruralnih“ zbirki čini selo.⁶¹ U regionalno obojene zbirke spadaju **BOSANSKE PRIČE** sa tekstovima: PUT ALIJE ĐERZELEZA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, MUSTAFA MADŽAR, MOST NA ŽEPI, U ZINDANU, VELETOVCI, OLUJACI, ĆORKAN I ŠVABICA, SVADBA [9] (Andrić 1996^e) i zbirka naslovljena kao **PRIČE O MORU** (2011^d)⁶².

23. U temporalno markiranim zbirkama fokusiraju se vremena u prošlosti – **NOVELE O MUTNIM VREMENIMA: NOVELE O MUTNIM VREMENIMA**, PROKLETA AVLJA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, ZEKO, BIFE TITANIK (Andrić 2012^a)⁶³ i zbivanja – **BUNE I**

⁵⁸ **SARAJEVSKÉ PRIČE** (2011^f), MRAK NAD SARAJEVOM, PROBA, JULSKI DAN, NA LATINSKOJ ČUPRIJI, PORUČNIK MURAT, MARA MILOSNICA, O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA, ČILIM, TRI DEČAKA, UVOD (IZ KUĆE NA OSAMI), SARAČI, RAZGOVOR PRED VEČE, NEMIR, ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA, PEKUŠIĆI, PRVI SUSRETI, CRVEN CVET, BUNA, PISMO IZ 1920. GODINE, BIFE TITANIK, SNOPIĆI (Andrić 2011^f). Sarajevski pripovjedni opus predmet je posebne analize u okviru ovog zbornika (Tošović 2022).

⁵⁹ **LJUBAV U KASABI I DRUGE VIŠEGRADSKÉ PRIČE**: ĐERZELEZ U HANU, ZA LOGOROVANJA, ANIKINA VREMENA, VELETOVCI, NEMIRNA GODINA, OLUJACI, RZAVSKI BREGOVI, ĆORKAN I ŠVABICA, LJUBAV U KASABI, ZMIJA, ZIMI, KOSA, SAN I JAVA POD GRABIĆEM, LOV NA TEREBA, NA OBALI, KULA, U ZAVADI SA SVETOM, MILA I PRELAC, VELIKI RASPUST, IZLET, SVADBA. BEOGRAD: LAGUNA. III – PRVI ŠKOLSKI ČAS, UČITELJ LJUBOMIR, NEUSPEH NA POZORNICI] (Andrić 2010e). Manje ima zbirke u kojima dolazi kao stožer grad u inostranstvu – **PRIČE O GRADOVIMA**: DAN U RIMU, PRVI DAN U RADOSNOM GRADU, C, NOĆ U ALHAMBRI, NA LADI, BAJRON U SINTRI, PANORAMA, SUSEDI, LJUBAVI (Andrić 2011^d).

⁶⁰ **BEOGRADSKÉ PRIČE**: PORODIČNA SLIKA, ZEKO, ZATVORENA VRATA, S LJUDIMA, TAJ DAN, RAZARANJA, SLUČAJ ŠTEVANA KARAJANA, DEDIN DNEVNIK (Andrić 2010^a).

⁶¹ **PRIČE O SELU**: OSATIČANI, VELETOVCI, RZAVSKI BREGOVI, PRIČA O KMETU SIMANU, RAZGOVOR, KOSA, ZIMI, SAN I JAVA POD GRABIĆEM, LOV NA TETREBA, PRIČA O SOLI, RANJENIK U SELU, VELIKI RASPUST, IZLET, PRAZNIČNO JUTRO, NA DRŽAVNOM IMANJU (Andrić 2011^e).

⁶² Obuhvataju sljedeće tekstove: LETEĆI NA MOREM. LETOVANJE NA JUGU, ŽENA NA KAMENU, ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA, BAJRON U SINTRI, ROBINJA, PREDVEČERNJI ČAS, DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA, SUSRET, DUBROVAČKA VEJAVICA. SAN O GRADU, TRENUTAK U TOPLOJ, PORTUGAL. ZELENA ZEMLJA (Andrić 2012^d).

⁶³ „U **NOVELE O MUTNIM VREMENIMA** ušle su one Andrićeve duže prozne celine ili novele koje, na ovaj ili onaj način, govore o burnim, nesigurnim i teškim vremenima kada je ugrožen čovekov život i uzdrmano njegovo dostojanstvo. Zajedničko svim novelama u ovoj knjizi – **PROKLETA AVLJA**, **PRIČA O VEZIROVOM SLONU**, **BIFE TITANIK** i **ZEKO** – jesu mutna

NEMIRI: MARA MILOSNICA, O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA, NA LATINSKOJ ČUPRIJI, JULSKI DAN, PORUČNIK MURAT, PRIČA O KMETU SIMANU, MRAK NAD SARAJEVOM, RZAVSKI BREGOVI, RUĐANSKI BREGOVI, NEMIR, PEKUŠIĆI, PRVI SUSRETI, ŠTRAJK U TKAONICI ČILIM, CRVENI CVET, BUNA, LEGENDA O POBUNI (Andrić 2015) i sl.⁶⁴

24. Među ženskim zbirkama izdvaja se ona što je naslovljena kao **ŽENA NA KAMENU** (priređivač Muharem Pervić) sa 16 tekstova: SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, MUSTAFA MADŽAR, ČORKAN I ŠVABICA, SUSEDI, MILA I PRELAC, ŽEĐ, ANIKINA VREMENA, ŽENA NA KAMENU, ČAŠA, OSATICANI, KOD KAZANA, MOST NA ŽEPI, SVEČANOST, NA DRŽAVNOM IMANJU, ZNAKOVI, JELENA, ŽENA KOJE NEMA (Andrić 1962). U njoj se pripotekstovi integrišu oko istoga motiva – žene. Ona je u JELENI potpuno virtuelna, a u svim ostalim „od krvi i mesa“. Izuzetak je žena iz Erzeruma koja se glavnom junaku priviđa (MUSTAFA MADŽAR). U jednim tekstovima žena je bezimena (djevojka – SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, mlada žena komandira žandarmerijske kasarne – ŽEĐ, kćerka Marka Barbareza – KOD KAZANA, žena Mišića Bana, sitnog činovnika u III odjeljenju Zemaljske vlade – SVEČANOST), u drugim sa imenom: Švabica (ČORKAN I ŠVABICA), šezdesetogodišnja gospođica Marijana i usidjelica Liza (SUSEDI), Mila (MILA I PRELAC), Anika (ANIKINA VREMENA), Marta L. (ŽENA NA KAMENU), Darinka (OSATICANI), Maca zvana Dulek, sedmogodišnja kćerkica mehaničara Joce (NA DRŽAVNOM IMANJU), primadona Katarina Maranska (Znakovi), u četvrtim ne radi se o ženi, već o predmetu ženskoga roda – čaši Mostarka (ČAŠA), dok u petim uopšte nema lika žene u bilo kome obliku (MOST NA ŽEPI). Tu je i zbirka **ŽENSKÉ PRIČE:** ANIKINA VREMENA, LJUBAV U KASABI, ČORKAN I ŠVABICA, OLUJACI, ČUDO U OLOVU, GEOMETAR I JULKA, ZUJA, JELENA ŽENA KOJE NEMA (OD SAMOG POČETKA, NA PUTOVANJU, DO DANA DANAŠNJEG), ŽENA OD SLONOVE KOSTI, IGRA (Andrić 2012^c). [10 (13)]

25. U zbirke karaktera spadaju oni pripotekstovi koji u središtu pažnje imaju tipove ljudi – **PRIČE O OSOBENJACIMA I MALIM LJUDIMA:** POPODNE, KNEZ SA TUŽNIM OČIMA, STVORENJE, NA LADI, ŠETNJA, SUSEDI, ZLOSTAVLJANJE, AUTOBIOGRAFIJA, ZNAKOVI, REČI, ĐORĐE ĐORĐEVIĆ, SVEČANOST, KOD LEKARA, ŽIVOTI, BARON, JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA (Andrić 2010^d),⁶⁵ etničku pripadnost, zanimanje – **JEVREJSKE PRIČE:**

vremena u koja pisac smešta svoje junake, prateći promene u njihovom biću i pomeranja na njihovoj vremenskoj i duhovnoj mapi i osvetljavajući pojedinca u dramatičnim okolnostima, najčešće u uslovima kolektivnog stradanja“ (Andrić 2012^a: 353).

⁶⁴ „Pod nazivom **BUNE I NEMIRI** sakupljene su one pripovetke koje kazuju o bunama, uzbunama, sukobima, pobunama i nemirima u društvu i u ličnim životima pojedinaca“ (Andrić 2015: 229).

⁶⁵ **PRIČE O OSOBENJACIMA I MALIM LJUDIMA** „otkrivaju Andrićev pripovedački manir da se kloni stereotipa i da svoje junake pronalazi u svetu začudnosti, drugosti i različitosti“ (Andrić 2010^d: 221). „Od priče **POPODNE**, u kojoj dvadesetdvogodišnji pripovedač daje svoj prilog temama dosade i *splina*, te tipu junaka „mladi starac“, do pripovetke **JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA**, koju stvara osamdesetogodišnji pisac velikih hronika i stotinu pripovedaka, nižu se priče o čudacima i mitomanima, egocentricima i manijacima, neurastenima i hipohondrima, usamljenicima i osamljenicima, neženjama i samcima, umišljenim

NA JEVIJSKOM GROBLJU U SARAJEVU, POBEDNIK, MORDO ATIJAS, ODLAZAK NAPOLEONOVOG KONZULA, LJUBAV U KASABI, LOTIKA, PISMO IZ 1920. GODINE, REČI, DECA, BIFE „TITANIK“ (Andrić 1999), **TURSKÉ PRIČE**: PUT ALIJE ĐERZELEZA, TRUP, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI, MUSTAFA MADŽAR, ZA LOGOROVANJA, RUĐANSKI BREGOVI, MOST NA ŽEPI, SAN BEGA KARČIĆA, ALIPAŠA, PRIČA (Andrić 2013)⁶⁶. Tu su i fatarski pripotekstovi: **FRATARSKE PRIČE**: U MUSAFIRHANI, U ZINDANU, ISPOVIJED, KOD KAZANA, U VODENICI, ŠALA U SAMSARINOM HANU, TRUP, ČAŠA, NAPAST, PROBA (Andrić 2010^b).

26. Kriterijumi za izbor tekstova koji se unose u zbirku rijetko se detaljno ekspliciraju.⁶⁷ U nekim slučajevima oni se i ne navode.⁶⁸ U većini zbirci nalazimo

piscima i logorejičnim pripovedačima, lažovima i alkoholičarima, kvaziautoritetima i lažnim ljubavnicima, sitnim činovnicima i beznačajnim industrijalcima, malim Napoleonima i generalima posle bitaka... U zbirci koja je pred čitaocem, prvi put okupljeni su junaci čiji su svetovi obeleženi zbrkom stvarnog i snevanog, subjektivnog, i objektivnog, racionalnog i racionalnog, brojem unutrašnjih i spoljašnjih glasova, rojem kontroverznih osećanja, sudarom interiorizovanog i eksteriorizovanog iskustva, konfliktom nature i kulture. To su ličnosti koje egzistiraju u uskom, eteričnom, maglovitom prostoru omeđenom snom i javom, željenim i ostvarenim, varljivim i mogućim, osrednjim i izuzetnim, u kojem na najviše pijedestalu, kao ultimativne vrednosti, stoje žena i njen tajni univerzum želja i prohteva, srca i uma. Rečju, Andrić je čitaocu, tom neumornom podvojenom tražocu za poznatim a novim, predstavio junake samosvojnih a prepoznatljivih karaktera, autentičnih a ipak znanih sudbina, istovremeno natapajući njihove životne priče skrivenom ironijom, latentnim humorom i pritajenim saosećanjem“ (**PRIČE O OSOBNJACIMA I MALIM LJUDIMA**, Andrić 2010^d: 221–222).

⁶⁶ „U tim pripovetkama pisac pripoveda o pričama i pričanju, osvetljava civilizacijske, istorijske, verske, kulturološke i socijalne specifičnosti jednog rugobnog prostora rođenog u patnji i krvi, u kojem vladaju zakoni nepomirljive konfesionalne različitosti; markira nedostatak milosrđa uprkos pripadanju svetovima izrazite religioznosti; uočava usud pojedinca koji se našao u vrtlogu vetrova istorije i dramatičnom sudaru civilizacija; dočarava egzistencijalni drhtaj lepih bića suočenih sa moćnicima; pokazuje mehanizme erotske privlačnosti i patologiju erotomana, psihološku eroziju i pokušaj istrebljenja slabijeg, boljeg i lepšeg; prikazuje tiraniju i trpljenje u okviru orijentalnobosanskog sveta izrazite hibridnosti osvetljavajući specifične odnose koji se razvijaju u sprezi veze dželat-žrtva kroz koju je to društvo i konstituisano, ali daje najglasniju pohvalu trajnosti lepote koja prevazilazi i samo trajanje zla“ (**TURSKÉ PRIČE**, Andrić 2013: 199–201).

⁶⁷ „[...] priređivač je ovim zapisima i kratkim proznim celinama uslovno davao naslove držeći se sledećih kriterijuma: jednima je dat naslov prema smislu priče – tada je taj naslov dat u uglastim zgradama; drugima je kao naslov poslužila prva rečenica piščevog zapisa, koja često i ima karakter naslova – tada je naslov dat sa zvezdicom na kraju, a početna rečenica izvučena u naslov nije u tekstu priče ponavljana. □ Ispod svake priče ili proznog zapisa, gde je to bilo moguće ustanoviti, data je godina kada je priča napisana ili objavljena“ (**SUSRET: NAJKRAĆE PRIČE I ZAPISI** (Andrić 2012^b: 224–226).

⁶⁸ „Zbirka **TURSKÉ PRIČE** donosi jedanaest pripovedaka koje, po egzotičnosti tema i udaljenom istorijskom trenutku, nalikuju jednom rukavcu iz **HILJADU I JEDNE NOĆI**. U njima pripovedač stvara novu vremensku kategoriju, vreme starije od svih vremena

samo rudimentarna objašnjenja. Priređivači često smatraju da naslov zbirke dovoljno govori o čemu se radi pa stoga bliže ne objašnjavanju principe po kojima su tekstovi izabrani i objedinjeni: **PRIČE O MORU** (Andrić 2012^d), **BOSANSKE PRIČE** (Andrić 1996^e), **PRIČE O GRADOVIMA** (Andrić 2011^d), **PRIČE O SELU**: Andrić (2011^e).

27. Među Andrićevim ciklusima⁶⁹ posebno se izdvaja tamnički. Zatvorska tematika zastupljena je u piščevom životu još od 1914, kada se našao u zatočeništvu, a u stvaralaštvu od 1918, kada piše *EX PONTO* i *NEMIRE*, pa sve do 1970. i pripovijetke *NA LANCU*.⁷⁰ U tom razdoblju Andrić je objavio 16 tekstova sa uničkom temom ili motivom. Jedni su nastajali u austrougarskoj fazi: *EX PONTO* (1918), *NEMIRI* (1919), drugi u gračkom periodu (1923–1924): *PRVI DAN U SPLITSKOJ TAMNICI* (1924), *ISKUŠENJE U ČELJI BR. 38* (1924), *U ZINDANU* (1924), treći u međuratnom razdoblju: *JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM 1878* (1928), *ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA* (1931), ***Postružnikovo carstvo*** (1933), ***Prokleta istorija*** (1933/1934), *O GAVRI VUČKOVIĆU I POVODOM NJEGA* (na bazi teksta *JEDAN BOSANSKI POSLANIK U CARIGRADU* napisanog između 1937. i 1938), *PORUČNIK MURAT* (1938), a četvrti u zrelim godinama: *PROKLETA AVLIJA* (1954), *SUNCE* (1960), *U ČELJI BR. 115* (1960), *NA SUNČANOJ STRANI* (1952), *TRUP* (1954), *NA LANCU* (1970). Vrhunac

proživljenih u prostoru 'tamnog vilajeta', vreme koje objašnjava sva prošla i buduća – andrićevsko nadvreme – u kojem su univerzalna, egzistencijalna pitanja, bez obzira na tekuće doba na Balkanu, uvek jednako turobna, enigmatična i nerešiva. U tom nadvremenu određenom 'velikim praskom' nastalom u susretu suprotstavljenih religija i kultura muka i ćutanja, srećemo mitskog junaka u traganju za odgovorom na pitanje šta to žene žele i zašto je put do ženskog bića tajnovit, vijugav, nepregledan i nesaglediv, pun misterioznih predela srca i uma; Turčina plemenitog porekla, koji dokazuje da vrhunsko versko obrazovanje ne uzdiže čoveka iznad drugih ljudi, ne učeći ga da je bog milosrđe i ne čineći ga boljim, te da krvnik ne sme nikada da se prepusti ljubavi i dragosti, jer tada i sam postaje žrtva; turske vezire koji u prostoru Bosne umesto da izgledaju kao strašni moćnici, podobni su grotesknim tiranima; erotomane oko kojih se uobličava piščev credo da je svet pun gada; ali i velikog vezira koga ne određuje kultura iz koje je potekao niti ona u kojoj je stasavao, već njihov raskol i oko koga se beznačajni geografski toponim pretvara u univerzalni književni prostor; zaljubljenju nezabuljenju Hamidaginicu koja je genetski nasleđenu Hasanagičinu supružničku introvertnost, timidnost i stid metabolisala u jedinstven primer bračne ljubavi i saosećanja u Andrićevom delu ispunjenom supružničkom patnjom i zlostavljanjem; genijalnog pripovedača čija magija priča nadrašta sam život“ (*TURSKE PRIČE*, Andrić 2013: 199–201).

⁶⁹ „U Andrićevom pripovedačkom opusu mogu se uočiti čitavi ciklusi priča koji su povezani ili likovima o kojima govore, ili istorijskim periodom, zajedničkom temom, tipom ličnosti i vrstom odnosa među likovima, toponimima ili, pak, pogledom na istoriju i stvarnost. [...] Zadužbina Ive Andrića [...] pripremila je različite izbore Andrićevih pripovedaka. Svrstane prema temama i motivima, one bi mogle da na nov način osvetle neke od njegovih najvažnijih književnih ideja“ (Napomena uz izdanje *ŽENSKIE PRIČE*, Andrić 2012^e).

⁷⁰ Ući će kasnije u *OMERPAŠU LATASA.

ciklusa predstavlja, bez sumnje, roman *PROKLETA AVLIJA*.⁷¹ Andrić na osnovu iskustva iz tamničke faksije (splitske i mariborske) gradi tamničku fikciju (tršćansku, aradsku i istambulsku), koja je došla do izražaja i u **SUNČANOJ STRANI*.⁷²

28. Umjesto zaključka moglo bi se reći sljedeće. Prozu svakog pisca, pa i Andrića, čine dva kompleksa: kvalitet (**A**) i kvantitet (**B**). Pod **A** podrazumijevamo imanentnu strukturu teksta, način njenog oblikovanja, organizaciju kompozicije, način pripovijedanja, obradu likova i sl. Pod **B** imamo u vidu činjenicu da svaki tekst, svaki rod, vrsta i žanr proznog teksta ima svoj obim kanonskog i nekanonskog karaktera. Pristup koji se orijentiše isključivo na **A** ili **B** je relevantan, korektan, produktivan, koristan ali i jednostran jer se potpuna slika o umjetničkom tekstu dobija objedinjavanjem **A** i **B**. U slučaju Andrićeve proze to se posebno jasno ispoljava u njenoj žanzriciji (određivanju kome žanru pripada), koja se upravo bazira na spoju **A** i **B**. Postojeće razlikovanje romana, pripovijesti, novela, pripovijetki, i priča (većih, manjih ili najmanjih) zasnovano je na utvrđivanju strukturnih osobenosti i opsega tekstova. Naša analiza pokazuje da nijedno utemeljeno istraživanje žanrovske raznovrsnosti Andrićevih tekstova ne može biti potpuno bez obiju komponenti (**A** i **B**), bez povezivanja **A** i **B** te dobijanja informacije o tome koliko je tekst specifičan svojom formom i sadržajem (fabulom, sižejem, likovima i sl.) i koliko ga specifikuje obim (dužina ili kratkoća). Stoga je, da bi se dobila potpuna slika žanrovske osobenosti svake pojedinačne proze pa i Andrićeve, potrebno da se izvrši kompleksna analiza (**a**) formalno-strukturnih i fabularno-sižejnih konstituenata, (**b**) analiza dužine i kratkoće. Mi smo u ovome radu primijenili upravo takav pristup, ali smo zbog ograničenosti prostorom i složenosti problematike prisiljeni bili da izaberemo samo jedan aspekt (od dva): kvantitativni. Pošto je on manje proučen u piščevom stvaralaštvu, odlučili smo da cjelovito taj aspekt sagledamo s ciljem da utvrdimo opseg svakog Andrićevog djela, svakog pripovjednog žanra koji se spominje u literaturi kako bismo dobili čvrstu osnovu za objektivno određivanje žanrovske pripadnosti. Budući da se takva analiza mora obaviti i kada je u pitanju drugi aspekt (kvalitativni), predloženi kvantitativni model (**B**-model) može biti primijenjen tek kada se dovede u vezu sa **A**-modelom u obliku integralnog **AB**-modela.

29. Rad na **B**-modelu dao je nekoliko važnih rezultata i zaključaka. Andrićevu prozu sastavljenu od 136 tekstova (šest romana i 130 pripotekstova) čini 4,583.855 znakova i 982.230 riječi. Piščev pripovjedni opus može se minimalno žanrovski diferencirati ili se može maksimalno provući kroz kompletnu žanrovsku taksonomiju. U minimalističkom pristupu moguće je 136 Andrićevih proznih

⁷¹ Zatočeništvo takode odražava (**a**) pripovijetka *SUNCE OVOGA DANA* (1933), (**b**) Andrićeva prepiska iz i poslije zatvora te indirektno (**c**) prevođenje u mariborskom zatvoru 1914. teksta Oskara Vajlda *BALADA O REDINŠKOJ TAMNICI*.

⁷² Postoji supstancijalna povezanost između objavljenih tamničkih pripovijedaka i rukopisne građe **SUNČANE STRANE* (Đukić Perišić 2017: 61).

tekstova razmatrati samo kao dihotomiju šest romana i 130 pripotekstova ne izdvajajući dijapazon za svaki pripovjedni žanr (pripovijest, pripovijetku, novelu, dužu, kraću i najkraću priču). U tome slučaju treba odrediti kvantitativne okvire za dva kompleksa: romanopisni i pripovjedni. Ukoliko, recimo, kažemo da je roman djelo iznad 100.000, pripovijest djelo između 80.000 i 100.000 riječi, a pripovijetka djelo ispod 80.000, onda ćemo dobiti ovakav rezultat: više od 100.000 riječi – TRAVNIČKA HRONIKA (147.239) i NA DRINI ČUPRIJA (114.527), 80.000 – 100.000 – *OMERPAŠA LATAS (89.794), 40.000 – 80.000: GOSPODICA (60.660), *NA SUNČANOJ STRANI (48.601), ZEKO (35.663), 20.000 – 40.000 – ANIKINA VREMENA (21.103), MARA MILOSNICA (19.827), PRIČA O VEZIROVOM SLONU (14.472), OSATIČANI (12.392), NEMIRNA GODINA (11.691), BIFE „TITANIK“ (11.209). Ovdje se kao kriterijum može uzeti odnos identičnosti pa *pripovijest*, *pripovijetku* i *novelu* tretirati kao sinonime. Maksimalistički pristup podrazumijeva utvrđivanje okvira za svaki prozni žanr: roman, pripovijest, pripovijetku, novelu, dužu priču, kraću priču, najkraću priču. Za takvu varijantu dijapazon broja riječi mogao bi biti ovakav: 5.000 – 10.000 (50 pripotekstova), 10.000 – 20.000 (47), 20.000 – 30.000 (14), 31.000 – 66.000 (12), 3.800 – 5.000 (7), 92.000–167.000 (3).

Ako se polazi od pozicije da opseg kraće priče iznosi od 1.000 do 4.000 riječi,⁷³ onda se u tu kategoriju može svrstati 92 Andrićeva pripoteksta, dok bi 38 tekstova ostali izvan te kategorije, pri čemu bi izrazito preovladavali oni koji imaju više od 4.000 riječi (31 tekst). Ukoliko na Andrićev pripovjedni opus primijenimo konstataciju da kategoriji priča (kratkih pripovijetki ili fleš fikcije, Pripovetka-www), pripadaju tekstovi manji od 1.000 riječi, onda se sedam Andrićevih tekstova mogu svrstati u tu kategoriju: KNEZ SA TUŽNIM OČIMA, KUĆA NA OSAMI [UVOD], POPODNE, POBEDNIK, STVORENJE, SLEPAC, SAN BEGA KARČIĆA. Kada bi se na Andrićev pripovjedni opus primijenio kriterijum da je gornja granica kratke priče 7.500 riječi,⁷⁴ tu bi spadalo 118 tekstova, a 12 bi imalo veći obim: ZEKO, ANIKINA VREMENA, MARA MILOSNICA, PRIČA O VEZIROVOM SLONU, OSATIČANI, NEMIRNA GODINA, BIFE „TITANIK“, PANORAMA, PROBA, ZLOSTAVLJANJE, PRIČA O KMETU SIMANU, NA OBALI. U slučaju da je i danas aktuelan podatak sa kraja XIX vijeka da obim između 3.000 i 15.000 pokriva potražnju za kratkom pričom (Pripovetka-www),⁷⁵ ovu bi

⁷³ „U pogledu dužine, broj reči obično iznosi od 1.000 do 4.000 za kratke priče, međutim neke imaju 15.000 reči i još uvek su klasifikovane kao kratke priče. Priče manje od 1.000 reči ponekad se nazivaju 'kratkim pripovetkama' ili 'fleš fikcijom'“ (Pripovetka-www).

⁷⁴ „Odrediti što to tačno razlikuje kratku priču od dužeg fiktivnog oblika, problematičan je zadatak. Klasična definicija kratke priče je u tome da se može pročitati u jednom mahu, ideja najzamjetnije prenesena u eseju FILOZOFIJA KOMPOZICIJE Edgar Allan Poea (1846). Druge definicije ocrtavaju gornju granicu kod 7 500 riječi. U modernoj uporabi, termin kratka priča se često odnosi na djelo fikcije od 1 000 do 20 000 riječi“ (Kratka priča-www).

⁷⁵ „U drugom delu 19. veka, rast tržišta štampanih magazina i žurnala kreirao je jaku potražnju za kratkom pričom, između 3.000 i 15.000 reči dužine“ (Pripovetka-www).

skupinu činilo 50 Andrićevih pripotekstova, dok bi tri imala više riječi (ZEKO, ANIKINA VREMENA i MARA MILOSNICA), a čak 77 manji.

30. U tumačenju Andrićeve proze postoji veliko šarenilo žanrovske determinacije. U pretežnom broju istraživanja autori ne smatraju neophodnim da preciziraju šta se podrazumijeva pod određenim žanrom (posebno novelom i pripovijesću), iako u teoriji proznih žanrova postoji, blago rečeno, dilema u tome pogledu. U većini analiza ne pravi se strogo razgraničenje između pripovijetke i priče, već se one uglavnom koriste kao sinonimi. Nije nam poznat nijedan rad u kome je izvršen pokušaj da se ova dva žanra razluče po nekom kriterijumu ili principu. Neki autori termin *proza* ne koriste u uopštenom (kanonskom) značenju, već kao oznaku pripovjedne forme neizdiferencirane po žanru. Termin *pripovijest* upotrebljava se u dva značenja – manji dio istraživača ima u vidu prozni žanr, a većina podrazumijeva narativni oblik (kazivanje, pričanje, pripovijedanje).

Neki Andrićevi prozni tekstovi nalaze se na granici između književnosti i nauke, književnosti i publicistike. Ukoliko se u njih unosi bar neki elemenat fikcije, takve strukture svrstavamo u pripotekstove (RAZGOVOR O GOJI). Ako izostaje ta komponenta, ali ipak čine nastavak nekog pripoteksta, dio ciklusa ili stupaju sa njim u interakciju i dijalog, svrstavamo ih u pripotekstoide (GOJA).⁷⁶ Takve tekstove neki nazivaju samo esejom ili ih bliže određuju: poetički esej u obliku pripovijetke (Nedić 2018: 305).

31. Postoji eksterna i interna žanrizacija proze. Eksterna dolazi od strane istraživača (književnog kritičara, teoretičara, istoričara), internu generišu autori samih djela pa je nazivamo autožanrizacijom. Ona se može eksplicirati u dijelu proznoga teksta, prvenstveno naslova. Takvu žanrizaciju nazivamo intratekstualnom. Što se tiče Andrića, on u naslov stavlja isključivo *priču* (četiri puta), ali više u značenju načina, oblika kazivanja nego žanrovske taksona (*priča* označava i žanr i vrstu naracije).⁷⁷ U radovima o Andrićevom umjetničkom stvaralaštvu preovladava upotreba *priče* kao termina naratologije. Rijetko se javlja *ispovijed* i *pismo*. Ukoliko autorska determinacija dolazi izvan književnog teksta (u pismima, dnevnicima, razgovorima, intervjuima i sl.), radi se o eksternoj autožanrizaciji.⁷⁸

32. U nama dostupnim radovima andrićolozi nisu dali veći doprinos teoretskom osmišljavanju žanrizacije i proznih žanrova, ali su dali značajan prilog predstavljanju i analizi sakupljene građe bitne za teoriju književnih žanrova i njihovu tipologiju.

⁷⁶ Nešto slično imamo u odnosu fragment romana VINO ZVANO ŽILAVKA (OMERPAŠA LATAS) i eseja VINO.

⁷⁷ Sličnog su karaktera zapis, ispovijed, legenda, pismo u Andrićevim naslovima.

⁷⁸ Ona predstavlja dio Andrićeve autopoeitike (o kojoj, između ostalih, piše Lazić 2015).

33. U istraživanjima Andrićevih pripotekstova najčešće se konstatuje da se radi o pripovijetki, pri čemu se zapažaju dva pristupa: a) koristi se samo taj izraz, b) radi raznovrsnosti kazivanja (izbjegavanja ponavljanja) često se *pripovijetka* zamjenjuje *pričom* (Begić 1981 [1962]: 167–168), mnogo rjeđe *novelom*, *prozom* (u značenju jediničnog teksta, a ne književne vrste) i sintagmom tipa *prozna tvorevina*, *prozno ostvarenje*, *narativna tvorevina*, *prozna forma* i sl.). Kao sinonimi dolazi *pripovijetka*, *priča* i *novela* (Vučković 1999^b: 103).⁷⁹ Pošto je pripovijetka centralni, najširi pojam u žanrizaciji Andrićevih pripotekstova i budući da je ona žanrovski najneutralnija sa pretenzijom da bude hiperonim, pažnju ne zaslužuju slučajevi kada se ta riječ koristi u „čistom“ vidu (kao oznaka bez dodatne determinacije: samo *pripovijetka*),⁸⁰ već u spoju sa kvantifikatorima *dužilveći* (*dužalveća pripovijetka*) i *kraćilmanji* (*kraćalmanja pripovijetka*), *pripovijetke lirske provenijencije* (Begić 1981 [1962]: 261), *duža pripovijetka* (Nedić 2014: 140, *PRIČA O VEZIROVOM SLONU*, *PROBA* Valjo 2010: 143), *oveća pripovijetka* (Bogdanović 1981 [1920]: 43), *kratka pripovijetka* ČUDO U OLOVU (Vučković 2011: 245), *pripovijetka u trećem licu* (Rajs 1981: 797), *pripovijetka u prvom licu* (Rajs 1981: 802), *kanonska pripovijetka* (Blagojević 2018: 190), *franjevačke pripovijetke* (Valjo 2010: 132), *triptih pripovijedaka* – PUT ALIJE ĐERZELEZA (Rizvić 1995: 188, 189) ili kada se pravi razlika u odnosu na druge prozne žanrove. Pojedini Andrićevi tekstovi stvaraju prilične probleme u žanrizaciji pa su istraživači i priređivači zbirki prinuđeni da dodaju objašnjenja tipa: JELENA, ŽENA KOJE NEMA predstavlja kombinaciju pripovijetke, ispovijesti, eseja, putopisa i poezije (Leovac 1979), ASKA I VUK je pripovijetka čiji je žanr teško odrediti (Krčmar 2007: 111, 120), taj tekst sadrži osobine bajke, basne, hronike, eseja, legende (Krčmar 2007: 122). Različito poimanje novele dovelo je do toga da se, bez ukazivanja na kriterij ili princip, ona koristi u žanrizaciji različitih Andrićevih tekstova, pa se pojedini tekstovi obično svrstavaju u (a) romane (GOSPODICA, Ekman 1997: 2; PROKLETA AVLIJA, Vučković 2006: 114), (b) veće pripotekstove (ANIKINA VREMENA; Vučković 2011^a: 249, *PRIČA O VEZIROVOM SLONU*; Brajović 2011: 55, 58, 72, 73, 74, 75; OLUJACI, Džadžić 1981 [1972]: 291), pri čemu ostaje nejasno zašto se ta oznaka ne odnosi na isto tako krupnije pripotekstove kao što je ZEKU, PUT ALIJE ĐERZELEZA, MARA MILOSNICA, (c) tekstove esejističkog karaktera (RAZGOVOR SA GOJOM – „dramski koncipovana novela“, Vučković 2006: 113), (d) male kratke tekstove (što je posebno došlo do izražaja u Nemec 2016). Uz *novelu* rijetko se dodaje determinacija tipa: *novele o čudacima* („Sonderlingsnovelle“, Nemec 2016: 213), *novele iz Bosne* (Barac 1981 [1925]: 60), *novele iz modernog života* (Barac 1981 [1925]: 60), *crne*

⁷⁹ Tekst MILA I PRELAC se na bliskom rastojanju od dvije strane naziva *novelom* (Vučković 2011^a: 276), *pričom* (Vučković 2011^a: 277) i *pripovijetkom* (Vučković 2011^a: 278). *PRIČA O VEZIROVOM SLONU* uglavnom se označava kao *pripovijetka* (Brajović 2006: 243, 246, 249, 256, 257, 261, 264, 266, 271, 273; Brajović 2011: 25, 28, 30, 39, 48, 71), a rjeđe *novela* (Brajović 2006: 266, 267, 268).

⁸⁰ Recimo: Rizvić 1995: 192, 204.

novele (Šutić 1981: 283), *alegorijske novele* (DECA, Nemec 2016: 168). U analizi Andrićevog opusa nije česta *noveleta* kao oznaka za manju novelu (KNEZ SA TUŽNIM OČIMA, Vučković 2011^b: 79; Suvajdžić/Bjelić 2018: 133). Jedini autor koji češće koristi termin *pripovijest* u istome tekstu jeste Franjo Grčević (1981). Ovaj pojam u nama dostupnim radovima više dolazi kao naratološki termin za oznaku kazivanja, pričanja, obično u spoju sa prijedlogom *o*: *pripovijest o pojedincu* (Đorđić 2010: 242), *pripovijest o Zeki* (Đorđić 2010: 243), *pripovijest o „mehanizmu moći“* (Brajović 2011: 45), o Mustafi Madžaru (Rizvić 1995: 70), ponekad sa kvalifikatorima tipa *istinite pripovijesti* (Brajović 2011: 27), *izmišljena pripovijest* (Brajović 2011: 27), *neobična pripovijest* (Milojević 2016: 130).

34. Da bismo utvrdili kako se u literaturi o Andriću koriste nazivi pojedinih pripovjednih žanrova, izabrali smo 294 bibliografske jedinice koje se odnose na Andrićev pripovjedni opus (v. spisak literature) i došli do zaključka da se u naslovima najčešće pojavljuju *priča* i *pripov(ij)etka* (po dvadeset puta), a mnogo manje *novela* i *pripovijest* (po četiri puta).

U okviru projekta „Andrić Initiative: Ivo Andrić u evropskom kontekstu“ (Grac, 2007–) autori 66 radova posvećenih samo piščevom pripovjednom opusu (zbog velikog broja nismo ih mogli uključiti u spisak literature) izrazito su opredjeljivali da *pripovijetku* u imenovanju manjih proznih žanrova: u 59 naslova, Samo je jednom izabrana *priča* i *pripovijest*, a nijednom *novela*.

35. Obim ovoga rada nije dozvolio da se razmotre i drugi aspekti Andrićevih pripotekstova važni za datu temu kao što su vrste pripotekstova (društveni, psihološki, socijalni, misaoni, istorijski, hronikalni, humorni, bajkoviti...). Iz toga razloga ostavlja se za naredna istraživanja problem monofonije i polifonije likova.⁸¹ Još jedan važan segment Andrićevih pripotekstova koji zbog ograničenosti prostora nije sistemski razmotren jeste naracija. Takođe nije bilo moguće kompleksno rasvijetliti osmišljavanje Andrićevih pripotekstova u okviru književnih i filozofskih pravaca. Prostor širi od ove studije zahtijeva kritička recepcija Andrićevih pripotekstova. Nastavak analize Andrićevih proznih žanrova treba da odgovori i na pitanje po čemu je Andrićev pripovjedni opis specifičan na jezičkom planu i na stilskom nivou.

⁸¹ Imamo u vidu **(a)** tipove junaka kao što su: glavni i sporedni; individualni i kolektivni; stvarni i izmišljeni; homodijegetički (likovi u pripovjednoj situaciji), heterodijegetički (ne-likovi u pripovjednoj situaciji); istorijske, poluistorijske i neistorijske ličnosti; **(b)** karakter, psihologiju pojedinca, mase, kolektiva; duševna stanja; djeca; **(c)** žene i muškarci; ženska i muška perspektiva; rodna i polna (a)simetrija, (ne)ravnopravnost, diskriminacija; ženska emocija (stid, strah, sila, zabluda, sumnja, optužba, maštanje); muška opsjednutost ženom, eros, pohota, fascinacija ženskim tijelom, čulni i duhovni zanos, seksualno nasilje; imaginarna i stvarna žena kao nedostižan cilj; ženska ljepota i fatalnost lijepe žene; ljubav i brak.

Prilozi

Prilog 1. Veličina romana (6)

Br.	Tekst	God.	Broj znak. (bez razmaka)	%	Broj riječi
1	TRAVNIČKA HRONIKA	1945	702.836	30,66	147.239
2	NA DRINI ĆUPRIJA	1945	537.303	23,44	114.527
3	*OMERPAŠA LATAS	1976	420.277	18,33	89.794
4	GOSPODICA	1945	283.817	12,38	60.560
5	*NA SUNČANOJ STRANI	1994	228.331	9,96	48.601
6	PROKLETA AVLIJA	1954	119.936	5,23	25.983
			2.292.500	100,00	486.704

Pripovijetke: **2.291.355** znakova, **415.526** riječi

Prilog 2. Pripotekstovi (130) po abecednom redu

Br.	Pripovijetka	God. štam.	Broj znak.	%
1	ALIPAŠA	1976	19.782	0,86
2	ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,13
3	ASKA I VUK	1953	13.730	0,60
4	AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,81
5	BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,27
6	BARON	1976	14.199	0,62
7	BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,25
8	BONVALPAŠA	1976	9.521	0,42
9	BUNA	1952	6.841	0,30
10	CIRKUS	1976	20.372	0,89
11	CRVEN CVET	1949	22.672	0,99
12	ČAŠA	1940	10.427	0,46
13	ČUDO U OLOVU	1926	9.467	0,41
14	ĆILIM	1948	15.077	0,66
15	ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77
16	DAN U RIMU	1920	9.901	0,43
17	DECA	1935	10.325	0,45
18	DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,37
19	DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,65
20	DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,43

21	ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,65
22	EKSKURZIJA	1955	12.353	0,54
23	ELEKTROBIH	1952	8.082	0,35
24	GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,61
25	IGRA	1956	5.967	0,26
26	ISPOVIJED	1928	21.611	0,94
27	IZLET	1953	12.546	0,55
28	JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,69
29	JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,34
30	KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,20
31	KNJIGA	1946	24.749	1,08
32	KOD LEKARA	1964	12.506	0,55
33	KOD KAZANA	1930	21 165	0,92
34	KOSA	1950	8 137	0,36
35	KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,19
36	KULA	1960	10.565	0,46
37	LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,26
38	LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,60
39	LICA	1953	6.058	0,26
40	LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,47
41	LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73
42	LJUBAVI	1976	8.231	0,36
43	MARA MILOSNICA	1926	92.210	4,02
44	MILA I PRELAC	1936	29.487	1,29
45	MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,52
46	MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,29
47	MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00
48	NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,33
49	NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,76
50	NA LADI	1932	8.920	0,39
51	NA LATINSKOJ ČUPRIJI	1929	6.389	0,28
52	NA OBALI	1952	35.577	1,55
53	NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,45
54	NA STADIONU	1956	6.850	0,30
55	NAPAST	1936	13.149	0,57
56	NEMIR	1981	6.407	0,28
57	NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,32
58	NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,56

59	OLUJACI	1936	13.228	0,58
60	OSATIČANI	1958	56.214	2,45
61	O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA	1948	31.941	1,39
62	PAKAO	1926	6.936	0,30
63	PANORAMA	1958	44.957	1,96
64	PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,33
65	PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	0,97
66	POBEDNIK	1976	4.028	0,18
67	POPODNE	1914	4.525	0,20
68	PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,01
69	PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,49
70	PAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,39
71	PREDAJA (RIGA OD FERE)	1948	6.186	0,27
72	PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,36
73	PRE NESREĆE	1952	7.512	0,33
74	PRIČA	1976	8.511	0,37
75	PRIČA O KMETU SIMANU	1948	42.374	1,85
76	PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,36
77	PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	2,91
78	PROBA	1954	43.431	1,90
79	PROZOR	1953	7.954	0,35
80	PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,30
81	PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,42
82	PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42
83	RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,36
84	RAZARANJA	1960	7.119	0,31
85	RAZGOVOR	1948	8.996	0,39
86	RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,24
87	RAZGOVOR PRED VEĆE	1966	9.086	0,40
88	REČI	1954	10.106	0,44
89	ROBINJA	1976	13.758	0,60
90	RUDANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,42
91	RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,73
92	SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,17
93	SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,34
94	SARAČI	1967	7.801	0,34
95	SJEME IZ KALIFORNIJE	2002	9.964	0,43
96	SLEPAC	1975	4.100	0,18
97	SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,75
98	SMRT U SINANOVOJ TEKLI	1936	16.936	0,74

99	SNOPIĆI	1948	11.306	0,49
100	STVORENJE	1925	4.100	0,18
101	SUSEDI	1946	23.392	1,02
102	SUSRET	1965	7.103	0,31
103	SVADBA	1936	28.095	1,23
104	SVEČANOST	1960	17.772	0,78
105	S LJUDIMA	1947	11.273	0,49
106	ŠALA U SAMŠARINOM HANU	1946	27.281	1,19
107	ŠETNJA	1934	9.545	0,42
108	ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA	1950	9.036	0,39
109	TAJ DAN	1946	9.667	0,42
110	TRI DEČAKA	1935	13.350	0,58
111	TRUP	1937	18.150	0,79
112	U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69
113	U VODENICI	1941	7.841	0,34
114	U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,45
115	U ZINDANU	1924	9.297	0,41
116	VEJAVICA	1968	7.251	0,32
117	VELETOVCI	1928	13.664	0,60
118	VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,45
119	ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77
120	ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,55
121	ZEKO	1948	166.506	7,27
122	ZIMI	1960	5.100	0,22
123	ZLOSTAVLJANJE	1946	44.001	1,92
124	ZMIJA	1948	19.002	0,83
125	ZNAKOVI	1951	17.334	0,76
126	ZUJA	1976	13.767	0,60
127	ŽED	1936	15.393	0,67
128	ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,18
129	ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,24
130	ŽIVOTI	1976	10.137	0,44
			2,291.335	100,00

Prilog 3. Pripotekstovi (130) po broju znakova

Grupa	Go- dina	Broj prip.	%	Broj riječi
1. ZEKO	1948	166.506	7,27	35.663
2. ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,13	21.103
3. MARA MILOSNICA	1926	92.210	4,02	19.827
4. PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	2,91	14.472
5. OSATIČANI	1958	56.214	2,45	12.392
6. NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,32	11.691
7. BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,25	11.209
8. PANORAMA	1958	44.957	1,96	9.661
9. ZLOSTAVLJANJE	1946	44.001	1,92	9.513
10. PROBA	1954	43.431	1,9	9.611
11. PRIČA O KMETU SIMANU	1948	42.374	1,85	9.322
12. NA OBALI	1952	35.577	1,55	7.608
13. PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,49	7.330
14. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42	7.086
15. O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA	1948	31.941	1,39	6.953
16. MILA I PRELAC	1936	29.487	1,29	6.448
17. RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,24	5.981
18. ŠVADBA	1936	28.095	1,23	6.129
19. ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,19	5.877
20. ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,18	5.826
21. KNJIGA	1946	24.749	1,08	5.276
22. SUSEDI	1946	23.392	1,02	4.829
23. PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,01	4.866
24. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00	5.008
25. CRVEN CVET	1949	22.672	0,99	4.773
26. PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	0,97	4.765
27. ISPOVIJED	1928	21.611	0,94	4.766
28. KOD KAZANA	1930	21.165	0,92	4.534
29. ČIRKUS	1976	20.372	0,89	4.429
30. ALIPAŠA	1976	19.782	0,86	4.186
31. ZMIJA	1948	19.002	0,83	3.969
32. AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,81	3.990
33. TRUP	1937	18.150	0,79	4.092
34. SVEČANOST	1960	17.772	0,78	3.778
35. ČORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77	3.951
36. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77	3.781

37.	NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,76	3.762
38.	ZNAKOVI	1951	17.334	0,76	3.854
39.	SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,75	3.665
40.	SMRT U SINANOVOJ TEKIJI	1936	16.936	0,74	3.776
41.	RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,73	3.385
42.	LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73	3.494
43.	JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,69	3.459
44.	U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69	3.419
45.	ŽED	1936	15.393	0,67	3.327
46.	ČILIM	1948	15.077	0,66	3.213
47.	ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,65	3.142
48.	DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,65	3.249
49.	BARON	1975	14.199	0,62	2.982
50.	GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,61	3.177
51.	ZUJA	1976	13.767	0,60	3.045
52.	ROBINJA	1976	13.758	0,60	3.057
53.	ASKA I VUK	1953	13.730	0,60	3.013
54.	LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,60	2.919
55.	VELETOVCI	1928	13.664	0,60	3.043
56.	TRI DEČAKA	1935	13.350	0,58	2.757
57.	OLUJACI	1936	13.228	0,58	2.853
58.	NAPAST	1936	13.149	0,57	2.952
59.	NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,56	2.674
60.	ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,55	2.705
61.	IZLET	1953	12.546	0,55	2.687
62.	KOD LEKARA	1964	12.506	0,55	2.572
63.	EKSKURZIJA	1955	12.353	0,54	2.613
64.	MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,52	2.628
65.	SNOPIĆI	1948	11.306	0,49	2.536
66.	S LJUDIMA	1947	11.273	0,49	2.402
67.	LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,47	2.311
68.	KULA	1960	10.565	0,46	2.262
69.	ČAŠA	1940	10.427	0,46	2.374
70.	VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,45	2.221
71.	U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,45	2.299
72.	DECA	1935	10.325	0,45	2.243
73.	NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,45	2.190
74.	ŽIVOTI	1976	10.137	0,44	2.088

75.	REČI	1954	10.106	0,44	2.168
76.	DAN U RIMU	1920	9.901	0,43	2.120
77.	DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,43	2.153
78.	SJEME IZ KALIFORNIJE	2002	9.964	0,43	2.127
79.	PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,42	2.025
80.	TAJ DAN	1946	9.667	0,42	2.000
81.	RUĐANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,42	2.094
82.	ŠETNJA	1934	9.545	0,42	2.103
83.	BONVALPAŠA	1976	9.521	0,42	1.948
84.	ČUDO U OLOVU	1926	9.467	0,41	2.043
85.	U ZINDANU	1924	9.297	0,41	2.077
86.	RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,4	2.041
87.	ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA	1950	9.036	0,39	1.817
88.	RAZGOVOR	1948	8.996	0,39	2.068
89.	PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,39	2.028
90.	NA LAĐI	1932	8.920	0,39	1.910
91.	DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,37	1.709
92.	PRIČA	1976	8.511	0,37	1.814
93.	RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,36	1.799
94.	LJUBAVI	1976	8.231	0,36	1.841
95.	PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,36	1.729
96.	PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,36	1.867
97.	KOSA	1950	8.137	0,36	1.832
98.	ELEKTROBIH	1952	8.082	0,35	1.780
99.	PROZOR	1953	7.954	0,35	1.765
100.	JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GO- DINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,34	1.729
101.	U VODENICI	1941	7.841	0,34	1.741
102.	SARAČI	1967	7.801	0,34	1.619
103.	SAN I JAVA POD GRABI- ČEM	1946	7.768	0,34	1.708
104.	NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,33	1.695
105.	PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,33	1.618
106.	PRE NESREĆE	1952	7.512	0,33	1.601
107.	VEJAVICA	1968	7.251	0,32	1.523
108.	RAZARANJA	1960	7.119	0,31	1.555
109.	SUSRET	1965	7.103	0,31	1.558
110.	PAKAO	1926	6.936	0,30	1.574
111.	NA STADIONU	1956	6.850	0,30	1.481
112.	BUNA	1952	6.841	0,30	1.466

113. PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,30	1.448
114. MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,29	1.445
115. NEMIR	1981	6.407	0,28	1.290
116. NA LATINSKOJ ĆUPRIJI	1929	6.389	0,28	1.283
117. BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,27	1.306
118. PREDAJA (RIGA OD FERE)	1948	6.186	0,27	1.227
119. LEGENDA O POBUNI	1968/ 69	6.003	0,26	1.284
120. LICA	1953	6.058	0,26	1.300
121. IGRA	1956	5.967	0,26	1.267
122. ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,24	1.310
123. ZIMI	1960	5.100	0,22	1.143
124. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,2	991
125. POPODNE	1914	4.525	0,2	931
126. KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,19	934
127. POBEDNIK	1976	4.028	0,18	922
128. SLEPAC	1975	4.100	0,18	894
129. STVORENJE	1925	4.100	0,18	919
130. SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,17	863
		2,291.335	100,00	495.526

Prilog 4. Pripotekstovi (130) po broju riječi

Grupa	Go- dina	Broj prip.	%	Broj riječi
1. ZEKO	1948	166.506	7,27	35.663
2. ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,13	21.103
3. MARA MILOSNICA	1926	92.210	4,02	19.827
4. PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	2,91	14.472
5. OSATIČANI	1958	56.214	2,45	12.392
6. NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,32	11.691
7. BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,25	11.209
8. PANORAMA	1958	44.957	1,96	9.661
9. PROBA	1954	43.431	1,9	9.611
10. ZLOSTAVLJANJE	1946	44.001	1,92	9.513
11. PRIČA O KMETU SIMANU	1948	42.374	1,85	9.322
12. NA OBALI	1952	35.577	1,55	7.608
13. PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,49	7.330
14. PUT ALLJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42	7.086
15. O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA	1948	31.941	1,39	6.953
16. MILA I PRELAC	1936	29.487	1,29	6.448

17.	SVADBA	1936	28.095	1,23	6.129
18.	RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,24	5.981
19.	ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,19	5.877
20.	ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,18	5.826
21.	KNJIGA	1946	24.749	1,08	5.276
22.	MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00	5.008
23.	PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,01	4.866
24.	SUSEDI	1946	23.392	1,02	4.829
25.	CRVEN CVET	1949	22.672	0,99	4.773
26.	ISPOVLJED	1928	21.611	0,94	4.766
27.	PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	0,97	4.765
28.	KOD KAZANA	1930	21.165	0,92	4.534
29.	CIRKUS	1976	20.372	0,89	4.429
30.	ALIPAŠA	1976	19.782	0,86	4.186
31.	TRUP	1937	18.150	0,79	4.092
32.	AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,81	3.990
33.	ZMIJA	1948	19.002	0,83	3.969
34.	ČORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77	3.951
35.	ZNAKOVI	1951	17.334	0,76	3.854
36.	ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77	3.781
37.	SVEČANOST	1960	17.772	0,78	3.778
38.	SMRT U SINANOVOJ TEKIJI	1936	16.936	0,74	3.776
39.	NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,76	3.762
40.	SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,75	3.665
41.	LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73	3.494
42.	JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,69	3.459
43.	U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69	3.419
44.	RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,73	3.385
45.	ŽED	1936	15.393	0,67	3.327
46.	DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,65	3.249
47.	ČILIM	1948	15.077	0,66	3.213
48.	GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,61	3.177
49.	ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,65	3.142
50.	ROBINJA	1976	13.758	0,60	3.057
51.	ZUJA	1976	13.767	0,60	3.045
52.	VELETOVCI	1928	13.664	0,60	3.043
53.	ASKA I VUK	1953	13.730	0,60	3.013
54.	BARON	1975	14.199	0,62	2.982

55.	NAPAST	1936	13.149	0,57	2.952
56.	LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,60	2.919
57.	OLUJACI	1936	13.228	0,58	2.853
58.	TRI DEČAKA	1935	13.350	0,58	2.757
59.	ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,55	2.705
60.	IZLET	1953	12.546	0,55	2.687
61.	NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,56	2.674
62.	MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,52	2.628
63.	EKSKURZIJA	1955	12.353	0,54	2.613
64.	KOD LEKARA	1964	12.506	0,55	2.572
65.	SNOPIĆI	1948	11.306	0,49	2.536
66.	S LJUDIMA	1947	11.273	0,49	2.402
67.	ČAŠA	1940	10.427	0,46	2.374
68.	LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,47	2.311
69.	U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,45	2.299
70.	KULA	1960	10.565	0,46	2.262
71.	DECA	1935	10.325	0,45	2.243
72.	VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,45	2.221
73.	NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,45	2.190
74.	REČI	1954	10.106	0,44	2.168
75.	DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,43	2.153
76.	SJEME IZ KALIFORNIJE	2002	9.964	0,43	2.127
77.	DAN U RIMU	1920	9.901	0,43	2.120
78.	ŠETNJA	1934	9.545	0,42	2.103
79.	RUĐANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,42	2.094
80.	ŽIVOTI	1976	10.137	0,44	2.088
81.	U ZINDANU	1924	9.297	0,41	2.077
82.	RAZGOVOR	1948	8.996	0,39	2.068
83.	ČUDO U OLOVU	1926	9.467	0,41	2.043
84.	RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,4	2.041
85.	PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,39	2.028
86.	PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,42	2.025
87.	TAJ DAN	1946	9.667	0,42	2.000
88.	BONVALPAŠA	1976	9.521	0,42	1.948
89.	NA LAĐI	1932	8.920	0,39	1.910
90.	PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,36	1.867
91.	LJUBAVI	1976	8.231	0,36	1.841
92.	KOSA	1950	8.137	0,36	1.832
93.	ŠTRAJK U TKAONICI ĆILIMA	1950	9.036	0,39	1.817
94.	PRIČA	1976	8.511	0,37	1.814
95.	RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,36	1.799

96.	ELEKTROBIH	1952	8.082	0,35	1.780
97.	PROZOR	1953	7.954	0,35	1.765
98.	U VODENICI	1941	7.841	0,34	1.741
99.	JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GO- DINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,34	1.729
100.	PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,36	1.729
101.	DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,37	1.709
102.	SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,34	1.708
103.	NA DRUGI DAN BOŽICA	1924	7.671	0,33	1.695
104.	SARAČI	1967	7.801	0,34	1.619
105.	PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,33	1.618
106.	PRE NESREĆE	1952	7.512	0,33	1.601
107.	PAKAO	1926	6.936	0,30	1.574
108.	SUSRET	1965	7.103	0,31	1.558
109.	RAZARANJA	1960	7.119	0,31	1.555
110.	VEJAVICA	1968	7.251	0,32	1.523
111.	NA STADIONU	1956	6.850	0,30	1.481
112.	PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,30	1.448
113.	BUNA	1952	6.841	0,30	1.466
114.	MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,29	1.445
115.	ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,24	1.310
116.	BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,27	1.306
117.	LICA	1953	6.058	0,26	1.300
118.	NEMIR	1981	6.407	0,28	1.290
119.	LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,26	1.284
120.	NA LATINSKOJ ČUPRIJI	1929	6.389	0,28	1.283
121.	IGRA	1956	5.967	0,26	1.267
122.	PREDAJA (RIGA OD FERE)	1948	6.186	0,27	1.227
123.	ZIMI	1960	5.100	0,22	1.143
124.	KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,2	991
125.	KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,19	934
126.	POPODNE	1914	4.525	0,2	931
127.	POBEDNIK	1976	4.028	0,18	922
128.	STVORENJE	1925	4.100	0,18	919
129.	SLEPAC	1975	4.100	0,18	894
130.	SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,17	863
			2,291.335	100,00	495.526

Broj znakova

Prilog 5a. Grupe pripotekstova po broju znakova

Grupa	Broj znakova	Broj pripot.	%
Prva grupa:	92.000–167.000	3	2,31
Druga grupa	31.000–66.000	12	9,23
Treća grupa	20.000–30.000	14	10,77
Četvrta grupa	10.000–20.000	48	36,92
Peta grupa	5.000–10.000	46	35,38
Šesta grupa	3.800–5.000	7	5,38
		130	100,00

Prilog 5b. Vrste pripovjednih žanrova i njihov okvirni opseg

Grupa	Broj znakova
Pripovijest	90.000–170.000
Novela	50.000–90.000
Pripovijetka	20.000–50.000
Priča	10.000–20.000
Kraća priča	5.000–10.000
Najkraća priča	do 5.000

Prilog 6. Grupe po broju znakova i broja pripotekstova

Grupa	Broj znakova	Broj pripot.	%
Peta grupa	5.000 – 10.000	50	37,59
Četvrta grupa	10.000 – 20.000	47	35,34
Treća grupa	20.000 – 30.000	14	10,53
Druga grupa	31.000 – 66.000	12	9,02
Šesta grupa	3.800 – 5.000	7	5,26
Prva grupa	92.000–167.000	3	2,26
		130	100,00

Prilog 7. Prva grupa: 166.506–92.210,

Grupa	God.	Broj znak.	%
1. ZEKO	(1948)	166.506	7,27
2. ANIKINA VREMENA	(1931)	94.581	4,13
3. MARA MILOSNICA	(1926)	92.210	4,02
		353.297	15,42

Prilog 8. Druga grupa: 66.571–31.941 znakova

Grupa	Broj znak.	Broj pripot.	%
1. PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	2,91
2. OSATIČANI	1958	56.214	2,45
3. NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,32
4. BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,25
5. PANORAMA	1958	44.957	1,96
6. ZLOSTAVLJANJE	1946	44.001	1,92
7. PROBA	1954	43.431	1,90
8. PRIČA O KMETU ŠIMANU	1948	42.374	1,85
9. NA OBALI	1952	35.577	1,55
10. PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,49
11. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42
12. O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA	1948	31.941	1,39
		536.557	23,41

Prilog 9. Treća grupa: 29.487–20.372 znakova

Grupa	Broj znak.	Broj pripot.	%
1. MILA I PRELAC	1936	29.487	1,29
2. RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,24
3. SVADBA	1936	28.095	1,23
4. ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,19
5. ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,18
6. KNJIGA	1946	24.749	1,08
7. SUSEDI	1946	23.392	1,02
8. PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,01
9. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00
10. CRVEN CVET	1949	22.672	0,99
11. PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	0,97
12. ISPOVIJED	1928	21.611	0,94

13. KOD KAZANA	1930	21.165	0,92
14. CIRKUS	1976	20.372	0,89
		342.751	14,95

Prilog 10. Četvrta grupa: 19.782–10.106 znakova

Grupa	Broj znak.	Broj pripot.	%
1. ALIPAŠA	1976	19.782	0,86
2. ZMIJA	1948	19.002	0,83
3. AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,81
4. TRUP	1937	18.150	0,79
5. SVEČANOST	1960	17.772	0,78
6. ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77
7. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77
8. NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,76
9. ZNAKOVI	1951	17.334	0,76
10. SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,75
11. SMRT U SINANOVOJ TEKLI	1936	16.936	0,74
12. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73
13. RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,73
14. JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,69
15. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69
16. ŽEĐ	1936	15.393	0,67
17. ĆILIM	1948	15.077	0,66
18. DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,65
19. ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,65
20. BARON	1975	14.199	0,62
21. GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,61
22. ASKA I VUK	1953	13.730	0,60
23. LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,60
24. ROBINJA	1976	13.758	0,60
25. VELETOVCI	1928	13.664	0,60
26. ZUJA	1976	13.767	0,60
27. OLUJACI	1936	13.228	0,58
28. TRI DEČAKA	1935	13.350	0,58
29. NAPAST	1936	13.149	0,57
30. NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,56
31. IZLET	1953	12.546	0,55
32. KOD LEKARA	1964	12.506	0,55
33. ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,55
34. EKSKURZIJA	1955	12.353	0,54
35. MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,52

36. SNOPIĆI	1948	11.306	0,49
37. S LJUDIMA	1947	11.273	0,49
38. LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,47
39. ČAŠA	1940	10.427	0,46
40. KULA	1960	10.565	0,46
41. DECA	1935	10.325	0,45
42. NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,45
43. U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,45
44. VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,45
45. REČI	1954	10.106	0,44
46. ŽIVOTI	1976	10.137	0,44
47. DAN U RIMU	1920	9.901	0,43
48. DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,43
		669.830	29,23

Prilog 11. Peta grupa: 9.964–5.100 znakova

Grupa	Broj znak.	Broj pripot.	%
1. SJEME IZ KALIFORNJE	2002	9.964	0,43
2. BONVALPAŠA	1976	9.521	0,42
3. PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,42
4. RUĐANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,42
5. ŠETNJA	1934	9.545	0,42
6. TAJ DAN	1946	9.667	0,42
7. ČUDO U OLOVU	1926	9.467	0,41
8. U ZINDANU	1924	9.297	0,41
9. RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,40
10. NA LAĐI	1932	8.920	0,39
11. PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,39
12. RAZGOVOR	1948	8.996	0,39
13. ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA	1950	9.036	0,39
14. DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,37
15. PRIČA	1976	8.511	0,37
16. KOSA	1950	8.137	0,36
17. LJUBAVI	1976	8.231	0,36
18. PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,36
19. PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,36
20. RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,36
21. ELEKTROBIH	1952	8.082	0,35
22. PROZOR	1953	7.954	0,35
23. JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,34

24. SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,34
25. SARAČI	1967	7.801	0,34
26. U VODENICI	1941	7.841	0,34
27. NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,33
28. PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,33
29. PRE NESREĆE	1952	7.512	0,33
30. VEJAVICA	1968	7.251	0,32
31. RAZARANJA	1960	7.119	0,31
32. SUSRET	1965	7.103	0,31
33. BUNA	1952	6.841	0,30
34. NA STADIONU	1956	6.850	0,30
35. PAKAO	1926	6.936	0,30
36. PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,30
37. MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,29
38. NA LATINSKOJ ČUPRIJI	1929	6.389	0,28
39. NEMIR	1981	6.407	0,28
40. BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,27
41. PREDAJA (RIGA OD FERÉ)	1948	6.186	0,27
42. IGRA	1956	5.967	0,26
43. LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,26
44. LICA	1953	6.058	0,26
45. ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,24
46. ZIMI	1960	5.100	0,22
		359.450	15,67

Prilog 12. Šesta grupa: 4.544–3.804 znakova

Grupa	Broj znak.	Broj pripot.	%
1. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,20
2. POPODNE	1914	4.525	0,20
3. KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,19
4. POBEDNIK	1976	4.028	0,18
5. SLEPAC	1975	4.100	0,18
6. STVORENJE	1925	4.100	0,18
7. SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,17
		29.470	1,30

Ekavica i ijekavica

Prilog 13. Ijekavica i ekavica

Izgovor	Broj znak.	%
Ekavica	1,955.844	85,36
Ijekavica	335.511	14,64
	2,291.355	100,00

Prilog 14. Ijekavica: pripotekstovi po abecednom redu

Tekst	Godina	Broj znak.	%
1. ČUDO U OLOVU	1926	9.467	2,82
2. ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	5,28
3. DAN U RIMU	1920	9.901	2,95
4. ISPOVIJED	1928	21.611	6,44
5. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	1,35
6. KOD KAZANA	1930	21.165	6,31
7. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	4,98
8. MARA MILOSNICA	1926	92.210	27,48
9. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	6,85
10. NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	3,82
11. POPODNE	1914	4.525	1,35
12. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	9,70
13. RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	4,99
14. SJEME IZ KALIFORNIJE	2011	9.964	2,97
15. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	4,68
16. U ZINDANU	1924	9.297	2,77
17. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	5,25
		335.511	100,00

Prilog 15. Ijekavica: pripotekstovi po godinama objavljivanja

Tekst	Godina	Broj znak.	%
1. POPODNE	1914	4.525	1,35
2. DAN U RIMU	1920	9.901	2,95
3. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	1,35
4. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	9,70
5. ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	5,28
6. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	5,25

7. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	4,98
8. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	6,85
9. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	4,68
10. NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	3,82
11. RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	4,99
12. U ZINDANU	1924	9.297	2,77
13. ČUDO U OLOVU	1926	9.467	2,82
14. MARA MILOSNICA	1926	92.210	27,48
15. ISPOVIJED	1928	21.611	6,44
16. KOD KAZANA	1930	21.165	6,31
17. SJEME IZ KALIFORNIJE	2011	9.964	2,97
		335.511	100,00

Prilog 16. Ijekavica: pripotekstovi po periodima objavljivanja

Period	God.	Broj znak.	%
Austrougarski period (1914–1922)			
1. POPODNE	1914	4.525	0,20
2. DAN U RIMU	1920	9.901	0,43
3. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,20
4. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42
5. ČORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77
6. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77
Grački period (1923–1924)			
7. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73
8. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00
9. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69
10. NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,33
11. NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,56
12. RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,73
13. U ZINDANU	1924	9.297	0,41
Međuratni period (1926–1930)			
14. PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,30
15. ISPOVIJED	1928	21.611	0,94
16. VELETOVCI	1928	13.664	0,60
17. NA LATINSKOJ ČUPRIJI	1929	6.389	0,28
Posthumni period (1976–)			
18. SJEME IZ KALIFORNIJE	2002	9.964	0,43

Prilog 17. Ijekavica: pripotekstovi po kvantitativnom redosljedu

Tekst	God.	Broj znak.	%
1. MARA MILOSNICA	1926	92.210	3,99
2. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,41
3. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	0,99
4. ISPOVIJED	1928	21.611	0,94
5. KOD KAZANA	1930	21.165	0,92
6. ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77
7. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,76
8. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,72
9. RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,72
10. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,68
11. NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,55
12. DAN U RIMU	1920	9.901	0,43
13. SJEME IZ KALIFORNIJE	2011	9.964	0,43
14. ČUDO U OLOVU	1926	9.467	0,41
15. U ZINDANU	1924	9.297	0,40
16. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,20
17. POPODNE	1914	4.525	0,20
		335.511	

Prilog 18. Ijekavica: pripotekstovi po obimu (broju znakova)

	God.	Broj znak.	%
20.00–96.000			
1. MARA MILOSNICA	1926	92.210	4,02
2. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42
3. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00
4. ISPOVIJED	1928	21.611	0,94
5. KOD KAZANA	1930	21.165	0,92
12.000–18.000			
6. ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77
7. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77
8. RZAVSKI BREGOVI	1924	16.746	0,73
9. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73
10. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69
11. NOĆ U ALHAMBRI	1924	12.808	0,56
9.000–10.000			
12. SJEME IZ KALIFORNIJE	2002	9.964	0,43
13. DAN U RIMU	1920	9.901	0,43

14. ČUDO U OLOVU	1926	9.467	0,41
15. U ZINDANU	1924	9.297	0,41
Do 5.000			
16. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,20
17. POPODNE	1914	4.525	0,20
335.511			

Prilog 19. Ekavica: pripotekstovi po abecednom redu

Tekst	God.	Broj znak.	%
1. ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,84
2. ALIPAŠA	1976	19.782	1,01
3. ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,84
4. ASKA I VUK	1953	13.730	0,70
5. AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,95
6. BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,32
7. BARON	1976	14.199	0,73
8. BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,63
9. BONVALPAŠA	1976	9.521	0,49
10. BUNA	1952	6.841	0,35
11. CIRKUS	1976	20.372	1,04
12. CRVEN CVET	1949	22.672	1,16
13. ČAŠA	1940	10.427	0,53
14. ČILIM	1948	15.077	0,77
15. DECA	1935	10.325	0,53
16. DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,44
17. DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,76
18. DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,50
19. ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,77
20. EKSKURZIJA	1955	12.353	0,63
21. ELEKTROBIH	1952	8.082	0,41
22. GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,72
23. IGRA	1956	5.967	0,31
24. IZLET	1953	12.546	0,64
25. JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,81
26. JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,40
27. KNJIGA	1946	24.749	1,27

28. KOD LEKARA	1964	12.506	0,64
29. KOSA	1950	8.137	0,42
30. KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,22
31. KULA	1960	10.565	0,54
32. LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,31
33. LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,70
34. LICA	1953	6.058	0,31
35. LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,56
36. LJUBAVI	1976	8.231	0,42
37. MILA I PRELAC	1936	29.487	1,51
38. MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,61
39. MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,34
40. NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,39
41. NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,89
42. NA LAĐI	1932	8.920	0,46
43. NA LATINSKOJ ĆUPRIJI	1929	6.389	0,33
44. NA OBALI	1952	35.577	1,82
45. NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,52
46. NA STADIONU	1956	6.850	0,35
47. NAPAST	1936	13.149	0,67
48. NEMIR	1981	6.407	0,33
49. NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,72
50. OLUJACI	1936	13.228	0,68
51. OSATIČANI	1958	56.214	2,87
52. O STARIM I MLADIM PAMU- KOVIĆIMA	1948	31.941	1,63
53. PAKAO	1926	6.936	0,35
54. PANORAMA	1958	44.957	2,30
55. PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,39
56. PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	1,14
57. POBEDNIK	1976	4.028	0,21
58. PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,18
59. PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,75
60. PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,46
61. PREDAJA (RIGA OD FERÉ)	1948	6.186	0,32
62. PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,42
63. PRE NESREĆE	1952	7.512	0,38
64. PRIČA	1976	8.511	0,44
65. PRIČA O KMETU ŠIMANU	1948	42.374	2,17
66. PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,42

67. PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	3,40
68. PROBA	1954	43.431	2,22
69. PROZOR	1953	7.954	0,41
70. PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,35
71. PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,49
72. RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,42
73. RAZARANJA	1960	7.119	0,36
74. RAZGOVOR	1948	8.996	0,46
75. RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,46
76. RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,46
77. REČI	1954	10.106	0,52
78. ROBINJA	1976	13.758	0,70
79. RUĐANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,49
80. SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,19
81. SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,40
82. SARAČI	1967	7.801	0,40
83. SLEPAC	1975	4.100	0,21
84. SLUČAJ STEVANA KARA- JANA	1949	17.272	0,88
85. SMRT U SINANOVOJ TEKLI	1936	16.936	0,87
86. SNOPIĆI	1948	11.306	0,58
87. STVORENJE	1925	4.100	0,21
88. SUSEDI	1946	23.392	1,20
89. SUSRET	1965	7.103	0,36
90. SVADBA	1936	28.095	1,44
91. SVEČANOST	1960	17.772	0,91
92. S LJUDIMA	1947	11.273	0,58
93. ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,39
94. ŠETNJA	1934	9.545	0,49
95. ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA	1950	9.036	0,46
96. TAJ DAN	1946	9.667	0,49
97. TRI DEČAKA	1935	13.350	0,68
98. TRUP	1937	18.150	0,93
99. U VODENICI	1941	7.841	0,40
100. U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,53
101. VEJAVICA	1968	7.251	0,37
102. VELETOVCI	1928	13.664	0,70
103. VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,53
104. ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,64

105. ZEKO	1948	166.506	8,51
106. ZIMI	1960	5.100	0,26
107. ŽLOSTAVLJANJE	1946	44.001	2,25
108. ŽMIJA	1948	19.002	0,97
109. ŽNAKOVI	1951	17.334	0,89
110. ŽUJA	1976	13.767	0,70
111. ŽEĐ	1936	15.393	0,79
112. ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,38
113. ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,29
114. ŽIVOTI	1976	10.137	0,52
		1,955.844	100,00

Prilog 20: Ekavica: kvantitativni redosljed pripovjednih tekstova

	Tekst	God.	Broj znak.	%
1.	ZEKO	1948	166.506	8,51
2.	ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,84
3.	PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	3,40
4.	OSATIČANI	1958	56.214	2,87
5.	NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,72
6.	BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,63
7.	PANORAMA	1958	44.957	2,30
8.	ŽLOSTAVLJANJE	1946	44.001	2,25
9.	PROBA	1954	43.431	2,22
10.	PRIČA O KMETU SIMANU	1948	42.374	2,17
11.	NA OBALI	1952	35.577	1,82
12.	PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,75
13.	O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA	1948	31.941	1,63
14.	MILA I PRELAC	1936	29.487	1,51
15.	RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,46
16.	SVADBA	1936	28.095	1,44
17.	ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,39
18.	ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,38
19.	KNJIGA	1946	24.749	1,27
20.	SUSEDI	1946	23.392	1,20
21.	PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,18
22.	CRVEN CVET	1949	22.672	1,16
23.	PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	1,14
24.	ČIRKUS	1976	20.372	1,04
25.	ALIPAŠA	1976	19.782	1,01

26.	ZMIJA	1948	19.002	0,97
27.	AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,95
28.	TRUP	1937	18.150	0,93
29.	SVEČANOST	1960	17.772	0,91
30.	NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,89
31.	ZNAKOVI	1951	17.334	0,89
32.	SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,88
33.	SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI	1936	16.936	0,87
34.	JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,81
35.	ŽED	1936	15.393	0,79
36.	ĆILIM	1948	15.077	0,77
37.	ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,77
38.	DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,76
39.	BARON	1976	14.199	0,73
40.	GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,72
41.	ZUJA	1976	13.767	0,70
42.	ROBINJA	1976	13.758	0,70
43.	ASKA I VUK	1953	13.730	0,70
44.	LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,70
45.	VELETOVCI	1928	13.664	0,70
46.	TRI DEČAKA	1935	13.350	0,68
47.	OLUJACI	1936	13.228	0,68
48.	NAPAST	1936	13.149	0,67
49.	ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,64
50.	IZLET	1953	12.546	0,64
51.	KOD LEKARA	1964	12.506	0,64
52.	EKSKURZIJA	1955	12.353	0,63
53.	MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,61
54.	SNOPIĆI	1948	11.306	0,58
55.	S LJUDIMA	1947	11.273	0,58
56.	LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,56
57.	KULA	1960	10.565	0,54
58.	ČAŠA	1940	10.427	0,53
59.	VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,53
60.	U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,53
61.	DECA	1935	10.325	0,53
62.	NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,52
63.	ŽIVOTI	1976	10.137	0,52
64.	REČI	1954	10.106	0,52

65.	DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,50
66.	PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,49
67.	TAJ DAN	1946	9.667	0,49
68.	RUĐANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,49
69.	ŠETNJA	1934	9.545	0,49
70.	BONVALPAŠA	1976	9.521	0,49
71.	RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,46
72.	ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA	1950	9.036	0,46
73.	RAZGOVOR	1948	8.996	0,46
74.	PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,46
75.	NA LADI	1932	8.920	0,46
76.	DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,44
77.	PRIČA	1976	8.511	0,44
78.	RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,42
79.	LJUBAVI	1976	8.231	0,42
80.	PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,42
81.	PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,42
82.	KOSA	1950	8.137	0,42
83.	ELEKTROBIH	1952	8.082	0,41
84.	PROZOR	1953	7.954	0,41
85.	JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,40
86.	U VODENICI	1941	7.841	0,40
87.	SARAČI	1967	7.801	0,40
88.	SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,40
89.	NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,39
90.	PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,39
91.	PRE NESREĆE	1952	7.512	0,38
92.	VEJAVICA	1968	7.251	0,37
93.	RAZARANJA	1960	7.119	0,36
94.	SUSRET	1965	7.103	0,36
95.	PAKAO	1926	6.936	0,35
96.	NA STADIONU	1956	6.850	0,35
97.	BUNA	1952	6.841	0,35
98.	PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,35
99.	MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,34
100.	NEMIR	1981	6.407	0,33
101.	NA LATINSKOJ ČUPRIJI	1929	6.389	0,33
102.	BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,32

103.	PREDAJA (RIGA OD FERE)	1948	6.186	0,32
104.	LICA	1953	6.058	0,31
105.	LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,31
106.	IGRA	1956	5.967	0,31
107.	ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,29
108.	ZIMI	1960	5.100	0,26
109.	KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,22
110.	SLEPAC	1975	4.100	0,21
111.	STVORENJE	1925	4.100	0,21
112.	POBEDNIK	1976	4.028	0,21
113.	SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,19
			1,955.844	100,00

Prilog 21. Ekavica: pripotekstovi po hronološkom redoslijedu

	Tekst	God.	Broj znak.	%
1.	ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,29
2.	NA DRUGI DAN BOŽIĆA	1924	7.671	0,39
3.	STVORENJE	1925	4.100	0,21
4.	SAN BEGA KARČIĆA	1925	3.804	0,19
5.	RAZGOVOR SA GOJOM	1925	28.494	1,46
6.	MOST NA ŽEPI	1925	11.933	0,61
7.	PAKAO	1926	6.936	0,35
8.	PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	1926	6.798	0,35
9.	VELETOVCI	1928	13.664	0,70
10.	NA LATINSKOJ ČUPRIJI	1929	6.389	0,33
11.	ANIKINA VREMENA	1931	94.581	4,84
12.	MRAK NAD SARAJEVOM	1931	6.716	0,34
13.	NA LAĐI	1932	8.920	0,46
14.	ŠETNJA	1934	9.545	0,49
15.	RUĐANSKI BREGOVI	1935	9.623	0,49
16.	BAJRON U SINTRI	1935	6.192	0,32
17.	TRI DEČAKA	1935	13.350	0,68
18.	DECA	1935	10.325	0,53
19.	MILA I PRELAC	1936	29.487	1,51
20.	SVADBA	1936	28.095	1,44
21.	SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI	1936	16.936	0,87
22.	ŽEĐ	1936	15.393	0,79
23.	OLUJACI	1936	13.228	0,68
24.	NAPAST	1936	13.149	0,67

25.	TRUP	1937	18.150	0,93
26.	PORUČNIK MURAT	1938	34.186	1,75
27.	ČAŠA	1940	10.427	0,53
28.	U VODENICI	1941	7.841	0,40
29.	TAJ DAN	1946	9.667	0,49
30.	SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,40
31.	ZLOSTAVLJANJE	1946	44.001	2,25
32.	ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,39
33.	KNJIGA	1946	24.749	1,27
34.	SUSEDI	1946	23.392	1,20
35.	PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	1,14
36.	PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	3,40
37.	S LJUDIMA	1947	11.273	0,58
38.	RAZGOVOR	1948	8.996	0,46
39.	DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,44
40.	PREDAJA (RIGA OD FERE)	1948	6.186	0,32
41.	PRIČA O KMETU SIMANU	1948	42.374	2,17
42.	O STARIM I MLADIM PAMUKOVIĆIMA	1948	31.941	1,63
43.	ZMIJA	1948	19.002	0,97
44.	ZEKO	1948	166.506	8,51
45.	ĆILIM	1948	15.077	0,77
46.	SNOPIĆI	1948	11.306	0,58
47.	CRVEN CVET	1949	22.672	1,16
48.	SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,88
49.	PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,49
50.	ŠTRAJK U TKAONICI ĆILIMA	1950	9.036	0,46
51.	KOSA	1950	8.137	0,42
52.	BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,63
53.	PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,18
54.	AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,95
55.	ZNAKOVI	1951	17.334	0,89
56.	ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,64
57.	ELEKTROBIH	1952	8.082	0,41
58.	PRE NESREĆE	1952	7.512	0,38
59.	BUNA	1952	6.841	0,35
60.	NA OBALI	1952	35.577	1,82
61.	PROZOR	1953	7.954	0,41
62.	LICA	1953	6.058	0,31
63.	NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,72
64.	ASKA I VUK	1953	13.730	0,70

65.	IZLET	1953	12.546	0,64
66.	PROBA	1954	43.431	2,22
67.	ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,38
68.	REČI	1954	10.106	0,52
69.	EKSKURZIJA	1955	12.353	0,63
70.	NA STADIONU	1956	6.850	0,35
71.	IGRA	1956	5.967	0,31
72.	OSATIČANI	1958	56.214	2,87
73.	PANORAMA	1958	44.957	2,30
74.	U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,53
75.	NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,89
76.	LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,70
77.	LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,56
78.	PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,46
79.	PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,42
80.	RAZARANJA	1960	7.119	0,36
81.	ZIMI	1960	5.100	0,26
82.	SVEČANOST	1960	17.772	0,91
83.	ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,77
84.	KULA	1960	10.565	0,54
85.	PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,42
86.	DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,76
87.	NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,52
88.	DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,50
89.	KOD LEKARA	1964	12.506	0,64
90.	SUSRET	1965	7.103	0,36
91.	RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,46
92.	VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,53
93.	SARAČI	1967	7.801	0,40
94.	VEJAVICA	1968	7.251	0,37
95.	LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,31
96.	RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,42
97.	PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,39
98.	SLEPAC	1975	4.100	0,21
99.	BONVALPAŠA	1976	9.521	0,49
100.	PRIČA	1976	8.511	0,44
101.	LJUBAVI	1976	8.231	0,42
102.	KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,22

103. POBEDNIK	1976	4.028	0,21
104. CIRKUS	1976	20.372	1,04
105. ALIPAŠA	1976	19.782	1,01
106. JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,81
107. BARON	1976	14.199	0,73
108. GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,72
109. ZUJA	1976	13.767	0,70
110. ROBINJA	1976	13.758	0,70
111. ŽIVOTI	1976	10.137	0,52
112. NEMIR	1981	6.407	0,33
113. JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,40
		1,955.844	100,00

Periodi

Prilog 22. Pripotekstovi po ijekavko-ekavskim periodima

Period	God.	Broj znak.	%	Izgovor
Ijekavski period	1914–1924			
1. POPODNE	1914	4.525	0,20	ijekavica
2. DAN U RIMU	1920	9.901	0,43	ijekavica
3. KNEZ SA TUŽNIM OČIMA	1920	4.544	0,20	ijekavica
4. PUT ALIJE ĐERZELEZA	1920	32.536	1,42	ijekavica
5. ĆORKAN I ŠVABICA	1921	17.728	0,77	ijekavica
6. ZA LOGOROVANJA	1922	17.599	0,77	ijekavica
7. ŽENA OD SLONOVE KOSTI	1922	5.599	0,24	ekavica
8. LJUBAV U KASABI	1923	16.716	0,73	ijekavica
9. MUSTAFA MADŽAR	1923	22.981	1,00	ijekavica
10. U MUSAFIRHANI	1923	15.713	0,69	ijekavica
11. RZAVSKI BREGOVI	(1924)	16.746	0,72	ijekavica
12. NOĆ U ALHAMBRI	(1924)	12.808	0,56	ijekavica
13. U ZINDANU	(1924)	9.297	0,41	ijekavica
14. NA DRUGI DAN BOŽIĆA	(1924)	7.671	0,33	ekavica
Ijekavsko-ekavski period	1925–1930			
1. RAZGOVOR SA GOJOM	(1925)	28.494	1,24	ekavica
2. MOST NA ŽEPI	(1925)	11.933	0,52	ekavica
3. STVORENJE	(1925)	4.100	0,18	ekavica
4. SAN BEGA KARČIĆA	(1925)	3.804	0,17	ekavica
5. PAKAO	(1926)	6.936	0,30	ekavica

6. PRVI DAN U RADOSNOM GRADU	(1926)	6.798	0,30	ekavica
7. MARA MILOSNICA	(1926)	92.210	4, 02	ijekavica
8. ČUDO U OLOVU	(1926)	9.467	0,41	ijekavica
9. VELETOVCI	(1928)	13.664	0,60	ekavica
10. ISPOVIJED	(1928)	21.611	0,94	ijekavica
11. NA LATINSKOJ ČUPRIJI	(1929)	6.389	0,28	ekavica
12. KOD KAZANA	(1930)	21.165	0,92	ijekavica

Ekavski period**1931–1971****a) 1931–1941**

1. ANIKINA VREMENA	(1931)	94.581	4,13	ekavica
2. NA LAĐI	(1932)	8.920	0,39	ekavica
3. ŠETNJA	(1934)	9.545	0,42	ekavica
4. TRI DEČAKA	(1935)	13.350	0,58	ekavica
5. DECA	(1935)	10.325	0,45	ekavica
6. RUĐANSKI BREGOVI	(1935)	9.623	0,42	ekavica
7. BAJRON U SINTRI	(1935)	6.192	0,27	ekavica
8. MILA I PRELAC	(1936)	29.487	1,29	ekavica
9. SVADBA	(1936)	28.095	1,23	ekavica
10. SMRT U SINANOVOJ TEKLIJI	(1936)	16.936	0,74	ekavica
11. ŽEĐ	(1936)	15.393	0,67	ekavica
12. OLUJACI	(1936)	13.228	0,58	ekavica
13. NAPAST	(1936)	13.149	0,57	ekavica
14. TRUP	(1937)	18.150	0,79	ekavica
15. LICA	(1953)	6.058	0,26	ekavica
16. PORUČNIK MURAT	(1938)	34.186	1,49	ekavica
17. ČAŠA	(1940)	10.427	0,46	ekavica
18. U VODENICI	(1941)	7.841	0,34	ekavica

b) 1946–1959

1. KNJIGA	1946	24.749	1,08	ekavica
2. PISMO IZ 1920. GODINE	1946	22.327	0,97	ekavica
3. SAN I JAVA POD GRABIĆEM	1946	7.768	0,34	ekavica
4. SUSEDI	1946	23.392	1,02	ekavica
5. ŠALA U SAMSARINOM HANU	1946	27.281	1,19	ekavica
6. TAJ DAN	1946	9.667	0,42	ekavica
7. ZLOSTAVLJANJE	1946	44.001	1,92	ekavica
8. PRIČA O VEZIROVOM SLONU	1947	66.571	2,91	ekavica
9. S LJUDIMA	1947	11.273	0,49	ekavica
10. ČILIM	1948	15.077	0,66	ekavica
11. DEDIN DNEVNIK	1948	8.568	0,37	ekavica
12. O STARIM I MLADIM PAMUKOVI- ĆIMA	1948	31.941	1,39	ekavica
13. PREDAJA (RIGA OD FERE)	1948	6.186	0,27	ekavica
14. PRIČA O KMETU SIMANU	1948	42.374	1,85	ekavica

15. RAZGOVOR	1948	8.996	0,39	ekavica
16. SNOPIĆI	1948	11.306	0,49	ekavica
17. ZEKO	1948	166.506	7,27	ekavica
18. ZMIJA	1948	19.002	0,83	ekavica
19. CRVEN CVET	1949	22.672	0,99	ekavica
20. SLUČAJ STEVANA KARAJANA	1949	17.272	0,75	ekavica
21. BIFE „TITANIK“	1950	51.523	2,25	ekavica
22. KOSA	1950	8.137	0,36	ekavica
23. PORODIČNA SLIKA	1950	23.088	1,01	ekavica
24. PRVI SUSRETI	1950	9.678	0,42	ekavica
25. ŠTRAJK U TKAONICI ČILIMA	1950	9.036	0,39	ekavica
26. AUTOBIOGRAFIJA	1951	18.529	0,81	ekavica
27. ZATVORENA VRATA	1951	12.547	0,55	ekavica
28. ZNAKOVI	1951	17.334	0,76	ekavica
29. BUNA	1952	6.841	0,30	ekavica
30. ELEKTROBIH	1952	8.082	0,35	ekavica
31. NA OBALI	1952	35.577	1,55	ekavica
32. PRE NESREĆE	1952	7.512	0,33	ekavica
33. ASKA I VUK	1953	13.730	0,60	ekavica
34. IZLET	1953	12.546	0,55	ekavica
35. LICA	1953	6.058	0,26	ekavica
36. NEMIRNA GODINA	1953	53.246	2,32	ekavica
37. PROZOR	1953	7.954	0,35	ekavica
38. PROBA	1954	43.431	1,90	ekavica
39. REČI	1954	10.106	0,44	ekavica
40. ŽENA NA KAMENU	1954	27.037	1,18	ekavica
41. EKSKURZIJA	1955	12.353	0,54	ekavica
42. IGRA	1956	5.967	0,26	ekavica
43. NA STADIONU	1956	6.850	0,30	ekavica
44. OSATIČANI	1958	56.214	2,45	ekavica
45. PANORAMA	1958	44.957	1,96	ekavica
46. U ZAVADI SA SVETOM	1958	10.367	0,45	ekavica
47. LETOVANJE NA JUGU	1959	13.700	0,60	ekavica
48. LOV NA TETREBA	1959	10.877	0,47	ekavica
49. NA DRŽAVNOM IMANJU	1959	17.367	0,76	ekavica
c) 1960–1975				
1. ĐORĐE ĐORĐEVIĆ	1960	15.004	0,65	ekavica
2. KULA	1960	10.565	0,46	ekavica
3. PRAZNIČNO JUTRO	1960	8.951	0,39	ekavica
4. PRIČA O SOLI	1960	8.156	0,36	ekavica
5. RAZARANJA	1960	7.119	0,31	ekavica
6. SVEČANOST	1960	17.772	0,78	ekavica
7. ZIMI	1960	5.100	0,22	ekavica

8. PREDVEČERNJI ČAS	1961	8.163	0,36	ekavica
9. DO DANA DANAŠNJEG [JELENA ŽENA KOJE NEMA]	1962	14.849	0,65	ekavica
10. NA PUTOVANJU	1962	10.248	0,45	ekavica
11. DVA ZAPISA BOSANSKOG PISARA DRAŽESLAVA	1963	9.810	0,43	ekavica
12. KOD LEKARA	1964	12.506	0,55	ekavica
13. SUSRET	1965	7.103	0,31	ekavica
14. RAZGOVOR PRED VEČE	1966	9.086	0,40	ekavica
15. VELIKI RASPUST	1966	10.419	0,45	ekavica
16. SARAČI	1967	7.801	0,34	ekavica
17. VEJAVICA	1968	7.251	0,32	ekavica
18. LEGENDA O POBUNI	1968/69	6.003	0,26	ekavica
19. PEKUŠIĆI	1971	7.644	0,33	ekavica
20. RANJENIK U SELU	1971	8.301	0,36	ekavica
21. BARON	1975	14.199	0,62	ekavica
22. SLEPAC	1975	4.100	0,18	ekavica
Posthumna izdanja	1976–2011			
1. ALIPAŠA	1976	19.782	0,86	ekavica
2. BONVALPAŠA	1976	9.521	0,42	ekavica
3. CIRKUS	1976	20.372	0,89	ekavica
4. GEOMETAR I JULKA	1976	14.004	0,61	ekavica
5. JAKOV, DRUG IZ DETINJSTVA	1976	15.858	0,69	ekavica
6. KUĆA NA OSAMI [UVOD]	1976	4.369	0,19	ekavica
7. LJUBAVI	1976	8.231	0,36	ekavica
8. POBEDNIK	1976	4.028	0,18	ekavica
9. PRIČA	1976	8.511	0,37	ekavica
10. ROBINJA	1976	13.758	0,60	ekavica
11. NEMIR	1981	6.407	0,28	ekavica
12. SJEME IZ KALIFORNIJE	2002	9.964	0,43	ijekavica
13. JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,34	ekavica
14. NEMIR	1981	6.407	0,28	ekavica
15. JEDAN DAN U SARAJEVU KRAJEM JULA 1878. GODINE [JULSKI DAN, 1928]	2011	7.844	0,34	ekavica

Prilog 23. Broj izdanja pripotekstova po godinama

God.	Broj prip.	%			
			1967	1	0,77
			1965	1	0,77
1976	13	10,00	1964	1	0,77
1948	9	6,92	1963	1	0,77
1960	7	5,38	1961	1	0,77
1946	7	5,38	1955	1	0,77
1936	6	4,62	1941	1	0,77
1953	5	3,85	1940	1	0,77
1950	5	3,85	1938	1	0,77
1952	4	3,08	1937	1	0,77
1935	4	3,08	1934	1	0,77
1926	4	3,08	1932	1	0,77
1925	4	3,08	1930	1	0,77
1924	4	3,08	1929	1	0,77
1959	3	2,31	1921	1	0,77
1958	3	2,31	1914	1	0,77
1954	3	2,31		130	100,00
1951	3	2,31			
1923	3	2,31			
1920	3	2,31			
1971	2	1,54			
1966	2	1,54			
1962	2	1,54			
1956	2	1,54			
1949	2	1,54			
1947	2	1,54			
1931	2	1,54			
1928	2	1,54			
1922	2	1,54			
1968/69	1	0,77			
2011	1	0,77			
2002	1	0,77			
1981	1	0,77			
1975	1	0,77			
1968	1	0,77			

Oznake

Znak ♦ razdvaja kontekstualno nepovezane primjere u obliku dviju ili više rečenica.

Znak □ ukazuje na to da su citirani kontaktni pasusi (koji su u originalu locirani u posebne redove) spojeni i stavljani u isti red (pretvoreni u jedan pasus).

Kapitalnim slovima obilježavaju se pripovjedni tekstovi (npr. ŽENA NA KAMENU), kapitalno-masnim slovima zbirke pripovjednih tekstova (recimo **PRIPOVETKE II**), a masnim fragmenti uključeni u romanoide (npr. **Zanos i stradanje Tome**).

Izvori

Gralis-Korpus-www: Andrićev Gralis-Korpus. In: http://www.gewi.uni-graz.at/gralis/korpusarium/gralis_korpus.html. 15.7.2022.

Andrić 1924^a: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. [I]. Beograd: Srpska književna zadruga. [Srpska književna zadruga. Kolo 27, knj. 179]. 117 s.

Andrić 1924^b: Andrić, Ivo. ISKUŠENJE U ČELJI BROJ 38. [Pripovetka]. In: *Jugoslavenska njiva*. Zagreb. God. 8, knj. I, sv. 8. S. 293–296.

Andrić 1926: Andrić, Ivo. 1914. PRVI DAN U SPLITSKOJ TAMNICI. PRE DESET GODINA. In: *Pobeda*. Split. God. 6, br. 15; 10. mart. S. 3.

Andrić 1931^a: Andrić, Ivo. ZANOS I STRADANJE TOME GALUSA. (Odlomak iz pripovetke KAVALJERI SV. DUHA). In: *Srpski književni glasnik*. Beograd, n. s. Knj. 38, br. 1. S. 1–8.

Andrić 1931^b: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. [II]. Beograd: Srpska književna zadruga; 341 s. [Savremenik – Srpske književne zadruge, kolo I, knj. 1].

Andrić 1934: Andrić, Ivo. JELENA, ŽENA KOJE NEMA. (GALUSOV ZAPIS). In: *Srpski književni glasnik*. Beograd, n. s., knj. 47, br. 5. S. 305–310. [Odlomak iz pripovijetke, kasnije štampan pod naslovom OD SAMOG POČETKA].

Andrić 1936: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. [III]. Beograd: Srpska književna zadruga. 122 s. [Srpska književna zadruga, kolo 39, knj. 262].

Andrić 1945: Andrić, Ivo. *Izabrane pripovetke*. Sarajevo: Svjetlost. 133 s.

Andrić 1947^a: Andrić, Ivo. SAN. [Pripovetka]. In: *Republika*. Zagreb. God. 3, br. 4. S. 209–213.

Andrić 1947^b: Andrić, Ivo. *Most na Žepi. Pripovetke*. Beograd: Prosveta. 60 s. [Mala biblioteka, sv. 1].

- Andrić 1947^c: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. Zagreb: Matica hrvatska. 253 s. [Matica hrvatska, Redovita izdanja 1].
- Andrić 1948: Andrić, Ivo. *Nove pripovetke*. Beograd: Kultura. 246 s. [Savremena književnost južnih Slovena, 8].
- Andrić 1950: Andrić, Ivo. SLIKANJE. In: *Republika*. Zagreb. God. 6, knj. 1, br. 1. S. 29–35. U romanu: *To što se zove slikar*.
- Andrić 1951: Andrić, Ivo. *Izabrane pripovetke*. [Pogovor] „Beleška o piscu“ D[ušan P[uhalo]. Beograd: Novo pokolenje. 517 s. [Jugoslovenski pisci].
- Andrić 1951: Andrić, Ivo. LETO (Odlomak). In: *Borba*. Beograd. God. 16, br. 202, 26. avgust. S. 6.
- Andrić 1952^a: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI. [Pripovetka]. In: *Borba*. Beograd. God. 17, br. 104, 1, 2. i 3. maj. S. 9.
- Andrić 1952^b: Andrić, Ivo. PRE NESREĆE. [Odlomak iz pripovetke]. In: *Radio Zagreb*. Zagreb. God. 8, br. 27. S. 6.
- Andrić 1952^c: Andrić, Ivo. Sunce. (Fragment). In: *Politika*. Beograd. God. 49, br. 14063; 1. i 2. januar. S. 5.
- Andrić 1952^d: Andrić, Ivo. *Priča o vezirovom slonu*. [Pripovetke]. Pogovor „Beleška o piscu“ M[ilivoje] R[istić]. Beograd: Narodna knjiga. 109 s. [Savremeni pisci, 2].
- Andrić 1952^e: Andrić, Ivo. *Pod grabićem*. (*Pripovetke o životu bosanskog sela*). Sarajevo: Seljačka knjiga. 92 s. [Selo u književnosti, 12].
- Andrić 1953: Andrić, Ivo. KOD SJENOVITOG HANA (Odlomak). In: *Narodna armija*. Beograd, god. 8, br. 719, 30. april, s. 8.
- Andrić 1954: Andrić, Ivo. *Odabrane pripovetke*. Knj. 1, 2. Priredio za štampu Božidar Kovačević. Beograd: Srpska književna zadruga. [Srpska književna zadruga, kolo 48, knj. 326–327, 328–329].
- Andrić 1956^a: Andrić, Ivo. NA LANCU. In: *Politika*. Beograd. God. 53, br. 15437, 1, 2. i 3. maj, s. 8.
- Andrić 1956^b: Andrić, Ivo. *Odabrane pripovetke*. [Predgovor] „Ivo Andrić“ Velibor Gligorić. Novi Sad: Matica srpska. 225 s. [Naši pisci].
- Andrić 1957^a: Andrić, Ivo. MURTAD-TABOR (odlomak). In: *NIN*. God. 7, br. 361, 29. novembar, s. 8. [U romanu: *Vojska*.]
- Andrić 1957^b: Andrić, Ivo. VETAR (Odlomak). In: *Politika*. Beograd. God. 54, br. 15677, 1, 2. i 3. januar. S. 11.
- Andrić 1957²: Andrić, Ivo. *Priča o kmetu Simanu*. Priredio [i predgovor] „Ivo Andrić“ Miroslav Šicel. Ilustrovao Hajrudin Kujundžić. Zagreb: Školska knjiga. 76 s.
- Andrić 1958^a: Andrić, Ivo. In: ČASOVI CRTANJA (Odlomak). In: *Borba*. Beograd. God. 13, br. 161, 22. juni. S. 10. [U romanu: *Saida i Karas*.]
- Andrić 1958^b: Andrić, Ivo. LAŽ. In: *Borba*. Beograd. God. 23, br. 299; 29, 30. novembar i 1. decembar. S. 12–13.

- Andrić 1958^a: Andrić, Ivo. *Izabrana dela*. Knj. I–IV. Sarajevo – Beograd: Svjetlost – Prosveta. Knj. I: Pripovetke. Izbor. [Predgovor] „Književni lik Ive Andrića“ Milan Bogdanović. 424 s.
- Andrić 1958^b: Andrić, Ivo. *Panorama. Pripovetke 1918–1958*. [Predgovor] „Realizam Iva Andrića“ Risto Tošović. Beograd: Prosveta. 349 s. Brazde. [Biblioteka savremenih jugoslovenskih pisaca, kolo III knj. 18].
- Andrić 1959: Andrić, Ivo. *Izbor*. Priredio [i predgovor] „Ivo Andrić – Život i vreme“ Petar Džadžić. Sarajevo: Svjetlost. 126 s. [Školska biblioteka, 20].
- Andrić 1960^a: Andrić, Ivo. U ČELJI BROJ 115. [Pripovetka]. In: *Život*. Sarajevo. God. 9, br. 3. S. 131–144.
- Andrić 1960^b: Andrić, Ivo. U VEČERNJIM ČASOVIMA (Odlomak). In: *Republika*. Zagreb. God. 16, br. 4, s. 1–3.
- Andrić 1960^c: Andrić, Ivo. *Lica*. [Pripovetke]. Zagreb, Mladost. 168 s. [Suvremeni pisci].
- Andrić 1960^d: Andrić, Ivo. *Priča o kmetu Simanu*. [Pripovetke]. Priredio [i predgovor] „Ivo Andrić“ Voja Carić. Sarajevo: Svjetlost. 113 s. [Školska lektira, 11].
- Andrić 1960^e: Andrić, Ivo. *Priča o vezirovom slonu i druge pripovetke*. Izbor izvršio Erih Koš. „Beleška o piscu“ Velibor Gligorić. Beograd: Rad. 171 s. [Reč i misao, kolo II, 32].
- Andrić 1961: Andrić, Ivo. In: SVATOV (Odlomak). In: *Politika*. Beograd. God. 58, br. 16979, 1, 2. i 3. januar. S. 7. Takođe: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda: 1976. U romanu: *Kostake Nenišanu*.
- Andrić 1961^a: Andrić, Ivo. JELENA. [Pripovetka]. In: *Danas*. Beograd. God. I, br. 13, 8. novembar. S. 7.
- Andrić 1961^b: Andrić, Ivo. *Zapisi o Goji*. Predgovor Oto Bihalji-Merin. Novi Sad: Matica srpska. 75 s. [Mozaik, 21].
- Andrić 1961^c: Andrić, Ivo. *Pripovetke. Izbor*. I–II. Beograd: Prosveta. I: [Predgovor] „Pripovetke Iva Andrića“ Petar Džadžić. 226 s.
- Andrić 1962: Andrić, Ivo. *Žena na kamenu*. Pripovetke. Priredio [i predgovor] „Pripovetke Iva Andrića“ Muharem Pervić. Beograd: Nolit. 380 s. [Biblioteka Zenit, 4].
- Andrić 1963^a: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. (a) Knj. 1–10. Priredili: Petar Džadžić, Muharem Pervić. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije. [Pripovjetke knj. 8, 9, 10].
- Andrić 1963^b: Andrić, Ivo. *Ljubav u kasabi*. [Pripovetke]. Predgovor Dragan Jeremić. Beograd: Branko Đonović. 344 s. [Knjiga za svakoga. Omiljeni pisci, 46].

- Andrić 1963^c: Andrić, Ivo. *PRIČA O KMETU SIMANU i druge pripovetke*. Priredila za štampu Dragica Stojanov. Beograd: Prosveta. 158 s. [Biblioteka Prosveta, kolo 4, 88].
- Andrić 1963^d: Andrić, Ivo. POSLE (Odlomak). In: *Politika*. Beograd. God. 60, br. 17686, 1. i 2. januar. S. 4.
- Andrić 1965^a: Andrić, Ivo. *Ivo Andrić. I, II*. Novi Sad – Beograd: Matica srpska – Srpska književna zadruga. [Srpska književnost u sto knjiga, kolo 16, knj. 77 i 78]. I: Pripovetke. Predgovor „Poetika Iva Andrića“, izbor i redakcija Dragan M. Jeremić. 347 s.
- Andrić 1965^b: Andrić, Ivo. *MUSTAFA MADŽAR i druge priče*. Sarajevo: Svjetlost. 224 s. [Biblioteka džepna knjiga, 341].
- Andrić 1966^a: Andrić, Ivo. JELENA, ŽENA KOJE NEMA. [Pripovetka]. In: Kušan, Ivan; Novak, Slobodan; Prica, Čedo (ur.). *Dvadeset godina jugoslavenske proze, 1946–1966*. Knj. I. Zagreb: Naprijed. S. 23–44.
- Andrić 1966^b: Andrić, Ivo. *Ljubav u kasabi*. Pripovetke. Predgovor Dragan M. Jeremić. Beograd: Nolit. 297 s. [Popularna biblioteka].
- Andrić 1966^c: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. Izbor i pogovor Boško Novaković. Beograd: Mlado pokolenje. 125 s. [Lektira za 7. razred osnovne škole].
- Andrić 1966^d: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. Izbor i pogovor Boško Novaković. Beograd: Mlado pokolenje. 145 s.
- Andrić 1967^a: Andrić, Ivo. *ANIKINA VREMENA. Pripovetke*. Izbor Meša Selimović. Sarajevo – Beograd: Svjetlost – Prosveta. 313 s. [Popularna biblioteka].
- Andrić 1967^b: Andrić, Ivo. *MOST NA ŽEPI. Pripovetke*. Izbor Meša Selimović. Sarajevo – Beograd: Svjetlost – Prosveta. 346 s. [Popularna biblioteka].
- Andrić 1967^c: Andrić, Ivo. *Priče iz detinjstva*. „Umjesto predgovora“ Gustav Krklec. Ilustrovao Vilko Gliha Selan. Zagreb: Naša djeca – Prosvjeta. 32 s.
- Andrić 1967^d: Andrić, Ivo. VINO ZVANO ŽILAVKA. In: *Narodna armija*. Beograd. God. 23, br. 1477, 24. novembar, s. 13.
- Andrić 1968^a: Andrić, Ivo. *ASKA I VUK. Pripovetke*. Izbor i predgovor Petar Džadžić. Beograd: Prosveta. 192 s. [Biblioteka Prosveta, 118].
- Andrić 1968^b: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. Zagreb: Mladost. 156 s. [Biblioteka Jelen].
- Andrić 1970: Andrić, Ivo. *KULA i druge pripovetke*. Izbor i redakcija Juraj Marek. Sarajevo: Veselin Masleša. 101 s. [Lastavica].
- Andrić 1972: Andrić, Ivo. *MOST NA ŽEPI. Pripovetke*. „Andrićeva pripovetka“ Jovan Hristić. Beograd: Nolit. 293 s. [Izdato povodom osamdesetogodišnjice rođenja Iva Andrića].
- Andrić 1974: Andrić, Ivo. *Goja*. Opremila Nađa Furlan. Beograd – Ljubljana – Zagreb: Prosveta – Državna založba Slovenije – Mladost. 63 s.
- Andrić 1975: Andrić, Ivo. *Na kamenu, u Počitelju*. Likovno obogaćenje Zuko Džumhur. Bibliofilsko izdanje. Mostar: Prva književna komuna. 80 s. [Mala biblioteka alfa, 11].

- Andrić 1976^a: Andrić, Ivo. *Sabrana dela* Ive Andrića. Knj. 1–16. Priredili: Radovan Vučković, Muharem Pervić, Vera Stojić, Petar Džadžić. Beograd: Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skopje: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Misl. [Pripovijetke knj. 5, 5, 7, 8, 9, 10, 15].
- Andrić 1976^b: Andrić, Ivo. *Kuća na osami*. Pogovor Milan Đoković. „Ivo Andrić i Srpska književna zadruga“ Milorad Đurić. Beograd: Srpska književna zadruga. 189 s. [Srpska književna zadruga, kolo 69, knj. 461].
- Andrić 1977^a: Andrić, Ivo. *Jelena, žena koje nema*. Izbor [i pogovor] „Andrićeve tragični nemiri za Jelenom“ Vuk Milatović. Beograd: Rad. 63 s. [Reč i misao, kolo 13, 302].
- Andrić 1977^b: Andrić, Ivo. *Mostovi. Izbor pripovijedaka*. Priredio Branko Popović. Titograd: Republički zavod za unapređenje školstva. 139 s. [Školska lekgira za 7. razred osnovne škole].
- Andrić 1978^a: Andrić, Ivo. *Pripovetke*. Oprema knjige Branko Vujanović. Zagreb: Mladost. 156 s. [Zlatno slovo].
- Andrić 1978^b: Andrić, Ivo. *PROZOR. Pripovetke*. Beograd: Prosveta – Beogradski izdavačko-grafički zavod. 157 s. [Zlatna knjiga. Velika ilustrovanja serija, kolo 4, sv. 17].
- Andrić 1981: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knj. 1–17. Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadžić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Misl – Pobjeda.
- Andrić 1981^a: Andrić, Ivo. AUDIENCIJA. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knjiga 15: *Omerpaša Latas*. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Misl – Pobjeda. C. 80–98.
- Andrić 1981^b: Andrić, Ivo. FEBRUAR MESEC U SARAJEVU. In: Andrić 1981^b: Andrić, Ivo. *OMERPAŠA LATAS – Sabrana dela*, knj. 15: Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadžić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd, Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Misl – Pobjeda. S. 297–307.
- Andrić 1981^c: Andrić, Ivo. ISTORIJA SAIDA-HANUME. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knjiga 15: *Omerpaša Latas*. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Misl – Pobjeda. 179–201.
- Andrić 1981^d: Andrić, Ivo. MUHSIN-EFENDIJA I NIKOLA. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knjiga 15: *Omerpaša Latas*. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Misl – Pobjeda. S. 260–274.
- Andrić 1981^e: Andrić, Ivo. ODLAZAK. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knjiga 15: *Omerpaša Latas*. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje –

- Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. S. 308–310.
- Andrić 1981^a: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Knj. 17. Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadžić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd – Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. 425 s.
- Andrić 1981^b: Andrić, Ivo. OMERPAŠA LATAS. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*, knj. 15: Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadžić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd, Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. 339 s.
- Andrić 1981ⁱ: Andrić, Ivo. *Sveske*. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*, knj. 17. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadžić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd, Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. 427 s.
- Andrić 1985: Andrić, Ivo. DODIR SA ZLOM: Iz neobjavljenog romana NA SUNČANOJ STRANI. In: *Književne novine*. Beograd. God. 36, br. 679/680, 1. juni. S. 1.
- Andrić 1991: Andrić, Ivo. *Jevrejske priče*. Beograd: Narodna knjiga. 132 s.
- Andrić 1994: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI. Novi Sad: Matica srpska. 203 s.
- Andrić 1994^a: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI: rekonstrukcija romana. Priredila Žaneta Đukić Perišić. Novi Sad: Matica srpska. 203 s.
- Andrić 1994^b: Andrić, Ivo. POSTRUŽNIKOVO CARSTVO (SUNCE). In: Andrić 1994: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI: rekonstrukcija romana. Priredila Žaneta Đukić Perišić. Novi Sad: Matica srpska. S. 53–109.
- Andrić 1994^c: Andrić, Ivo. PROKLETA ISTORIJA. In: Andrić 1994: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI: rekonstrukcija romana. Priredila Žaneta Đukić Perišić. Novi Sad: Matica srpska. S. 146–204.
- Andrić 1996^e: Andrić, Ivo. *Bosanske priče*. Beograd: BMG. 217 s.
- Andrić 1999: Andrić, Ivo. *Jevrejske priče*. Beograd: Verzal press. 125 s.
- Andrić 2007: Andrić, Ivo. *Nemir od vijeka*. Izbor i predgovor Krešimir Nemec. Zagreb: Mozaik knjiga. 688 s.
- Andrić 2007^b: Andrić, Ivo. *EX PONTO. NEMIRI. Novele*. Priredio Dubravko Horvatić. Zagreb: Mosta. 257 s.
- Andrić 2008: Andrić, Ivo. *Sabrane pripovetke*: Priređivanje i pogovor Žaneta Đukić-Perišić. Beograd: Zavod za udžbenike. 656 s.
- Andrić 2010^a: Andrić, Ivo. *Beogradske priče*. Beograd: Laguna. 240 s.
- Andrić 2010^b: Andrić, Ivo. *Fratarske priče*. Beograd: Dereta. 161 s.
- Andrić 2010^c: Andrić, Ivo. *Ljubav u kasabi i druge višegradske priče*. Beograd: Čigoja štampa. 388 s.

- Andrić 2010^d: Andrić, Ivo. *Priče o osobenjacija i malim ljudima*. Beograd: Laguna. 224 s.
- Andrić 2011: Andrić, Ivo. *Sabrana dela u 20 tomova*. Beograd – Podgorica: Nova knjiga – Štampar Makarije.
- Andrić 2011^a: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*. Tom 8. Redakcijski odbor Emir Kusturica, Dragan Dragojlović, Aleksandar Jerkov, Radomir Uljarević, Zoran Lutovac, Predrag Uljarević. Urednik Radomir Uljarević. Beograd – Podgorica: Štampar Makarije – Nova knjiga. 173 s.
- Andrić 2011^b: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI (rekonstrukcija romana). Beograd: Beograd – Podgorica: Štampar Makarije – Nova knjiga. 171 s.
- Andrić 2011^b: Andrić, Ivo. OMERPAŠA LATAS. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela u 20 tomova*, tom 13. Beograd – Podgorica: Nova knjiga – Štampar Makarije. 304 s.
- Andrić 2011^c: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI (rekonstrukcija romana). Podgorica: Oktoih. 169 s.
- Andrić 2011^d: Andrić, Ivo. *Priče o gradovima*. Beograd: Dereta. 189 s.
- Andrić 2011^e: Andrić, Ivo. *Priče o selu*. Beograd: Laguna. 240 s.
- Andrić 2011^f: Andrić, Ivo. *Sarajevske priče*. Beograd: Laguna. 383 s.
- Andrić 2012^a: Andrić, Ivo. *Novele o mutnim vremenima*. Beograd: Laguna. 354 s.
- Andrić 2012^b: Andrić, Ivo. *Susret: Najkraće priče i zapisi*. Beograd: Laguna. 227 s.
- Andrić 2012^c: Andrić, Ivo. *Ženske priče*. Beograd: Dereta. 183 s.
- Andrić 2012^{d3}: Andrić, Ivo. *Priče o moru*. Beograd: Laguna. 162 s.
- Andrić 2013: Andrić, Ivo. *Turske priče*. Sarajevo: Buybook. 201 s.
- Andrić 2014/6: Andrić, Ivo. *PRIČA O VEZIROVOM SLONU I druge novele*: Izabrao i pogovorom propratio Krešimir Nemec. Zagreb: Školska knjiga. 551 s. [Djela Ive Andrića. Svezak 6].
- Andrić 2014/7: Andrić, Ivo. *KUĆA NA OSAMI i druge novele*: Pogovor Krešimir Nemec: Pravo na priču (275–300). Zagreb: Školska knjiga. 367 s. [Djela Ive Andrića. Svezak 7].
- Andrić 2015: Andrić, Ivo. *Bune i nemiri*. Autor izbora Zadužbina Ive Andrića. Beograd: Službeni glasnik. 231 s.
- Andrić 2017: Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI. Novi Sad: Akademska knjiga. 170 s.
- Andrić 1989: Андрич, Иво. *ЛЕТУВАНЕ НА ЮГ*. Съставителство и послеслов „Балканецът и морето, или ненаписаният морски роман на Иво Андрич“ Светлозар Игов. Варна: „Георги Бакалов“. 275 с. [Библиотека „Океан“]

Literatura

- Ahmetagić 2010: Ahmetagić, Jasmina. Paradoks zlostavljanja: žena kao trofej (Ivo Andrić: ZLOSTAVLJANJE). In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 29, br. 27. S. 269–285.

- Ahmetagić 2011: Ahmetagić, Jasmina. Projektivna identifikacija Mustafe Mađžara. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 30, br. 28. S. 275–290.
- Ahmetagić 2012: Ahmetagić, Jasmina. Banalnost zla u priči BIFE TITANIK Ive Andrića. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 31, br. 29. S. 244–259.
- Aleksić 2018: Aleksić, Milan. Andrićeva prva zbirka – odabir i kompozicija. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 367–381.
- Bandić 1963: Bandić, Miloš I. *Ivo Andrić: zagonetka vedrine*. Novi Sad: Matica srpska. 411 s.
- Barac 1981 [1925]: Pripovetke Ive Andrića. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 59–61.
- Bašić 2011: Bašić, Ante. *Andrićevo svetlo iznad puta: Poetika Ive Andrića iz aspekta Jungove analitičke psihologije, s posebnim osvrtom na pripovijetku JELENA, ŽENA KOJE NEMA*. Beograd: Službeni glasnik. 161 s.
- Begić 1981 [1962]: Begić, Midhat. Pokušaj o genezi Andrićeva oblika. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 261–273.
- Beleška 1981: Beleške o ovom izdanju. In: Andrić, Ivo. *Sabrana dela*, knj. 15: OMERPAŠA LATAS. Dop. izd. Urednik Vuk Krnjević. Priredili: Vera Stojić, Petar Džadić, Muharem Pervić, Radovan Vučković. Beograd, Zagreb – Sarajevo – Ljubljana – Skoplje – Titograd: Prosveta – Mladost – Svjetlost – Državna založba Slovenije – Mislja – Pobjeda. S. 321–330.
- Blagojević 2018: Blagojević, Marija. Rukopisna građa pripovedaka Ive Andrića – rekonstrukcija NOVIH PRIPOVEDAKA. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 383–397.
- Bogdanović 1981 [1920]: Bogdanović, Milan. PUT ALIJE ĐERZELEZA. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 43–48.
- Bogdanović 1981 [1931]: Bogdanović, Milan. Pripovetke Ive Andrića. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 62–69.
- Bogner 1981: Bogner, Ivo. Sukob sna i jave u Andrićevoj PRIPOVIJESTI PUT ALIJE ĐERZELEZA. In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980*. Beograd: Zadružbina Ive Andrića. S. 373–387.

- Boškov 1999 [1949]: Boškov, Živojin. Jedna zbirka novih pripovedaka. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 126–143.
- Brajović 2006: Brajović, Tihomir. Moć fikcije, fikcija moći: PRIČA O VEZIROVOM SLONU. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 25, br. 23. S. 241–274.
- Brajović 2011: Brajović, Tihomir. *Fikcija i moć: o subverzivnoj imaginaciji Ive Andrića*. Beograd: Arhipelag. 251 s.
- Brajović 2015^a: Brajović, Tihomir. *Groznica i podvig: Ogledi o erotskoj imaginaciji u književnom delu Ive Andrića*. Beograd: Geopoetika. S. 267–279.
- Brajović 2015^b: Brajović, Tihomir. Između ponora i uzleta: dva lica erotizma u Andrićevoj priči BAJRON U SINTRI. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 34, br. 32. S. 158–190.
- Delić 2018: Andrićevi prstenovi (Za poetiku kompozicije Andrićevih romana). In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 441–452.
- Denić-Grabić 2012: Denić-Grabić, Alma. JELENA, ŽENA KOJE NEMA ili odsutni govor. In: Lešić, Zdenko; Duraković, Ferida (ur.). *Ivo Andrić – 50 godina kasnije: Međunarodni naučni skup*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja. Knj. 142. Odjeljenje humanistički nauka, knj. 41. S. 73–79.
- Dimitrijević 2012: Dimitrijević, Maja M. Jedna te ista beskrajna priča. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 31, br. 29. S. 260–281.
- Džadžić 1962: Džadžić, Petar (priredio). *Kritičari o Andriću*. Beograd: Nolit. 253 s.
- Džadžić 1981 [1972]: Džadžić, Petar. Predeli duhovne svetlosti. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u sujetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 289–297.
- Džadžić 1999 [1960]: Džadžić, Petar. Ivo Andrić: LICA. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 221–224.
- Đorđević-Mironja 2010: Đorđević-Mironja, Biljana. Andrićeve pripovetke o brakovima. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 29, br. 27. S. 171–237.
- Đorđić 2010: Đorđić, Stojan. Andrićev ZEKO. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 29, br. 27. S. 239–268.
- Đukić Perišić 2007. Đukić Perišić, Žaneta. Mag srpske pripovetke: Jedan pogled na Andrićev pripovedački opus. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 26, br. 24. S. 154–175.

- Đukić Perišić 2012: Đukić Perišić, Žaneta. Kuzmanović, Rajko (gl. ur.). *Andrić između Istoka i Zapada*. Banja Luka: Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske. Naučni skupovi, knj. XXII, Odjeljenje književnosti i umjetnosti, knj. 12. S. 219–243.
- Đukić Perišić 2017: Đukić Perišić, Žaneta. *Kavaljer Svetog duha: o jednom nedovršenom romanu Ive Andrića*. Novi Sad: Akademska knjiga. 208 s.
- Đukić Perišić 2018: Đukić Perišić, Žaneta. Samoubistvo u Andrićevom delu. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 427–440.
- Đurić 1962^a: Đurić, Vojislav (gl. i odg. ur.). *Ivo Andrić*. Beograd: Institut za teoriju književnosti i umetnosti. Knj. 1. 343 s. [Posebna izdanja]
- Đurić 1962^b: Đurić, Vojislav. Najnovija Andrićeva proza. In: Đurić, Vojislav. *Ivo Andrić*. Beograd: Institut za teoriju književnosti i umetnosti. S. 131–149.
- Đurić 1999 [1962]: Đurić, Vojislav. Najnovija Andrićeva proza. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 225–253.
- Đuvić 2005: Đuvić, Mevlida. Otjelovljenje priče: tijelo u Andrićevoj pripovijesti. In: *Bosna franciscana*: časopis franjevačke teologije. Sarajevo. God. 3, br. 23. S. 76–89.
- Ekman 1997: Ekman, Tomas. Pripovetke Ive Andrića u kontekstu južnoslovenske prozne tradicije. Prevela s engleskog Zdenka Petković. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 16, br. 13. S. 90–104.
- Gajić 2017: Gajić, Radovan. Smelost i potčinjavanje ili o snopu svetlosti. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 36, br. 24. S. 319–330.
- Gligorić 1999 [1951]: Gligorić, Velibor. Izabrane pripovetke Ive Andrića. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 144–150.
- Glušćević 1994: Glušćević, Zoran. Andrić i Goja. In: Šutić, Miroslav (ur.). *Andrić u svetlu estetike*. Beograd: Svetovi – Zadužbina Iva Andrića – Institut za književnost i umetnost. S. 118–132.
- Gorup 2015: Gorup, J. Radmila. Granice i premošćavanje: prevazilaženje podvojenog identiteta u prozi Ive Andrića. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 34, br. 32. S. 107–127.
- Grbić 2018: Grbić, Dragana. Pripovetke Ive Andrića u SRPSKOM KNJIŽEVNOM GLASNIKU. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 345–365.
- Grčević 1981: Grčević, Franjo. Unutarnja Andrićeva poetika (Na primjeru pripovijesti PUT ALIJE ĐERZELEZA). In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa*

- međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. S. 331–358.
- Gudelj 2014: *Gudelj, Đuro N. Hercegovačke priče Iva Andrića: istorija i kultura*. Doktorska distertacija. Beograd: Filološki fakultet. 367 s.
- Hodel 2011: Hodel, Robert. *Andrić i Selimović: forme aktuelnosti*. Sarajevo: Dobra knjiga. 211 s.
- Igov 1982: Игов, Светлозар. *Неговършеният роман на Иво Андрич*. In: Андрич, И. ОМЕР ПАША ЛАТАС. София: Отечествен фронт, с. 5–14 [Предговор]. Takođe: Андрич, И. ОМЕР ПАША ЛАТАС. София: Панорама, 2012. С. 5–7.
- Igov 2012: Игов, Светлозар. *Иво Андрич: исторически ѝесимизъм и трансцендентални блянове*. София: Хермес. 207 с.
- Igov 2018: Igov, Svetlozar. *Dva „romana“ Tome Galusa*. Referat na 11. Andrićevom simpozijumu u Herceg-Novom 11. oktobra 2018. In: <http://www-gewi.uni-graz.at/gralis/projektarium/Andric/Symposium11.html>. 11. 5. 2019. [Radna verzija referata predložena za zbornik ANDRIĆEVA SUNČANA STRANA, 2019]
- Jaćimović 2018: Jaćimović, Slađana. Pišćeva modernost i kritičara horizont očekivanja – zbirka LICA Ive Andrića. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 129–140.
- Jelušić 1994: Jelušić, Siniša. Andrićev RAGOVOR SA GOJOM. In: Šutić, Miroslav (ur.). *Andrić u svetlu estetike*. Beograd: Svetovi – Zadužbina Iva Andrića – Institut za književnost i umetnost. S. 141–147.
- Jeremić 1981 [1961]: Jeremić, Dragan. Traganje za harmonijom. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 233–260.
- Jeremić 1999 [1962]: Jeremić, Dragan M. Andrić i Goja. In: Radovan (priređio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 254–260.
- Jevtić 2013: Jevtić, Miroljub S. *Islamska vizija sveta kod Ive Andrića*. Beograd: Centar za proučavanje religije i versku toleranciju. 202 s.
- Jovanović 2018: Jovanović, Natalija P. Žena kao junakinja samooslobodjenja (pripovetka ZLOSTAVLJANJE Ive Andrića). In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 413–426.
- Kapon 2015: Kapon, Alen. Slika žene u beogradskim pričama Ive Andrića. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 34, br. 32. S. 128–142.
- Kecojević 2018: KUĆA NA OSAMI kao pripovedni ciklus.). In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 313–330.

- Kostić 2006: Kostić, Dragan. Svet apsurd: ANIKINA VREMENA Ive Andrića. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 15, br. 23. S. 275–298.
- Kostić 2015: Prvi kao poslednji: Mustafa Madžar. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 30, br. 28. S. 191–214.
- Kostić 2017: Kostić, Dragomir. Kad se paša inati, ili devojka i zver (ZA LOGOROVANJA Ive Andrića). In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 36, br. 34. S. 293–314.
- Kratka priča-www: *Kratka priča*. In: https://hr.wikipedia.org/wiki/Kratka_priča. 15.8.2021.
- Krčmar 2007: Krčmar, Vesna. *Pozorišne dramatizacije dela Ive Andrića*. Novi Sad: Matica srpska. 292 s.
- Kvas 2022: Kvas, Kornelije. ZEKO: poetika prostora. In: Tošović, Branko (Hg./ur.). *Andrićeva pripovijetka / Andrićs Erzählung*. Graz/Grac – Beograd – Banjaluka: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske – Svet knjige – nmlibris – Opština Sokobanja – Narodna biblioteka „Stevan Sremac“. S. 305–318. [Andrić-Initiative 14]
- Kuzmanović 2012: Kuzmanović, Rajko (gl. ur.). *Andrić između Istoka i Zapada*. Banja Luka: Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske. Naučni skupovi, knj. XXII, Odjeljenje književnosti i umjetnosti, knj. 12. 477 s.
- Lazarević 2010: Lazarević, Predrag. *Andrić o Bosni*. Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske. 214 s.
- Lazić 2015: Lazić, Dubravka. Autopetički iskazi Ive Andrića. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 34, br. 32. S. 225–240.
- Leovac 1962: Leovac, Slavko. *Ivo Andrić*. In: Džadić, Petar (priredio). *Kritičari o Andriću*. Beograd: Nolit. S. 71–102.
- Leovac 1979: Leovac, Slavko. *Pripovedač Ivo Andrić*. Novi Sad: Matica srpska. 285 s.
- Lešić 2012: Lešić, Zdenko. Pripovjedač Ivo Andrić. Prvi dio: *Ko to tamo govori?* (Pitanje „glasa“ u Andrićevoj prozi). In: Lešić, Zdenko; Duraković, Ferida (ur.). *Ivo Andrić – 50 godina kasnije*: Međunarodni naučni skup. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja. Knj. 142. Odjeljenje humanistički nauka, knj. 41. S. 53–72.
- Lovrenović 2005: Lovrenović, Ivan. *Zapiši, pa će i Bog upamtiti!* Andrić i bosanske franjevačke kronike. In: *Bosna franciscana*: časopis Franjevačke teologije. Sarajevo. God. XIII, br. 23. S. 113–127.
- Lovrenović 2008: Lovrenović, Ivan. Ivo Andrić, paradoks o šutnji. In: *Kolo*. Zagreb: Matica hrvatske. Br. 2, ljeto. S. 392–444.

- Marković 2018: Marković, Nina. Đavolja rabota u ljudskom svetu (demonško-htonski sloj folklorne tradicije u prozi Ive Andrića). In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 241–257.
- Mikić 2018: Mikić, Radivoje B. Morfološke karakteristike KUĆE NA OSAMI. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 287–301.
- Milanović 1981²: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. 371 s.
- Milatović 1996: Milatović, Vuk. *Književno delo Ive Andrića u nastavi*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 262 s.
- Milikić 2018: Milikić, Magda. Andrićeva pripovijetka PRIPOVIJESTI PUT ALLJE ĐERZELEZA. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 36, br. 34. S. 227–250.
- Milojević 2008: Milojević, Snežana. *Meditativna proza Ive Andrića*. Niš: Niški kulturni centar. 213 s.
- Milojević 2016: Milojević, Snežana. JELENA, ŽENA KOJE NEMA i jezovito u književnosti. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 35, br. 33. S. 129–146.
- Mirković 1999 [1937]: Pripovetke Ive Andrića. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 66–72.
- Mitrović 2009: Mitrović, Marija. Drugi Andrić. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 28, br. 26. S. 73–106.
- Mučalica/Dragojlović 1988: Mučalica, Olga; Dragojlović, Anđelija. *Ivo Andrić (1892–1975): Lični fond*. Katalog. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. 628 s.
- Mulutinović 2011: Milutinović, Zoran. Efekat mudrosti: Ivo Andrić pripovedač. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 30, br. 28. S. 121–138.
- Munif 1997: Munif, Abdel Rahman. Ivo Andrić i priče iz Bosne. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 16, br. 13. S. 143–156.
- Napomena 2012: Napomena uz ovo izdanje. In: Andrić, Ivo. *Novele o mutnim vremenima*. Beograd: Dereta. S. 351–354.
- Naumova 2018: Naumova, Ana. Pogranični pogled na pograničnog pisca. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 37, br. 35. S. 139–154.
- Nedeljković 1981: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980*. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. 991 s.
- Nedić 1981 [1962]: Nedić, Vladan. Ivo Andrić i narodna književnost. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 313–326.

- Nedić 2014: Nedić, Marko. Moderni tradicionalista Ivo Andrić. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 38, br. 31. S. 139–148.
- Nedić 2018: Nedić, Marko. Andrićeva KUĆA NA OSAMI kao model pripovedačkog venca u novijoj srpskoj književnosti. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 303–314.
- Nemec 2014^a: Nemec, Krešimir. Na sunčanoj strani – Neki aspekti Andrićeve poratne novelistike. In: Andrić, Ivo. *PRIČA O VEZIROVOM SLONU I druge novele*. Izabrao i pogovorom propratio Krešimir Nemec. Zagreb: Školska knjiga. S. 441–477. [Djela Ive Andrića. Svezak 6]
- Nemec 2014^b: Nemec, Krešimir. Pravo na priču. In: Andrić, Ivo. *KUĆA NA OSAMI i druge novele*. Izabrao i pogovorom propratio Krešimir Nemec. Zagreb: Školska knjiga. S. 275–300. [Djela Ive Andrića. Svezak 7]
- Nemec 2016: Nemec, Krešimir. *Gospodar priče: Poetika Ive Andrića*. Zagreb: Školska knjiga. 373 s.
- Nestorović 2012: Nestorović, Ivan. JELENA, ŽENA KOJE NEMA Ive Andrića u svetlosti dubinske psihologije. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 31, br. 29. S. 231–243.
- Nestorović 2018: Nestorović, Zorica. Građa u zbirci pripovedaka Ive Andrića iz 1931. godine. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 331–343.
- Novaković 1962: Novaković, Boško. Andrićevi pripovedački ciklusi. In: Đurić, Vojislav. *Ivo Andrić*. Beograd: Institut za teoriju književnosti i umetnosti. S. 117–129.
- Novaković 1981 [1936]: Novaković, Boško. Ivo Andrić: Pripovetke. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 88–91.
- Novaković 2010: Novaković, Jelena. *Intertekstualnost Andrićevih zapisa*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 206 s.
- Ostojić 1962: Ostojić, Karlo. Život i apsurd kod Ive Andrića. In: Džadžić, Petar (priredio). *Kritičari o Andriću*. Beograd: Nolit. S. 153–168.
- Ostojić 1981 [1967]: Ostojić, Karlo. Andrićevo prevazilaženje apsurdna. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 281–287.
- Palavestra 1992: Palavestra, Predrag. *Knjiga o Andriću*. Beograd. S. 303[“];
- Palavestra 1999 [1962]: Palavestra, Predrag. Deset načela Andrićeve poetike. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruha. S. 261–271.

- Palaverstra 2002: Palaverstra, Predrag (priredio). Ivo Andrić. SEME IZ KALIFORNIJE. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 21, br. 19. S. 7–8.
- Pantić 2013: Pantić, Mihajlo. Mala priča o ANIKINIM VREMENIMA i još ponečemu. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 32, br. 30. S. 125–128.
- Pervić 1981 [1961]: Pervić, Muharem. Pripovetke Iva Andrića. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 121–135.
- Petković 2018: Petković, Danijela. Folklorna podloga likova Andrićevih pripovedaka. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 225–239.
- Popović Nikolić 2018: Popović Nikolić, Danijela M. OLUJACI Ive Andrića – o tradicionalnom doživljaju onostranog i nekim elementima folklornog modela udaje na daleko. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 191–205.
- Pranjić 2005^a: Čudo ASKE I VUKA. In: Andrić, Ivo. *PRIČA O VEZIROVOM SLONU i druge odabrane: II*. (1946–1975). Odabrao i priredio Kruno Pranjić. Zagreb: Konzor. S. 17–22.
- Pranjić 2005^b: Strah i mržnja u Bosni. In: Andrić, Ivo. *PRIČA O VEZIROVOM SLONU i druge odabrane: II*. (1946–1975). Odabrao i priredio Kruno Pranjić. Zagreb: Konzor. S. 9–17.
- Pranjić 2005^c: Do tri portreta iz PROBE. In: Andrić, Ivo. *PRIČA O VEZIROVOM SLONU i druge odabrane: II*. (1946–1975). Odabrao i priredio Kruno Pranjić. Zagreb: Konzor. S. 23–30.
- Pripovetka-www: *Pripovetka*. In: <https://sr.wikipedia.org/wiki/Прпиповетка>. 15. 8. 2021.
- Proza-www: *Прпоза*. In: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Прпоза>. 15.3.2022.
- Puvačić 1999 [1977]: Puvačić, Dušan. Jednanaest lica traže pisca ili Andrićeva KUĆA NA OSAMI. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 288–303.
- Radović 1999 [1960]: Radović, Đuza. Igra za život. In: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. S. 151–181.
- Radulović 1994: Radulović, Milan. O genezi i osnovama Andrićeve poetike. In: *Sveske Zadružbine Ive Andrića*. Beograd. God. 38, br. 31. S. 343–384.
- Radulović 2009: Radulović, Olivera. Elementi bajke u pripovetkama Ive Andrića. In: *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*. Beograd: Međunarodni slaviistički centar (MSC). Knj. 38/2. S. 159–169.
- Radulović 2013: Radulović, Olivera. *Nova čitanja Andrićevog dela*. Petrovaradin: Alfagraf. 296 s.

- Raičević 2018: Raičević, Gordana. Andrićeve priče o okupaciji: Ključ za unutrašnju biografiju pisca. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 399–412.
- Rajs 1981: Rajs, Valter. Pripovetke Ive Andrića sa gledišta estetike recepcije. In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980*. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. S. 479–804.
- Rizvić 1995: Rizvić, Muhsin. *Bosanski muslimani u Andrićevu svijetu*. Sarajevo: Ljiljan. 688 s.
- Robin-Cerović 2014: Robin-Cerović, Mirjana. Andrić na granicama. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 38, br. 31. S. 97–100.
- Samardžić 1981: Samardžić, Radovan. Andrićev Mustafa Madžar. In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980*. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. S. 271–280.
- Samardžija 2018: Samardžija, D. Snežana. U pričama je spas (Andrićev odnos prema usmenom stvaralaštvu). In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 271–286.
- Sekulić 1962: Sekulić, Isidora. Istok u pripovetkama Iva Andrića. In: Džadžić, Petar (priredio). *Kritičari o Andriću*. Beograd: Nolit. S. 57–70.
- Simović 2016: Simović, Simon. Zima, jedan vid: PROKLETA AVLIJA, devedeset i treće. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 35, br. 33. S. 321–324.
- Stojadinović 1999: Stojadinović, Dragan. Lepota i mržnja: ANIKINA VREMENA Ive Andrića. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 18, br. 15. S. 116–162.
- Stojadinović 2011: Stojadinović, Dragoljub. *Mudrosti i tajne u delu Ive Andrića*. Beograd: Altera. 328 s.
- Stojanović 1994: Stojanović, Dragan. S kim razgovara Andrićev Goja. Šutić, Miroslav (ur.). *Andrić u svetlu estetike*. Beograd: Svetovi – Zadužbina Iva Andrića – Institut za književnost i umetnost. S. 133–140.
- Stojanović 2000: Stojanović, Dragan. Život u zlom snu, smrt: ROBINJA Ive Andrića. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 36, br. 34. S. 225–249.
- Stojanović 2003: Stojanović, Dragan. *Lepa bića Ive Andrića*. Novi Sad – Podgorica: Platoneum – CID. 348 s.

- Stojanović-www1: Stojanović, Dragan. *Lepota u svetu mučenom zlom i nesrećom: MARA MILOSNICA*. In: https://www.rastko.rs/knjizevnost/nauka_knjiz/andric/dstojanovic-mara.html. 12.3.2022.
- Stojanović-www2: Stojanović, Dragan. *Zamračeno mesto: NEMIRNA GODINA Ive Andrića*. In: https://www.rastko.rs/knjizevnost/nauka_knjiz/andric/dstojanovic-gaga.html. 12.3.2022.
- Stojanović-www3: Stojanović, Dragan. *Opozvani poziv: SARAČI Ive Andrića*. In: https://www.rastko.rs/knjizevnost/nauka_knjiz/andric/dstojanovic-saraci.html. 12.3.2022.
- Stojanović-www4: Stojanović, Dragan. *Najdraže od svih bića: Andrićeva pripovetka TRUP*. In: https://www.rastko.rs/knjizevnost/nauka_knjiz/andric/dstojanovic-trup.html. 12.3.2022.
- Stojanović-www5: Stojanović, Dragan. *Oči koje tako gledaju: Andrićeva pripovetka ŽENA NA KAMENU*. In: https://www.rastko.rs/knjizevnost/nauka_knjiz/andric/dstojanovic-zena.html. 12.3.2022.
- Suvajdžić/Bjelić 2018: Suvajdžić, Boško J.; Bjelić, P. Folklorni elementi u procesu obrazovanja PROKLETE AVLIJE Ive Andrića. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 175–190.
- Šeatović-Dimitrijević 2013: Šeatović-Dimitrijević, Svetlana S. Žene Alije Đerzeleza. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 32, br. 30. S. 187–208.
- Šipovac 2008: Šipovac, Nedo. *Tajne i strahovi Ive Andrića*. Beograd: Nova Evropa. 627 s.
- Šipovac 2009: Šipovac, Nedo. *Ivo Andrić u Hercegovini: Ovdje nam je dobro, gospodine*. Beograd: Beoknjiga. 500 s.
- Šolak 2007: Šolak, Zdravko. Andrićeva novela KOSA i savremena ekonomska deskripcija potrošačke recepcije kvaliteta. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 26, br. 24. S. 286–306.
- Šolak 2008: Šolak, Zdravko. Ekonomija i disekonomija reči i izraza u Andrićevim pripovetkama i romanima: čarobni broj sedam. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 35, br. 33. S. 213–234.
- Šutić 1981: Šutić, Miroslav. Arhetipski obrasci u MUSTAFI MADŽARU. In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980*. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. S. 281–291.
- Šutić 1994: Šutić, Miroslav (ur.). *Andrić u svetlu estetike*. Beograd: Svetovi – Zadužbina Iva Andrića – Institut za književnost i umetnost. 171 s.
- Šutić 2007: Šutić, Miloslav. *Zlatno jagnje: U vidokrugu Andrićeve estetike*. Beograd: Čigoja štampa. 351 s.

- Tartalja 1979: Tartalja, Ivo. *Pripovedačka estetika: Prilog poznavanju Andrićeve poetike*. Beograd: Nolit. 338 s.
- Tutnjević 2007: Tutnjević, Staniša. LETOVANJE NA JUGU Ive Andrića i ORMAR Tomasmana. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 26, br. 24. S. 261–272.
- Tutnjević 2007: Tutnjević, Staniša. *Poetička i poetološka istraživanja*. Beograd: Čigoja štampa. 367 s.
- Valjo 2010: Valjo, Luka. Andrićev ciklus o fra-Petru. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 29, br. 27. S. 129–154.
- Vasić 2013: Vasić, Divna. Dvije istorije MOSTA NA ŽEPI. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 32, br. 30. S. 279–286.
- Vasiljeva 2018: Vasiljeva, Olga. Motiv tvrde zemlje u pripovetkama PUT ALIJE ĐERZELEZA i MUSTAFA MADŽAR Ive Andrića. In: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU. Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30. S. 545–558.
- Vježbicki 1981: Vježbicki, Jan. Putevi spoznavanja sveta u Andrićevoj prozi. In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980*. Beograd: Zadužbina Ive Andrića. S. 149–164.
- Vladušić 2018: Vladušić, Slobodan. Ekscentrični junak, figura ličnosti i motiv nasleđivanja u priči ČAŠA i PROKLETOJ AVLIJI. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 31, br. 29. S. 531–544.
- Vučetić 2006: Vučetić, Jasmina (ur.). *Djelo Iva Andrića u novom milenijumu: zbornik radova*. Herceg Novi – Novi Sad: Srpsko prosvjetno i kulturno društvo „Prosvjeta“ – ITP „Zmaj“. 214 s.
- Vučković 1981 [1974]: Vučković, Radovan. „Svetle“ pripovedačke vizije. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 158–171.
- Vučković 1999^a: Vučković, Radovan (priredio). *Zbornik o Andriću*. Beograd: Srpska književna zadruga. 360 s.
- Vučković 1999^b: Vučković, Radovan. Ličnost pripovedača i junaka KUĆE NA OSAMI. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 18, br. 15. S. 103–115.
- Vučković 2006: Vučković, Radovan. *Andrić, paralele i recepcija*. Beograd: Svet knjige. 253 s.
- Vučković 2009: Vučković Radovan. Novo predstavljanje Andrićevih pripovedaka. In: *Sveske Zadužbine Ive Andrića*. Beograd. God. 28, br. 26. S. 213–218.
- Vučković 2011^a: Vučković, Radovan. *Velika sinteza: o Ivi Andriću*. Beograd – Niš: Altera – Filozofski fakultet. 517 s.

- Vučković 2011^b: Vučković, Radovan. *Proza srpske avangarde*. Beograd: Službeni glasnik. 261 s.
- Vukićević-Čvoro 2012: Vukićević, Čvoro (ur.). *Njegoš i Andrić: ili Njegoš kao Andrićeva inspiracija*. / Herceg-Novi: Prosvjeta. 230 s.
- Vuksanović 2006: Vuksanović, Miro. Opis čitanja MOSTA NA ŽEPI. In: *Sveske Zaduzbine Ive Andrića*. Beograd. God. 25, br. 23. S. 321–329.
- Vuksanović 2011: Vuksanović, Miro (gl. ur.). *Bibliografija Ive Andrića (1911–2011)*: Autori Ljiljana Klevernić (koordinator), Kata Mirić, Melanija Blašković, Vesna Ukropina, Daniela Kermeci, Slađana Subašić, Marija Vaš. Beograd – Novi Sad: Zaduzbina Ive Andrića – Biblioteka Matice srpske. 1078 s.
- Vuksanović 2017: Vuksanović, Miro. Pripovetke u Andrićevom testamentu. In: *Sveske Zaduzbine Ive Andrića*. Beograd. God. 35, br. 33. S. 371–272.
- Vuksanović 2018: Vuksanović, Miro (ur.). *Delo Ive Andrića*. Beograd: SANU, 2018. 580. [Naučni skupovi, knj. 170. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 30]
- Vuletić 2016: Vuletić, Gordana. O helenskim reminiscencijama i sudbina pisca u Andrićevoj priči LETOVANJE NA JUGU. In: *Sveske Zaduzbine Ive Andrića*. Beograd. God. 35, br. 33. S. 67–80.
- Zorić 1981 [1972]: Zorić, Pavle. Metafizički realizam Ive Andrića. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 298–304.
- Zuković 1981: Zuković, Ljubomir. Nema raja za Đudute i Đudutoviće. In: Nedeljković, Dragan (gl. i odg. ur.). *Delo Ive Andrića u kontekstu evropske književnosti i kulture*: Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa održanog u Beogradu od 26. do 28. maja 1980. Beograd: Zaduzbina Ive Andrića. S. 405–416.
- Živaljević 2012: Živaljević Velički, Todor. O transformaciji „realnog predloška vremena“ u PISMIMA P. P. Njegoša i PISMU IZ 1920. GODINE I. Andrića. In: Vukićević, Čvoro (ur.). *Njegoš i Andrić: ili Njegoš kao Andrićeva inspiracija*. Herceg-Novi: Prosvjeta. S. 117–133.
- Živković 1981 [1962]: Živković, Dragiša. Andrićev stil. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 327–334.
- Živković 1958: Živković, Dragiša. *Teorija književnosti za gimnazije i srednje škole*. Sarajevo: Svjetlost. 232 s.
- Živojinović 1981 [1931]: Živojinović, Velimir. Pripovedačko delo Ive Andrića. In: Milanović, Branko (izbor i redakcija). *Ivo Andrić u svetlu kritike*. Sarajevo: Svjetlost. S. 70–87.

Branko Tošović (Graz)

Andrić's narrative opus

Andrić's literary work consists of prose and verse. Prose consists of large forms, smaller texts and poems in prose. The term Termin *pripotekst* (*Pripotext*) is introduced to denote narrative forms shorter than novels. Two criteria are considered in determining the genre of narrative, short story, novella, longer or shorter stories: qualitative (structure and organization of the text, plot, events, space, time, characters) and quantitative (length/shortness of the texts). In the first part of the paper, the interpretation of Andrić's small narrative genres is given based on quantitative criteria and their differentiation is presented. The results of such a complex analysis are presented in 23 attachments. The second part provides a periodization of narrative creativity and an overview of the collections of subtexts published from 1924 to the present day.

Branko Tošović (Graz)

Das erzählerische Opus von Andrić

Andrićs literarisches Werk besteht aus Prosawerken und Versen. Prosa besteht aus großen Formen, kleineren Texten und Gedichten in Prosa. In diesem Beitrag wird der Begriff *pripotekst* (*Pripotext*) eingeführt, um Erzählformen zu bezeichnen, die kürzer als Romane sind. Bei der Bestimmung der Genres Erzählung, Kurzgeschichte, Novelle, längere oder kürzere Geschichten werden zwei Kriterien berücksichtigt: ein qualitatives (Struktur und Organisation des Textes, Handlung, Ereignisse, Raum, Zeit, Charaktere) und ein quantitatives (Länge/Kürze der Texte). Im ersten Teil der Arbeit wird eine Interpretation von Andrićs kleinen Erzählgattungen anhand quantitativer Kriterien gegeben und ihre Differenzierung vorgestellt. Die Ergebnisse der Analyse werden in 23 Anhängen vorgestellt. Der zweite Teil bietet eine Periodisierung des narrativen Opus und einen Überblick über die von 1924 bis heute erschienenen Subtextsammlungen.

Бранко Тошович (Грац)

Повествовательное творчество Иво Андрича

Литературное творчество Иво Андрича состоит из прозы и стихов. Прозу образуют крупные формы, более мелкие тексты и стихи в прозе. Термин *pripotekst* (*припоштекст*) вводится для обозначения нарративных форм короче романов. При определении принадлежности к жанру повести, новеллы, рассказа, большого или короткого или рассказа учитываются два критерия: качественный (структура и организация текста, фабулы, сюжета, событий, пространства, времени, персонажей) и

количественный (длина/краткость содержания). В первой части статьи дана интерпретация малых повествовательных жанров Андрича на основе количественных критериев и проведена их дифференциация. Результаты такого комплексного анализа представлены в 23 приложениях. Во второй части приводятся периодизация повествовательных форм и обзор сборников припотекстов, опубликованных с 1924 г. по настоящее время.

Branko Tošović (emer.)
Institut für Slawistik
Karl-Franzens-Universität Graz
Merangasse 70
8010 Graz
branko.tosovic@uni-graz.at